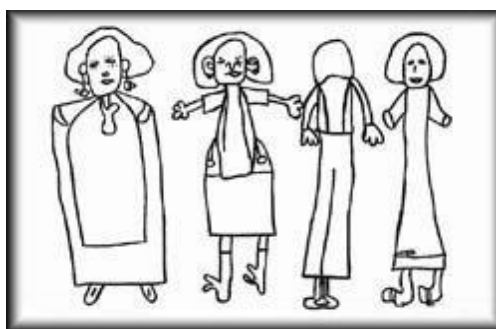


# Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

## POČÍTEJTE S NÁMI! - II

školní vzdělávací program **Základní školy speciální, Blansko, Žižkova 27**  
zpracovaný podle RVP ZŠS upravující vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním  
postižením – Část A a vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným  
postižením více vadami – Část B  
Čj. Ř/142/10



# 1. Identifikační údaje

## 1.1. Název ŠVP

### POČÍTEJTE S NÁMI! - II

(zpracovaný podle RVP ZŠS upravující vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, tzv. - Část A a vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, tzv. – Část B)

## 1.2. Předkladatel

- Název Základní škola speciální, Blansko, Žižkova 27
- IČO 62073249
- IZO 102104409
- Adresa 678 01 Blansko, Žižkova 27/1919
- Telefon 516 418 728
- Fax 516 410 080
- E-mail [speciálniskola@blansko.net](mailto:speciálniskola@blansko.net)
- Ředitel školy Mgr. Ludmila Konopková
- Koordinátorka ŠVP Mgr. Miloslava Kocmanová

## 1.3. Zřizovatel

- Název Jihomoravský kraj
- Adresa 601 82 Brno, Žerotínovo náměstí 3/5
- IČO 70888337
- Telefon 541651111

## 1.4. Platnost dokumentu

Datum od 1. 9. 2010

Podpis ředitele školy .....

Razítko školy

## 2. Charakteristika školy

### 2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola speciální, Blansko, Žižkova 27 (škola) je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje. Poskytuje vzdělání a školské služby žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, s více vadami, ve věku povinné školní docházky i starším, a to v závislosti na délce vzdělávacího programu, případně na základě rozhodnutí ředitele školy (ve smyslu právních předpisů).

Žáci jsou vzděláváni v šesti třídách. Ve všech jsou žáci různého věku i postupného ročníku. Internát je v provozu od pondělí do pátku. Je určen pro žáky, kteří nemohou, především z důvodu vzdálenosti místa bydliště, docházet do školy denně.

Školní družina poskytuje ve třech odděleních výchovnou činnost žákům po ukončení výuky.

Speciálně pedagogické centrum poskytuje komplexní diagnostický a dlouhodobý poradenský servis klientům s postižením již od předškolního věku, především z okresu Blansko. V centru pracují odborní pracovníci ve složení – dvě speciální pedagožky, psycholožka a sociální pracovníce. Součástí školy je také školní kuchyně, kde se chystá 5 x denně strava pro ubytované žáky a obědy pro zájemce z řad žáků i zaměstnanců.

Obor vzdělávání	Vzdělávací program	Kapacita
Základní škola (praktická)	Zvláštní škola (dobíhající)	12 žáků
	Školní vzdělávací program <i>Počítejte s námi!</i>	
Pomocná škola	Pomocná škola	36 žáků
	Rehabilitační program pomocné školy	

Školské služby	Kapacita
Internát	11 lůžek
Školní družina	18 žáků
Školní jídelna	50 stravovaných
Speciálně pedagogické centrum	

Základní škola je školou s 1. - 9. postupným ročníkem, která poskytuje základní vzdělání lehce mentálně postiženým žákům s vícečetným postižením.

Pomocná škola poskytuje základy vzdělání středně až hluboce mentálně postiženým žákům s vícečetným postižením, v 1. - 10. postupném ročníku.

Většina žáků je vzdělávána podle individuálních vzdělávacích plánů vycházejících z příslušných vzdělávacích programů. Vzhledem k vysoké míře speciálních vzdělávacích potřeb žáků je ve škole realizován systém ucelené rehabilitace, kdy vzdělávání žáků je obohaceno o jejich zařazení do podpůrných terapií a výchov.

Škola je dobře dostupná městskou, osobní, vlakovou i autobusovou dopravou. Nachází se blízko centra, v poměrně klidné vilové části města. Jediná budova je tvořena starší částí (bývalé závodní jesle) a novější přístavbou. Obě části jsou stavebně propojeny. Budova je obklopena udržovanou zahradou, která slouží k relaxaci žáků. Obě části školy i zahrada jsou bezbariérové.

## 2.2. Vybavení a možnosti školy

Škola je bezbariérová, má dva přední vchody s automatickými dveřmi. Od jedněch vede do patra šikmá rampa, od druhých schody s pohyblivou plošinou.

V šesti třídách školy jsou žáci rozděleni podle míry zdravotního postižení, dále podle věku a vzdělávacího programu. Ve všech třídách je k žákům uplatňován individuální přístup. Vzdělávání garantuje učitel, s ním v týmu spolupracuje vychovatel. U žáků s nejvyšší mírou speciálně vzdělávacích potřeb také asistent pedagoga. Třídy jsou vybaveny stavitelnými lavicemi i židlemi a potřebným nábytkem. V každé třídě je velké množství speciálních pomůcek, ve všech třídách jsou k dispozici počítače se vzdělávacími programy, část PC má internetové připojení.

Součástí dvou tříd je sociální zařízení a samostatná místnost pro individuální výuku a přípravu pedagogů. Ve škole je dobře vybavená malá tělocvična, kde kromě cvičení žáků probíhají také setkání s rodiči, předvánoční besídky a jiné školní aktivity. Vedle tělocvičny je místnost pro smyslovou výchovu vybavená vodním lůžkem a řadou stimulačních pomůcek – **snoezelen**. Zde probíhají relaxační cvičení, baby masáže a bazální stimulace. Smyslová výchova je jednou ze součástí systému ucelené rehabilitace.

V přízemí je dále nadstandardně vybavená **fyzioterapie** včetně vodoléčby. Je zde velké množství rehabilitačních přístrojů, které ke cvičení využívá školní registrovaná fyzioterapeutka. Ta, na základě doporučení konzilia odborných lékařů (neurolog a rehabilitační lékař), vytváří dlouhodobý rehabilitační plán pro žáky, kteří to vyžadují. Vše je realizováno pouze s písemným souhlasem zákonných zástupců žáků.

V přízemí je také dobře zařízený **výtvarný ateliér a keramická dílna**, kde žáci pod vedením pedagogů tvoří vkusná výtvarná díla, která jsou, a i v minulosti byla, oceňována na řadě tuzemských i zahraničních výstav. Tyto aktivity významně motivují nejen žáky, ale také jejich rodiče.

V prvním podlaží je situována pracovna **školní speciální pedagožky**, která vytváří plán ucelené rehabilitace pro všechny žáky. Se žáky pracuje individuálně a skupinově v oblasti **logopedické péče**. Metodicky vede pedagogy školy a rodiče. Konzultantem je jí konziliárně dětský foniatr. Speciální pedagog také odborně vede oblast stimulace žáků pomocí psa - **canisterapii**.

Ve škole je dostatečné hygienické zázemí pro žáky i personál. Pro potřeby vychovatelů slouží vychovatelna, umístěná v prostorách internátu, která je užívána současně jako pracovna vedoucí vychovatelky a noční služby. Učebnice a pomůcky jsou umístěny ve speciálních skříních vestavěných v prostorách tříd a školní jídelny. Ve čtyřech třídách chybí prostory pro přípravné práce učitelů, rovněž nezbyl prostor pro sborovnu.

Velmi komfortní **internát** poskytuje ubytování ve 4 dvoulůžkových a jednom 3 lůžkovém pokoji. O žáky v internátu pečují tým zkušených pedagogů – vychovatelů. Platba za internát se řídí platnou právní úpravou.

**Školní družina** nedisponuje samostatnými místnostmi, jsou využívány školní třídy s ohledem na to, aby v rámci družiny pobývali žáci v jiné místnosti, než ve které se dopoledne učili.

Tato služba je bezplatná. Provoz začíná denně ve 12:00 hod. a končí v 16:00 hod. Školní družina umožňuje dětem aktivní vyžití při nejrůznějších zájmových činnostech. Struktura činností vychází především z věku dětí a míry jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

V budově školy jsou také umístěny čtyři pracovny odborníků **speciálně pedagogického centra**.

Estetická úroveň školy je vysoká, k výzdobě jsou využívány především práce žáků. Informovanost pracovníků i rodičů zajišťují mimo jiné i nástěnky umístěné ve vstupních prostorách školy.

Škola vlastní dva automobily, a to mikrobuse pro převoz žáků na různé akce a osobní vůz využívaný především pro terénní činnost speciálně pedagogického centra.

### 2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor naší školy má kromě ředitele šest učitelů, z nichž jeden pracuje ve třídě praktické školy. Dalším členem pedagogického sboru je speciální pedagog – logoped, který zajišťuje individuální logopedickou péči a koordinaci systému ucelené rehabilitace.

Na výuce se podílí devět vychovatelů. V každé třídě pracuje vždy jeden vychovatel v součinnosti s učitelem. Tři vychovatelé pracují pouze ve třídách a dalších šest se střídá v týdenních ranních a odpoledních směnách. V týdně, kdy nejsou ve třídách, pracují v internátu školy.

Ve třídách pracují tři asistenti pedagoga a jeden asistent jako noční služba internátu.

Ve školní družině pracují tři vychovatelé, jejichž pracovní úvazek vychází z momentální potřeby a počtu přihlášených žáků. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují potřebnou kvalifikaci v oboru speciální pedagogika.

Ve škole pracuje i fyzioterapeutka zajišťující individuální a skupinovou fyzioterapii žáků, která je součástí systému ucelené rehabilitace.

Ve speciálně pedagogickém centru pracují čtyři odborné pracovnice.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají možnost dalšího vzdělávání. Prioritou je vzdělávání zejména v oblasti specifických přístupů ve vzdělávání žáků s tělesným nebo kombinovaným postižením, osobnostně-sociální výchova a vzdělávání v oblasti moderních vyučovacích metod. V neposlední řadě se zaměřujeme i na vzdělávání v oblastech práce s výpočetní a komunikační technikou. Všichni pracovníci jsou pravidelně školeni v oblasti BOZP a PO. Každé dva roky probíhají referentské zkoušky pracovníků, kteří řídí školní motorová vozidla.

### 2.4. Dlouhodobá spolupráce a mezinárodní aktivity

Škola dlouhodobě spolupracuje zejména s Pedagogickou fakultou MU Brno, Střední pedagogickou školou v Boskovicích, ale i s dalšími pedagogickými fakultami českých univerzit. Studentům umožňujeme odbornou praxi a možnost tvorby bakalářských a diplomových prací.

Při škole působí občanské sdružení **Počítáte s námi?**, které se snaží zejména prostřednictvím projektů spolufinancovat nadstandardní služby poskytované školou žákům a jejich rodinám.

Škola pravidelně organizuje regionální hudební setkání zdravotně postižených v Rájci - Jestřebí. Akce se každoročně účastní asi 300 účastníků.

Výrobky našich žáků také prezentujeme naši školu na celostátním keramickém jarmarku v Kunštátu na Moravě. Ve spolupráci s občanským sdružením registrovaným při škole organizujeme každoročně maškarní ples na podporu naší školy. Dlouhodobě spolupracujeme rovněž s Uníí slabozrakých, pořádáme společné akce jak prezentační, tak charitativní. Spolupráci se zahraničím nerealizujeme.

### 2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Ve vstupních prostorách budovy visí informační tabule, která rodičům přináší podrobné zprávy o plánovaných akcích a další důležitá sdělení. Vystavujeme rovněž fotodokumentaci z úspěšných akcí.

Po vzájemné dohodě s pedagogy mohou rodiče využívat konzultačních hodin, které jsou určeny pro vzájemnou informovanost rodiny a školy o výsledcích vzdělávání, zdravotním a psychickém stavu žáků apod.

Rodiče jsou vždy zváni a srdečně vítáni na akcích školy, někteří se i podílejí na jejich organizaci nebo některé akce sponzorují. Jsou to např. besídka ke Dni matek, Předvánoční dopoledne, setkání rodičů na zahájení školního roku apod.

Ve škole funguje šestičlenná Rada školy. Aktivně se podílí na chodu školy a projednává zákonem stanovené dokumenty.

V rámci systému ucelené rehabilitace spolupracujeme pravidelně s odbornými lékaři, kteří naše žáky vyšetřují přímo ve škole. Úzce spolupracujeme se sociálními pracovníky MÚ Blansko. Žáci školy se pod vedením pedagogů pravidelně zúčastňují sportovních soutěží a kulturních vystoupení pořádaných každoročně v Boskovicích, Novém Jičíně a v Moravské Třebové.

### 3. Charakteristika školního vzdělávacího programu (ŠVP) Počítejte s námi! - II

#### 3.1. Zaměření školy

Do naší školy jsou zařazováni žáci se všemi stupni mentálního postižení a vícečetným zdravotním postižením diagnostikovaným školským poradenským zařízením, na základě žádosti zákonných zástupců žáků.

Školní vzdělávací program POČÍTEJTE S NÁMI! - II je určen pro výchovu a vzdělávání žáků se souběžným postižením více vadami. Vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále jen RVP ZŠS) a z rozboru analýzy podmínek a práce naší školy. **Je členěn na dvě části. Část A vychází z RVP ZŠS díl I Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, Část B vychází z RVP ZŠS díl II Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.** Žáci vzdělávání podle RVP ZŠS si během školní docházky osvojují základy vzdělání. Zařazování žáků do tohoto typu vzdělávacího programu probíhá vždy na základě výsledků odborných vyšetření pracovníky speciálně pedagogického centra a konzultací z odbornými lékaři – ortopedie, foniatrie a neurologie.

Za cíl výchovně-vzdělávací práce naší školy si klademe dosažení co nejvyšší možné úrovně klíčových kompetencí žáků tak, aby po ukončení povinné školní docházky dosáhli co nejvyššího stupně samostatnosti v řešení běžných životních situací a takové úrovně základních vědomostí, dovedností a návyků, umožňující orientaci v okolním světě, dosažení co nejvyšší míry soběstačnosti, nezávislosti na péči druhých osob a k zapojení do společenského života.

Vzhledem k četnosti a různorodosti postižení žáků využíváme k dosažení výchovně-vzdělávacích cílů kromě vlastního vzdělávacího programu také Program ucelené rehabilitace (logopedie, fyzioterapie, canisterapie, hipoterapie a specifické činnosti ve snoezelenu), spolupráce s pracovníky SPC, konzultace s odbornými lékaři a s rodinami jednotlivých žáků.

#### 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Následujícími postupy, metodami a formami práce, zapracovanými do výchovných a vzdělávacích strategií, rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Tyto strategie jsou uplatňovány všemi pedagogy v rámci výchovně-vzdělávacího procesu.

- práce se žáky bude vždy vycházet z přesné znalosti jejich zdravotního a psychického stavu, v případě potřeby budou po konzultacích s odborníky SPC a odbornými lékaři zařazeni do Programu ucelené rehabilitace
- při práci se žáky budeme maximálně využívat vysoké kvalifikace pedagogických pracovníků a dbát na jejich další odborný rozvoj a vzdělávání
- při vzdělávání žáků s vícečetným postižením budeme rozvíjet jejich individuální rozvojové možnosti tak, aby dosáhli co nejvyšší úrovně osobnostního vývoje

- k dosažení co nejvyšší úrovně osobnostního rozvoje žáků budeme maximálně využívat vybavení školy, individuálního přístupu k žákům a v případě nutnosti vypracování individuálního vzdělávacího plánu
- naší snahou bude vytvářet žákům optimální podmínky pro výuku, jako jsou příjemné pracovní klima, přátelská atmosféra a klidné prostředí s dostatkem přiměřených podmětů k aktivnímu přístupu k učení
- výchovně vzdělávací činnost školy bude orientována na činnostní učení se zaměřením na praxi, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, samostatné vystupování, týmovou práci, vzájemnou pomoc a respekt, dodržování pravidel a zdravý životní styl
- povedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií v rámci pracovních činností i běžném vyučování, budeme je seznamovat s prací na počítačích a s možnostmi jejich využití v praxi
- na rozvoj osobnosti žáků budeme působit dalšími podpůrnými terapiemi a činnostmi – práce ve výtvarném a keramickém ateliéru, účast na kulturních a sportovních akcích, výletech a exkurzích
- prezentací výsledků práce žáků naší školy na veřejnosti (výstavy, přehlídky, festivaly, prezentace v tisku), budeme podporovat co nejširší zapojení do veřejného života společnosti
- pro harmonický rozvoj osobnosti žáků se budeme snažit o maximální spolupráci s rodinami, vzájemnou informovanost o výsledcích žáků, o jejich problémech a jejich řešení, společnými akcemi budeme upevňovat vztah mezi rodinou a školou
- vzájemnou spoluprací všech výchovně-vzdělávacích složek školy (práce tříd, školní družiny a internátu) budeme působit na co nejširší rozvoj žáků

### **3.2.1. Část A - Kompetence při vzdělávání žáků vyučovaných dle ŠVP vycházejícího z RVP ZŠS – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením**

#### **3.2.1.1. Kompetence k učení**

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- v případě potřeby vypracováváme žákům Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- učíme žáky získávat informace z více zdrojů
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- při výuce využíváme her a soutěží, souvisejících s probíraným učivem
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- úměrně schopnostem a vědomostem žáka vysvětlujeme význam cizích slov a odborných výrazů
- žákům umožníme realizovat vhodné vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost

- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků před spolužáky
- práce žáků vystavujeme ve škole i na veřejnosti (obrázky, keramika, apod.)
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci, případně poradě s kolektivem
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem
- pokud žáci chybují, pracujeme s chybami jako s možností, jak najít samostatně správné řešení či odpověď

### **3.2.1.2. Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vytváříme modelové situace a hry, kde vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- s použitím vhodných zdrojů (ukázka, dramatizace) vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- při řešení konkrétních problémů dáváme žákovi možnost zaujmout svůj vlastní postoj
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **3.2.1.3. Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému ústnímu i písemnému projevu
- vhodnými podněty rozvíjíme mluvní pohotovost a slovní zásobu
- při komunikaci se žáky dbáme na vyjadřování celou větou, upravujeme formální stránku řeči, kultivujeme celkový projev žáků
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- nasloucháme vyprávění vlastních zážitků žáků
- zadáváním samostatné práce učíme žáky orientovat se v tištěných materiálech, chápat a třídit informace v nich
- cíleným každodenním seznamováním učíme žáky rozumět mluvenému nebo tištěnému slovu, ale i obrazovým materiálům
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel a žák – žák
- dialog vedeme tak, aby se žák mohl k tématu samostatně vyjádřit, obhájit svůj názor, umět argumentovat přiměřenou formou, ale i naslouchat názorům ostatních
- v běžných každodenních situacích i na základě modelových situací učíme žáky komunikovat v různých typech prostředí, učíme je vyrovnávat se v komunikaci se situacemi z toho plynoucími

- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáky dalším formám komunikace a získávání informací – internet, telefon
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

#### **3.2.1.4. Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme zač je chválen nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- učíme žáky řešit obtížné životní situace ve školním, nebo rodinném prostředí
- seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- seznamujeme žáky s riziky patologických forem chování a jejich důsledky
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

#### **3.2.1.5. Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo školu
- dáváme žákům prostor k projevení vlastních názorů
- upevňujeme v žácích povědomí, že v demokratické společnosti mají svá osobní práva, ale také povinnosti
- seznamujeme žáky s hodnotami a tradicemi společnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních lidí
- učíme žáky rozpoznávat projevy negativního chování mezi jednotlivci i skupinami – šikana, rasismus, xenofobie a současně je učíme, jak na ně přiměřeným způsobem reagovat
- učíme je využívat služeb – pošta, bankovníctví, důležité instituce a úřady a podobně

#### **3.2.1.6. Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a náradím pro běžné domácí použití, s jejich funkcí a odborným názvoslovím
- pozitivní vztah k výsledkům vlastní práce i práce jiných formujeme přímou účastí žáka na výzdobě a úpravách školy a okolí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- učíme žáka pracovat podle jednoduchých plánek, vytvářet vlastní postupy a řešení

- formou modelových situací a dramatizace seznamujeme žáka se základními pravidly chování na pracovišti, na úřadech, při komunikaci s nadřízenými
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

### **3.2.2. Část B - Kompetence při vzdělávání žáků vyučovaných dle ŠVP vycházejícího z RVP ZŠS – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**

#### **3.2.2.1. Kompetence k učení**

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným i slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- práce žáků vystavujeme ve škole i na veřejnosti (obrázky, keramika, apod.)
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

#### **3.2.2.2. Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### 3.2.2.3. Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- v běžných každodenních situacích učíme žáky komunikovat v různých typech prostředí, učíme je vyrovnávat se v komunikaci se situacemi z toho plynoucími
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáky dalším formám komunikace
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### 3.2.2.4. Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme, zač je chválen nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### 3.2.2.5. Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a náradím pro běžné domácí použití a s jejich funkcí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

### 3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jelikož jsme školou zabývající se výchovou a vzděláváním žáků s vícečetným postižením je nutné, abychom k jednotlivým žákům přistupovali individuálně a učební plán přizpůsobovali jejich možnostem. Stežejním kritériem je míra jejich mentálního a fyzického postižení. Žáci, kteří to vyžadují, jsou zařazováni do systému ucelené rehabilitace. Žákům, kterým působí jejich postižení problémy se zvládnutím některých předmětů, je po konzultaci s rodiči a pracovníky Speciálně pedagogického centra vypracováván Individuální vzdělávací plán.

#### 3.3.1. Zařazování žáků do systému ucelené rehabilitace

Systém ucelené rehabilitace zahrnuje zapojení žáků do individuální logopedické péče, individuální a skupinové fyzioterapie, canisterapie, hipoterapie a individuální výuky ve snoezelenu.

Do **individuální rehabilitační péče** jsou zařazováni žáci, jejichž tělesné postižení to vyžaduje a zkvalitňuje to jejich možnosti dalšího rozvoje. Zařazování probíhá po konzultaci s odborným lékařem – ortopedem.

**Fyzioterapii** provádí kvalifikovaná fyzioterapeutka v míře, která je konzultovaná se smluvním rehabilitačním lékařem. Terapie probíhá dle harmonogramu, který zohledňuje míru tělesného postižení, věk a dobu, kterou žák tráví ve škole (u žáků ubytovaných na internátě školy a zařazených do školní družiny lze využívat i odpolední hodiny).

Při zařazování žáků do **logopedické péče** je kritériem míra řečových obtíží. Důležité je využít věkové období příznivé pro řečový vývoj. Žáci odcházejí na terapii podle časového harmonogramu vypracovaného školní logopedkou v průběhu vyučování i v odpoledních hodinách. Většina žáků má veden sešit logopedické péče, se kterým pracuje jak s logopedkou, ostatními pedagogy, tak rodiči.

**Canisterapie** (terapie, při které se používá speciálně vycvičených psů) probíhá v naší škole na dvou úrovních - individuální a v malých skupinách. Této činnosti se věnují vyškolení pracovníci, kteří pracují jak s jednotlivci, tak s malými skupinami žáků. Canisterapie má pozitivní vliv na celkový rozvoj žáků a vyvolává u nich pozitivní reakce. Jejich výběr opět ovlivňuje míra postižení.

**Hipoterapie** (rehabilitační jízda na koni) – do této terapie jsou zařazováni žáci, u nichž je předpoklad, že tato činnost příznivě ovlivní jejich další celkový vývoj a zároveň to dovoluje jejich zdravotní stav.

Smyslová výchova ve **snoezelenu** (speciálně vybavená místnost pro činnosti ovlivňující psychomotorický vývoj žáků) pro žáky ZŠS probíhá dle harmonogramu ucelené rehabilitace.

#### 3.3.2. Vzdělávání žáků podle individuálního vzdělávacího plánu

Vzdělávání dle IVP je umožňováno žákům ZŠS, kteří mají kombinované postižení, jejichž specifické vzdělávací potřeby to vyžadují. Aby žák mohl být vzděláván podle IVP, musí být dodržen následující postup.

Na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského pracoviště vydá ředitel školy rozhodnutí. Třídní učitel v součinnosti s pedagogy a odbornými pracovníky (terapeuty) vypracuje konkrétní individuální vzdělávací plán. Ten konzultuje s pracovníky SPC i s rodiči žáka. Jeden výtisk založí do spisové dokumentace žáka, jeden obdrží rodiče a třídní učitel si pro vlastní práci se žákem ponechá kopii bez strany obsahující osobní údaje. Plnění IVP je pravidelně hodnoceno. Na základě tohoto hodnocení je žák klasifikován.

### **3.3.3. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných**

Na žáky, kteří projeví mimořádné nadání, například výtvarné či hudební, kladou pedagogové vyšší nároky v daném vyučovacím předmětu, odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Jejich výtvarný talent je rozvíjen ve školním ateliéru a keramické dílně. Ostatní nadání pak formou přípravy a účasti na tématických soutěžích a veřejných vystoupeních. Žáci se pravidelně zúčastňují recitačních, dramatických, hudebních a výtvarných přehlídek a soutěží.

# Část A

## Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

### 4. Vymezení průřezových témat

#### 4.1. Tematické oblasti a učivo

Do ŠVP ZŠS Část A Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Mediální výchova**
- **Environmentální výchova**

Tematické okruhy vybraných průřezových témat jsou zařazovány jako součást jednotlivých vyučovacích předmětů.

##### 4.1.1. Osobnostní a sociální výchova - tematické okruhy:

###### Osobnostní rozvoj

- **rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností, zapamatování, řešení problémů
- **sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem
- **seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebeovládání, organizace vlastního času
- **psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při obtížích

###### Sociální rozvoj

- **poznávací schopnosti** – vzájemné poznávání ve skupině/třídě
- **mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **komunikace** – řeč těla, řeč zvuku a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
- **spolupráce a soutěživost** – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)

###### Morální rozvoj

- **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích
- **hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

#### 4.1.2. Environmentální výchova

Tematické okruhy:

- **ekosystémy** – les ( les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **základní podmínky života** – voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda); ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší); půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí); ekosystémy; energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam vlivu dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit)
- **vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

#### 4.1.3. Mediální výchova

Tematické okruhy:

- **vnímání mediálních sdělení** – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

## 4.2. Integrace průřezových témat do vyučovacích předmětů

### Osobnostní a sociální výchova

Tématické okruhy		1. stupeň		2. stupeň
		1. – 3. ročník	4. – 6. ročník	7. – 10. ročník
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání	Čtení Psaní Výtvarná výchova Matematika	Výtvarná výchova	Matematika
	Sebepoznání a sebepojetí			Učení o přírodě
	Seberegulace a sebeorganizace		Matematika	Výchova ke zdraví
	Psychohygiena			Výchova ke zdraví
Sociální rozvoj	Poznávací schopnosti	Výtvarná výchova		Učení o přírodě
	Mezilidské vztahy	Prvouka		Učení o společnosti
	Komunikace	Řečová výchova	Řečová výchova Čtení	Řečová výchova Čtení, Pracovní výchova
	Spolupráce a soutěživost	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Pracovní výchova
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			Učení o společnosti
	Hodnoty, postoje, praktická etika			Učení o společnosti Tělesná výchova

## Environmentální výchova

Tématické okruhy	1. stupeň		2. stupeň
	1. – 3. ročník	4. – 6. ročník	7. – 10. ročník
Ekosystémy	Výtvarná výchova	Pracovní výchova	Pracovní výchova
Základní podmínky života		Pracovní výchova	Učení o přírodě, Pracovní výchova
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Pracovní výchova	Pracovní výchova, Učení o přírodě
Vztah člověka k prostředí	Pracovní výchova, Výtvarná výchova	Pracovní výchova Výtvarná výchova Prvouka Tělesná výchova	Učení o společnosti, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova

## Mediální výchova

Tématické okruhy	1. stupeň		2. stupeň
	1. – 3. ročník	4. – 6. ročník	7. – 10. ročník
Receptivní činnosti	Vnímání mediálních sdělení	Pracovní výchova	Informatika Čtení
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Prvouka Informatika
	Fungování a vliv médií ve společnosti	Řečová výchova Hudební výchova	Řečová výchova Hudební výchova

## 5. Učební plán

### 5.1. Tabulace učebního plánu

#### I. stupeň

#### 1. – 6. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Počet hodin						
		Ročník						Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	2	3	3	4	16
	Psaní	1	1	1	2	3	2+1D	10+1D
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12
Matematika a její aplikace	Matematika	2	2	2	2	2	2	12
Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	3	3	4	16
Člověk a společnost	Učení o společnosti							-
Člověk a příroda	Učení o přírodě							-
Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2	0+2D	0+2D	0+2D	18+6D
	Výtvarná výchova	2	2	2	2	2	2	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							-
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3+1D	3+1D	3+1D	4	4	4	21+3D
Průřezová témata								P
<b>Celková povinná časová dotace</b>		<b>20</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>23</b>	<b>25</b>	<b>27</b>	<b>135</b>

## II. stupeň

### 7. – 10. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Počet hodin:					Celkem
		Ročník					
		7.	8.	9.	10.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	3	3	3	3	12	
	Psaní	2	2	2	1+1D	7+1D	
	Řečová výchova	1+1D	1+1D	1+1D	1+1D	4+4D	
Matematika a její aplikace	Matematika	3	3	3	3	12	
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	
Člověk a jeho svět	Prvouka						
Člověk a společnost	Učení o společnosti	2	2	2	2	8	
Člověk a příroda	Učení o přírodě	3	3	3	3	12	
Umění a kultura	Hudební výchova	1+1D	1+1D	1+1D	1+1D	8+4D	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			1	1	2	
	Tělesná výchova	3	3	3	3	12	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	4+2D	6	6	6	22+2D	
Průřezová témata						P	
<b>Celková povinná časová dotace</b>		<b>289</b>	<b>28</b>	<b>29</b>	<b>29</b>	<b>114</b>	

## 5.2. Poznámky k učebnímu plánu

Vyučování neprobíhá v klasických vyučovacích hodinách, ale v blocích. Dopolední vyučování je členěno do dvou devadesátiminutových bloků rozdělených na činnosti podle daného rozvrhu hodin. Mezi bloky je půlhodinová přestávka na svačinu.

Po skončení dopoledního vyučování následuje hodinová přestávka na oběd a relaxaci. Po ní vyučování pokračuje odpoledním blokem, jehož délka se řídí hodinovou dotací v jednotlivých ročnících.

Vyučování probíhá v kmenových učebnách, v pracovních internátu, keramické dílně, výtvarném ateliéru, cvičné kuchyňce a tělocvičně školy. Je doplněno tematickými vycházkami, návštěvami výstav a kulturních představení, exkurzemi, výlety a účastí na sportovních akcích.

V průběhu vyučování odcházejí žáci podle harmonogramu na jednotlivé terapie programu ucelené rehabilitace. Po vyučování přecházejí někteří žáci do školní družiny, případně na internát.

### Psaní

Předmět je realizován od 1. do 10. ročníku, přičemž v 6. a 10. ročníku je posílen o jednu hodinu z disponibilní dotace.

### Řečová výchova

Předmět je realizován od 1. do 10. ročníku, přičemž v 7. – 10. ročníku je posílen o jednu hodinu z disponibilní dotace.

### Hudební výchova

Předmět je realizován od 1. do 10. ročníku, přičemž ve 4. – 6. ročníku je posílen o dvě hodiny z disponibilní dotace a v 7. – 10. ročníku o jednu hodinu z disponibilní dotace.

### Pracovní výchova

Předmět je realizován od 1. do 10. ročníku, přičemž v 1. – 3. ročníku je posílen o jednu hodinu z disponibilní dotace a v 7. ročníku o dvě hodiny z disponibilní dotace.

## 6. Učební osnovy

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální je ve shodě s RVP ZŠS rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořené jedním, nebo více vzdělávacími obory – předměty. Jednotlivé vzdělávací oblasti respektují sníženou úroveň rozumových schopností žáků a svým vzdělávacím obsahem podporují především poznávací a komunikační schopnosti, zájmy a potřeby žáků.

### 6.1. Začlenění vyučovacích předmětů do vzdělávacích oblastí

- **Jazyk a jazyková komunikace** – Čtení, Psaní, Řečová výchova
- **Matematika a její aplikace** – Matematika
- **Informační a komunikační technologie** – Informatika
- **Člověk a jeho svět** – Prvouka
- **Člověk a společnost** – Učení o společnosti
- **Člověk a příroda** – Učení o přírodě
- **Umění a kultura** – Hudební výchova, Výtvarná výchova
- **Člověk a zdraví** – Výchova ke zdraví, Tělesná výchova
- **Člověk a svět práce** – Pracovní výchova

## 6.2. Charakteristika a vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

### 6.2.1. Čtení

**Vzdělávací předmět Čtení** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyková komunikace** a je vyučován ve všech ročnících. Na 1. stupni v 1. až 3. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně a v 6. ročníku v rozsahu 4 hodiny týdně. Na druhém stupni tj. v 7. až 10. ročníku je vyučován v rozsahu 3 hodiny týdně.

**Obsahem** vzdělávacího předmětu Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako jeden ze zdrojů informací.

**Cílem** vzdělávacího předmětu Čtení je utváření klíčových kompetencí tím, že žáka vede k osvojení techniky čtení, získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu, zvládnutí orientace v jednoduchých textech různého zaměření, získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text.

Do vzdělávacího obsahu tohoto předmětu jsou začleněny tématické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova**.

### Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované ve vzdělávacím předmětu Čtení

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- v případě potřeby vypracováváme žákům individuální vzdělávací plán, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- učíme žáky získávat informace z více zdrojů
- při výuce využíváme her a soutěží souvisejících s probíraným učivem
- úměrně schopnostem a vědomostem žáka vysvětlujeme význam cizích slov a odborných výrazů
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- pokud žáci chybují, pracujeme s chybou jako s možností, jak najít správnou odpověď či řešení

#### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky k vzájemné toleranci
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáky k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- při řešení konkrétních problémů dáváme žákovi možnost zaujmout svůj vlastní postoj
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým lidem vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků apod.

## **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému ústnímu projevu
- vhodnými podněty rozvíjíme mluvní plynulost a slovní zásobu
- při komunikaci se žáky dbáme na vyjadřování celou větou, upravujeme formální stránku řeči, kultivujeme celkový projev žáků
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- nasloucháme vyprávění vlastních zážitků žáků
- zadáváním samostatné práce učíme žáky orientovat se v tištěných materiálech, chápat a třídit informace v nich
- cíleným každodenním seznamováním učíme žáky rozumět mluvenému nebo tištěnému slovu, ale i obrazovým materiálům
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel, učitel – žák v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu co narušuje dobré vztahy mezi nimi

## **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou ve škole řídit
- učíme žáky přijímat důsledky jejich chování a jednání
- vždy konkrétně vysvětlíme za čeho je chválen, nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

## **Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo školu
- dáváme žákům prostor k projevení vlastních názorů

## **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa

## Čtení 1. – 3. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientovat se na stránce a řádku</li> <li>• dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</li> <li>• číst slabiky a dvouslabičná slova, skládat slova ze slabik</li> <li>• tvořit věty podle obrázků</li> <li>• chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem</li> </ul>	<p><b>Příprava na čtení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• seznámení s leporely a knihami, motivace ke čtení</li> <li>• čtení obrázků v řádku</li> <li>• orientace na stránce</li> <li>• tvoření vět k obrázkům</li> <li>• chápání obsahu vět</li> <li>• analyticko syntetické činnosti ( určování počátečního písmene, skládání slov ze slyšených hlásek apod.)</li> <li>• naslouchání – koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů a říkadel</li> <li>• grafické znázorňování slov ve větě</li> </ul> <p><b>Čtení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hláska a písmeno a, A, i, I, ve funkci spojky mezi obrázky</li> <li>• dělení slov na slabiky využitím říkadel</li> <li>• skládání slov ze slabik</li> <li>• hláska a písmeno m, M, v, V</li> <li>• slabiky ma, má, Má, mi, MI</li> <li>• slabiky va, vá, vi, Ví</li> <li>• hláska a písmeno e, E, slabika me, Me, mé, Mé, ve, Vě</li> <li>• čtení dvouslabičných slov: máma, mami, máme</li> <li>• hláska a písmeno o, O, u, U, l, L slabiky s těmito písmeny</li> <li>• čtení dvouslabičných slov s dosud procvičovanými slabikami</li> <li>• hláska a písmeno t, T, y, Y, slabiky s těmito písmeny, dvouslabičná slova</li> <li>• hláska a písmeno s, S, j, J, slabiky s těmito písmeny, dvouslabičná slova</li> <li>• čtení krátkých vět doplněných obrázkem</li> <li>• čtení psacích písmen a psaných slabik</li> <li>• poslech a recitace veršů a říkadel jako pomoc při vyvozování hlásek a písmen</li> <li>• poslech pohádek a vyprávění</li> <li>• dramatizace</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj schopnosti poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</li> </ul>

## Čtení 4.- 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen</li> <li>• rozlišit stejně znějící slova různého významu</li> <li>• umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek</li> <li>• orientovat se ve větě</li> <li>• číst s porozuměním jednoduché věty</li> <li>• přednášet krátké říkanky a básničky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analyticko – syntetické činnosti</li> <li>• alternativní způsoby čtení</li> <li>• čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou - mám, sám, tam</li> <li>• postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen p, P, n, N, š, Š, d, D, z, Z, k, K</li> <li>• čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami</li> <li>• čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, která mají zavřenou slabiku na konci</li> <li>• čtení vět obsahujících snadná slova s přiměřeným obsahem</li> <li>• postupné osvojování hlásek a písmen b, B, c, C, r, R, č, Č, h, H, ou, ž, Ž</li> <li>• čtení dvojslabičných i vícslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami na konci</li> <li>• čtení snadných textů s porozuměním</li> <li>• čtení dvojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami, čtení snadných tříslabičných slov</li> <li>• plynulé čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním</li> <li>• orientace ve větě tichým čtením</li> <li>• seznamování s literaturou pro děti a mládež</li> <li>• poslech vyprávění, veršů a pohádek</li> <li>• práce s dětskými časopisy</li> <li>• dramatizace</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace- řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním vyjadřování)</li> </ul> <p><b>Mediální výchova</b> Vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením</li> </ul>

Čtení 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• číst všechna tiskací i psací písmena</li> <li>• zvládat čtení krátkého jednoduchého textu</li> <li>• orientovat se ve čteném textu</li> <li>• zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text</li> <li>• orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků</li> <li>• získat pozitivní vztah k literatuře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen f, F, g, G, ř, Ř, ch, Ch</li> <li>• čtení slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti a slov se slabikami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</li> <li>• čtení slov, vět a obsahově přiměřených textů</li> <li>• čtení slabik a slov, která žáci sami píšou</li> <li>• čtení obsahově přiměřených dětských knih, časopisů, reklamních textů apod.</li> <li>• čtení básniček, textů písní, jejich učení z paměti</li> <li>• čtení snadných textů s porozuměním</li> <li>• orientace v textu tichým čtením</li> <li>• poslech příběhů, pohádek, reprodukce přečteného</li> <li>• recitace, dramatizace, využití PC</li> <li>• čtení obrázkových knih encyklopedické povahy</li> <li>• čtení časopisů a denního tisku</li> <li>• čtení kuchařské knihy</li> <li>• čtení návodů na zboží</li> <li>• čtení názvů ulic ve městě</li> <li>• čtení mapy, plánu města, kalendáře apod.</li> <li>• literární druhy – literatura pro děti a mládež</li> <li>• základní literární pojmy – hádanka, říkanka, báseň, pohádka, pověst, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec</li> <li>• sociální čtení</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost, řešení konfliktů)</li> </ul> <p><b>Mediální výchova</b> Funkování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vliv médií na každodenní život</li> <li>• role médií v životě jednotlivce</li> <li>• vliv médií na uspořádání dne</li> <li>• vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</li> </ul>

## 6.2.2. Psaní

**Vzdělávací předmět Psaní** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyková komunikace** a je vyučován ve všech ročnících. Na prvním stupni v 1. až 3. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně, ve 4. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně a v 5. a 6. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně. V šestém ročníku je jedna hodina čerpána z disponibilní dotace. Na druhém stupni, to je v 7. až 10. ročníku, je vyučován v rozsahu 2 hodiny týdně. V desátém ročníku je jedna hodina čerpána z disponibilní dotace.

**Obsahem** vzdělávacího předmětu Psaní je rozvoj grafických dovedností žáků, jejich jemné motoriky a grafomotoriky a tím zároveň stimulace jejich myšlení. Dále pak postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností, které žákům dává možnost jednoduché písemné komunikace.

**Cílem** vzdělávacího předmětu Psaní je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáky vede k osvojení techniky psaní, zvládnutí opisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov podle diktátu a k praktickému využití dovednosti psaní.

Do vzdělávacího obsahu tohoto oboru jsou začleněny tématy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova**.

## Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované ve vzdělávacím předmětu Psaní

### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- v případě potřeby vypracováváme žákům Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- úměrně schopnostem a vědomostem žáka vysvětlujeme význam cizích slov a odborných výrazů
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem
- při výuce používáme stejnou terminologii
- pokud žáci chybují, pracujeme s chybami jako s možnostmi, jak najít samostatně správné řešení

### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat důsledky
- při řešení konkrétních problémů dáváme žákovi možnost zaujmout svůj vlastní postoj
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému písemnému projevu
- zadáváním samostatné práce učíme žáky orientovat se v tištěných materiálech, chápat a třídit informace v nich
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel a žák – žák
- dialog vedeme tak, aby se žák mohl k tématu samostatně vyjádřit, obhájit svůj názor, uměl naslouchat názorům ostatních a uměl argumentovat přiměřenou formou
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáky dalším formám komunikace – psaní na PC

## **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo ni
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme zač je chválen, nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

## **Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo ni
- dáváme žákům prostor k projevení vlastních názorů
- učíme žáky využívat služeb – pošta, bankovníctví, důležité úřady a podobně

## **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, úrovně motoriky a míry postižení, podporou splnění dílčích částí úkolů vedeme žáky k dokončení úkolu, na práci se vždy snažíme najít pozitiva
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolu vynaložil

Psaní 1. – 3. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržovat správné držení psacího náčiní</li> <li>• zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním</li> <li>• vyvodit písmena podle obrázků</li> <li>• odlišovat délku samohlásek</li> <li>• psát velká hůlková písmena</li> <li>• psát a spojovat písmena, tvořit slabiky</li> </ul>	<p><b>Rozvoj grafických schopností, směrové orientace a orientace na řádku a stránce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nácvik správného držení psacího náčiní a sezení při psaní</li> <li>• uvolňovací cvičení - čmárání a kroužení</li> <li>• horní a dolní oblouky oběma směry</li> <li>• horní a dolní oblouky opakovaně</li> <li>• vodorovné čáry zleva doprava</li> <li>• svislé čáry zleva doprava</li> <li>• svislé a šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru</li> <li>• smyčky, ovály, vlnovky</li> <li>• šikmé čáry na obě strany – „zuby na pile“</li> <li>• horní a dolní zátrh</li> </ul> <p><b>Rozeznávání hlásek, písmen, nácvik psaní hůlkového a psacího písma</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• písmena e, i, m, M, l, u, v</li> <li>• slabiky me, mi</li> <li>• postupný nácvik písmen o, O, a, A</li> <li>• psaní slabik s procvičenými písmeny se snadnými spojovacími tahy – ma, mu, mo, la, le, li, lo, lu</li> <li>• postupné psaní číslic 1, 2, 3, 4, 5</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</li> </ul>

Psaní 4. – 6. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• psát písmena, která umí číst</li> <li>• opisovat a přepisovat slabiky a jednotlivá slova</li> <li>• ovládat psaní hůlkového písma</li> <li>• psát písmena a slabiky podle diktátu</li> <li>• opsat číslice</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• postupný nácvik písmen V, t, y, s, j, n</li> <li>• psaní slov, která žáci četli v 1. období (láme, mele..)</li> <li>• psaní slov typu mám, tam</li> <li>• psaní malých písmen, která se žáci učí číst - p, n, š, d, z, k, ž</li> <li>• psaní slabik s novými písmeny</li> <li>• psaní písmen podle diktátu</li> <li>• psaní malých písmen, která se žáci učí číst – b, c, r, č, h, ou</li> <li>• psaní velkých písmen C, Č, I, N, Ž</li> <li>• psaní slov se snadným hláskovým složením</li> <li>• diktát nových písmen a slabik s těmito písmeny</li> <li>• opis a přepis slov se snadným hláskovým složením</li> <li>• psaní slabik a snadných slov podle diktátu</li> <li>• psaní slovních spojení</li> <li>• postupné psaní čísel do 100 v souladu s výukou v matematice</li> </ul>	

Psaní 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dbát na čitelný písemný projev</li> <li>• psát slabiky a jednoduchá slova podle diktátu</li> <li>• opsat slova a jednoduché věty</li> <li>• napsat, nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy</li> <li>• podepsat se psacím písmem</li> <li>• napsat, nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru</li> <li>• psát číslice i podle nápovědy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• docvičení psaní malých písmen f, g, ch, ř</li> <li>• nácvik psaní velkých psacích písmen U, E, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, CH</li> <li>• opis a přepis slov, která žáci čtou</li> <li>• diktát snadných dvouslabičných slov</li> <li>• procvičování psaní hůlkového písma</li> <li>• psaní vlastního jména, příjmení, data narození a adresy</li> <li>• psaní snadných vět</li> <li>• psaní na PC</li> <li>• individuální docvičování psaní písmen</li> <li>• docvičování obtížných spojů</li> <li>• opis a přepis snadných vět</li> <li>• diktát slov a krátkých vět</li> <li>• opis a přepis krátkých větných celků</li> <li>• psaní jmen rodičů, sourozenců a spolužáků</li> <li>• psaní adresy a krátké korespondence</li> <li>• procvičování psaní na PC</li> <li>• psaní čísel v souladu s výukou v matematice</li> </ul>	

### 6.2.3. Řečová výchova

**Předmět Řečová výchova** je součástí vzdělávací oblasti Jazyková komunikace, vyučuje se v 1. – 10. ročníku.

Ve všech ročnících je hodinová dotace dvě hodiny týdně, přičemž v 7. až 10. ročníku jsou čtyři hodiny čerpány z disponibilní dotace. Na výuce se podílí i školní logoped.

**Cílem** vyučování předmětu Řečová výchova je osvojení si a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a co možná nejvíce srozumitelné vyjadřování jako předpoklad vzdělávání, sociální integrace a funkční komunikace s okolím.

Při budování a rozvoji řeči je třeba přihlídnout k individuálním schopnostem a možnostem každého žáka.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny tématické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova

### Výchovně vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Řečová výchova

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáka k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)

- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným či slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací se snažíme zapojit žáka do práce ve skupinách
- snažíme se o spoluúčast žáka při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme, zač je chválen nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi

- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- zadáním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní-komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

## Řečová výchova 1. – 3. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• osvojovat si návyky správného dýchání a postupně se seznamovat se zásadami hlasové hygieny</li>   <li>• koncentrovat se na poslech krátkých příběhů a pohádek</li> <li>• reprodukovat jednoduché říkanky a básničky</li> <li>• reprodukovat krátký text podle návodných otázek</li>   <li>• rozumět mluvené řeči, přiměřenému textu či otázce</li> <li>• na základě porozumění přiléhavě odpovědět na otázku slovem, větou</li>   <li>• popsat jednoduché obrázky</li>   <li>• začít rozlišovat základní pravidla v komunikaci žák x vrstevník, žák x dospělá osoba</li>   <li>• vzhledem k věku a schopnostem zvládat základy komunikace v různých sociálních prostředích</li> <li>• začít zvládat základní slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prohloubení nádechu a výdechu</li> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání</li> <li>• prodýchání plicních hrotů</li> <li>• zacházení s hlasem - seznamování se zásadami</li> </ul> <p><b>Poslech a reprodukce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• předčítání či vyprávění učitele</li> <li>• poslech CD</li> <li>• výběr obsahově i formálně vhodného tématu</li> <li>• seznamování s dětskými říkadly a básničkami</li> <li>• jejich reprodukce</li> <li>• návodné otázky k textu</li> <li>• reprodukce krátkého textu</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči a textu, rozšiřování slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vysvětlování složitějších a neznámých slov</li> <li>• komentování činností</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• opora o obrázkový materiál</li> <li>• vzbuzení zájmu, motivace prostřednictvím ilustrací k textu</li> <li>• návodné otázky k vyslechnutému textu či předchozí konverzaci</li> </ul> <p><b>Slovní popis obrázkového materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• volba obrázkového materiálu blízkého žákovi formou i obsahem</li> <li>• popis osob, předmětů</li> </ul> <p><b>Komunikace a samostatný mluvní projev</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• seznamování se základními pravidly komunikace</li> <li>• konverzace</li> <li>• dialog</li> <li>• seznamování s pravidly dialogu, střídání rolí v dialogu</li> <li>• rozhovor v jednoduchých modelových situacích</li> <li>• rozhovor o běžných životních situacích žáka (život v rodině, činnosti o víkendu...)</li> <li>• snaha o samostatné vyprávění</li> <li>• seznamování se základními slovními formami společenského styku</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• řeč těla, řeč zvuků a slov</li> <li>• cvičení pozorování</li> </ul>

## Řečová výchova 4. – 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dbát na návyky správného dýchání a hlasové hygieny</li>   <li>• prohlubovat koncentraci na poslech literárních útvarů</li> <li>• reprodukovat jednodušší říkadla a básničky</li> <li>• reprodukovat krátké texty</li> <li>• vyprávět zhlédnutý příběh dle návodných otázek</li>   <li>• prohlubovat porozumění mluvené řeči</li> <li>• postupně rozšiřovat pasivní i aktivní slovní zásobu</li>   <li>• popsat osoby a předměty podle reálu či obrázku na základě návodných otázek</li> <li>• vyprávět jednoduchý příběh dle obrázku</li>   <li>• zvládat základní pravidla komunikace žák x žák, žák x dospělý</li> <li>• domluvit se v běžných situacích a různých sociálních prostředích</li> <li>• zvládat základní slovní formy slovního společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování</li> <li>• snažit se vyjádřit své pocity a zážitky</li> <li>• za pomoci pedagoga kultivovat mluvní projev a snažit se o zřetelnou výslovnost</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prohlubování dechového potenciálu</li> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání se zavřenými ústy</li> <li>• správný průběh dechové vlny</li> <li>• osvojování si a snaha o dodržování zásad správného dýchání a hlasové hygieny</li> </ul> <p><b>Poslech a reprodukce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• předčítání či vyprávění učitele, popřípadě spolužáka</li> <li>• poslech CD</li> <li>• volba delších a složitějších útvarů</li> <li>• volba atraktivního a poutavého tématu</li> <li>• seznamování s díly dětských básníků</li> <li>• jejich reprodukce</li> <li>• snaha o přednes</li> <li>• zhlédnutí kratšího příběhu na videu, v televizi</li> <li>• návodné otázky k textu či příběhu</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči a textu, rozšiřování slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komentování činností</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• objasňování neznámých, složitých a cizích slov</li> <li>• opora o obrázkový materiál</li> <li>• motivace obrázkovým materiálem</li> <li>• skládání obrázkových příběhů</li> <li>• rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby</li> </ul> <p><b>Slovní popis obrázkového materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• volba vhodného a poutavého obrázkového materiálu</li> <li>• popis osob, předmětů a prostředí</li> <li>• dějové obrázky</li> <li>• postižení a vyjádření dějové zápletky</li> <li>• vyprávění příběhu dle obrázku</li> </ul> <p><b>Komunikace a samostatný mluvní projev</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozšiřování znalosti pravidel komunikace</li> <li>• snaha o jejich dodržování</li> <li>• konverzace</li> <li>• rozlišování v konverzaci žák x žák, žák x dospělá osoba</li> <li>• modelové situace - komunikace v různých sociálních prostředích</li> <li>• rolová zaměstnání, rolová komunikace</li> <li>• zvnitřňování základních forem slovního společenského styku</li> <li>• konverzace o tématech blízkých žákovi (rodina, domov, svátky...)</li> <li>• konverzace o zážitcích a prožitcích žáka</li> <li>• dostatek prostoru k samostatnému mluvnímu projevu</li> <li>• snaha o srozumitelný a kultivovaný mluvní projev</li> <li>• snaha o zřetelnou výslovnost (spolupráce s logopedem)</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</li> </ul>

Řečová výchova 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržovat návyky správného dýchání a základní zásady hlasové hygieny</li> <li>• koncentrovat se na poslech v delším časovém úseku</li> <li>• přednášet dětské básně</li> <li>• převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení</li> <li>• drammatizovat jednoduchý příběh, pohádku</li> <li>• dosáhnout nejvyššího možného porozumění mluvené řeči a textu</li> <li>• vládnout přiměřeně širokou slovní zásobou</li> <li>• popsat osoby, předměty a děje na obrázcích</li> <li>• komunikovat vhodně v běžných situacích, různých prostředích a zvládat základní pravidla komunikace</li> <li>• vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity</li> <li>• dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, snažit se o zřetelnou výslovnost</li> <li>• používat věty se správnými gramatickými strukturami</li> <li>• dbát na kulturu mluveného projevu</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prohloubení dechového potenciálu</li> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání se zavřenými ústy</li> <li>• správné hospodaření s dechem</li> <li>• dodržování zásad hlasové hygieny</li> </ul> <p><b>Poslech, reprodukce, přednes, drammatizace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vyprávění a četba učitele či spolužáků</li> <li>• poslech CD</li> <li>• volba delších a náročnějších útvarů</li> <li>• reprodukce vyslechnutého útvaru</li> <li>• poslech dětských básní</li> <li>• jejich přednes</li> <li>• zhlédnutí filmového či divadelního příběhu</li> <li>• reprodukce příběhů</li> <li>• v případě potřeby využití opory o návodné otázky</li> <li>• drammatizace jednoduchého příběhu</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči a textu, rozšiřování slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vysvětlování složitých, cizích a neznámých slov</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• volba blízkých a poutavých témat</li> <li>• opora o obrázkový materiál</li> <li>• nedokončené příběhy</li> <li>• využití komiksů</li> <li>• návodné otázky k textu či konverzaci</li> <li>• rozšiřování a prostor k využití aktivní a pasivní slovní zásoby</li> </ul> <p><b>Slovní popis obrázkového materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• volba atraktivního a poutavého obrázkového materiálu</li> <li>• dějové obrázky</li> <li>• popis osob, předmětů, prostředí a děje</li> </ul> <p><b>Komunikace a samostatný mluvní projev</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace v modelových situacích různých sociálních prostředí</li> <li>• konverzace</li> <li>• rolová zaměstnání a rolová komunikace</li> <li>• dodržování základních pravidel komunikace a forem slovního společenského styku</li> <li>• rozhovor a vyprávění o tématech blízkých žákovi</li> <li>• rozhovor o zážitcích a prožitcích žáka</li> <li>• dostatečný prostor k samostatnému mluvnímu projevu</li> <li>• dodržování a sebekontrola zásad správné výslovnosti</li> <li>• sebekontrola obsahové a formální stránky řeči</li> <li>• srozumitelný a kultivovaný mluvní projev</li> <li>• spolupráce s logopedem</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce</li> <li>• rozdíl mezi reklamou a zprávou</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, žádost, vysvětlování.)</li> </ul>

## 6.2.4. Matematika

**Vzdělávací předmět Matematika** je součástí vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**.

Je vyučován v 1. – 10. ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně v 1. – 6. ročníku a tři hodiny týdně v 7. – 10. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na tematické okruhy:

- řazení a třídění předmětů
- čísla a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- základy geometrie

Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačků. **Matematika** prolíná celým základním vzděláváním, učí je dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě. Posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti.

**Cílem** vzdělávacího předmětu **Matematika** je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáky vede k:

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikosti, manipulace s penězi)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů a zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Do vzdělávacího obsahu tohoto předmětu jsou začleněny tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**.

### Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Matematika

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- v případě potřeby vypracováváme žákům Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- při výuce využíváme her a soutěží, souvisejících s probíraným učivem
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků před spolužáky
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci, případně poradě s kolektivem
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

- pokud žáci chybují, pracujeme s chybami jako s možností, jak najít samostatně správné řešení či odpověď

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému ústnímu i písemnému projevu
- vhodnými podněty rozvíjíme mluvní pohotovost a slovní zásobu
- při komunikaci se žáky dbáme na vyjadřování celou větou, upravujeme formální stránku řeči, kultivujeme celkový projev žáků
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- zadáváním samostatné práce učíme žáky orientovat se v tištěných materiálech, chápat a třídit informace v nich
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel a žák – žák
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme zač je chválen, nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo školu
- dáváme žákům prostor k projevení vlastních názorů
- učíme žáky rozpoznávat projevy negativního chování mezi jednotlivci i skupinami – šikana, rasismus, xenofobie a současně je učíme, jak na ně přiměřeným způsobem reagovat
- učíme je využívat služeb – pošta, bankovníctví, důležité instituce a úřady a podobně

## Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

## Matematika 1. – 3. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký,</li> <li>• stejně – více – méně, široký – úzký</li> <li>• orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole</li> <li>• řadit předměty zleva doprava</li> <li>• třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu</li>   <li>• číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10</li> <li>• orientovat se v číselné řadě 1 až 10</li> <li>• sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5</li> <li>• znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat</li> <li>• umět rozklad čísel v oboru do 5</li> <li>• psát číslice 1 – 5 i podle diktátu</li>   <li>• používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu</li> <li>• modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</li> <li>• doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10</li> <li>• uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</li> <li>• poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)</li> <li>• rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech</li> <li>• porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší</li> </ul>	<p><b>Řazení a třídění předmětů</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií (stejně – více – méně, hodně – málo, drahý – levný, všichni – nikdo)</li> <li>• určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy</li> <li>• manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý – velký, krátký – dlouhý)</li> <li>• číselné řady</li> <li>• orientace na ploše</li> </ul> <p><b>Čísla a početní operace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obor přirozených čísel do 10</li> <li>• zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa, početní operace s nulou</li> <li>• porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak</li> <li>• sčítání, odčítání</li> <li>• diktát čísel a jednoduchých příkladů</li> <li>• jednoduché slovní úlohy z praktického života</li> <li>• seznámení se s kalkulaátorem</li> </ul> <p><b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• úlohy na orientaci v prostoru a čase</li> <li>• jednotky hmotnosti, délky a času (měření, vážení, práce s hodinami)</li> <li>• peníze (bankovky, mince)</li> <li>• jednoduché tabulky</li> </ul> <p><b>Základy geometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní geometrické tvary: čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník</li> <li>• křivé a přímé čáry: přímky</li> <li>• používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel, porovnávání délky předmětů</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj schopnosti poznávání</li> <li>• cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</li> <li>• cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</li> </ul>

## Matematika 4. - 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší</li> <li>• rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed</li> <li>• orientovat se na ploše</li> <li>• porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků</li> <li>• třídit předměty podle pořadí ve skupinách</li> <li>• přiřazovat předměty podle číselné řady</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100</li> <li>• umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku</li> <li>• sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku</li> <li>• psát čísla do 100</li> <li>• zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku</li> <li>• zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu</li> <li>• řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20</li> <li>• umět použít kalkulaátor</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• používat výrazy vpravo – vlevo</li> <li>• rozlišovat pojmy rok, měsíc, den</li> <li>• určit čas s přesností na celé hodiny</li> <li>• znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram</li> <li>• doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20</li> <li>• uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi</li> <li>• kreslit křivé a přímé čáry</li> <li>• poznat rozdíl mezi čarou a přímkou</li> <li>• používat pravítko při rýsování přímek</li> <li>• změřit délku předmětu</li> </ul>	<p><b>Řazení a třídění předmětů</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií (stejně – více – méně, hodně – málo, drahý – levný, všichni – nikdo)</li> <li>• používání bankovek</li> <li>• určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy</li> <li>• manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý – velký, krátký – dlouhý)</li> <li>• číselné řady</li> <li>• orientace na ploše</li> </ul> <p><b>Čísla a početní operace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obor přirozených čísel do 100</li> <li>• zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa, početní operace s nulou</li> <li>• porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak</li> <li>• sčítání, odčítání</li> <li>• diktát čísel a jednoduchých příkladů</li> <li>• jednoduché slovní úlohy z praktického života</li> <li>• seznámení se s kalkulaátorem</li> </ul> <p><b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• úlohy na orientaci v prostoru a čase</li> <li>• jednotky hmotnosti, délky a času (měření, vážení, práce s hodinami)</li> <li>• peníze (bankovky, mince)</li> <li>• jednoduché tabulky</li> </ul> <p><b>Základy geometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní geometrické tvary, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník</li> <li>• křivé a přímé čáry; přímky</li> <li>• používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel</li> <li>• porovnávání délky předmětů</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• cvičení sebeovládání</li> <li>• organizace vlastního času</li> </ul>

Matematika 7. - 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100</li> <li>• orientovat se na číselné ose</li> <li>• sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru</li> <li>• používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky</li> <li>• umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy</li> <li>• pracovat s kalkulátorem</li> <li>• znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu</li> <li>• zvládat početní úkony s penězi</li> <li>• orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny</li> <li>• doplňovat údaje v jednoduché tabulce</li> <li>• umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami</li> <li>• používat základní geometrické pojmy</li> <li>• znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary</li> <li>• rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit</li> <li>• měřit a porovnávat délku úsečky</li> <li>• poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa</li> </ul>	<p><b>Čísla a početní operace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• celá čísla – obor přirozených čísel do 1000, číselná řada, číselná osa</li> <li>• písemné sčítání, odčítání v oboru do 100</li> <li>• násobení čísel 2, 5, 10</li> <li>• porovnávání čísel do 1000 (např. na bankovkách)</li> <li>• jednoduché slovní úlohy</li> <li>• práce s kalkulátorem</li> </ul> <p><b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, praktické využití</li> <li>• tabulky</li> <li>• manipulace s penězi</li> <li>• seznámení se s digitálním zápisem času</li> </ul> <p><b>Základy geometrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník</li> <li>• prostorové útvary: krychle, koule, válec</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj schopnosti poznávání – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</li> </ul>

## 6.2.5. Informatika

### Charakteristika vyučovacího předmětu:

**Vzdělávací předmět Informatika** je součástí vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Vyučovací předmět Informatika je vyučován na prvním stupni v 5. a 6. ročníku a na druhém stupni v 7.- 10. ročníku vždy po jedné vyučovací hodině týdně.

Vyučovací předmět Informatika zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením. Žáci si osvojují práci s textovým editorem, používanými výukovými a

vzdělávacími programy. Seznámí se s funkcí a využitím dalších externích zařízení. Jako nadstandardní je chápána práce s webovým prohlížečem a elektronickou poštou.

Žáci si osvojují obsluhu počítače na základní uživatelské úrovni tak, aby získané dovednosti mohli využít v praktickém životě a při dalších formách komunikace.

**Cílovým zaměřením předmětu Informatika je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vede k:**

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností, práce s počítačem
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- zapojování více smyslů k rozvíjení estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu

Do vzdělávacího obsahu předmětu **Informatika** jsou začleněny tématické okruhy průřezového tématu **Mediální výchova**.

### **Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Informatika**

#### **Kompetence k učení**

- při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- učíme žáky získávat informace z více zdrojů
- žákovi umožňujeme realizovat vhodné vlastní nápady, podněcujeme jeho tvořivost
- úměrně schopnostem a vědomostem žáka vysvětlujeme význam cizích slov a odborných výrazů

#### **Kompetence k řešení problémů**

- vytváříme modelové situace a hry, kde vedeme žáka k rozhodování o dalším postupu při plnění úkolu
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů

#### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním samostatné práce učíme žáky orientovat se v tištěných materiálech, chápat a třídit informace v nich
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáky dalším formám komunikace a získávání informací – internet, telefon
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu

## Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

## Kompetence občanské

- učíme žáka přijímat důsledky svého chování a jednání
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví a zdraví ostatních lidí

## Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- učíme žáka pracovat podle jednoduchých plánků, vytvářet vlastní postupy a řešení
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

Informatika 5. – 6. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší</li></ul> <p>pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu</p> <p>zvládat psaní známých písmen na klávesnici</p> <p>dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou</p>	<p><b>Základní části počítače</b> monitor, klávesnice, myš funkce jednotlivých částí počítače</p> <p><b>Užívání a obsluha počítače</b> pracoviště, pracovní prostředí základy obsluhy počítače – spuštění a ukončení užívání zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky</p> <p><b>Obsluha výukových programů</b> textový editor, výukové programy, herní a zábavné programy spuštění, užití a ukončení běhu programu</p>	<p><b>Mediální výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Vnímání mediálních sdělení</li><li>• hledání rozdílů mezi zábavním, reklamním a informativním sdělením</li></ul>

Informatika 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace</li> <li>• zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy</li> <li>• vyhledávat informace na internetu podle pokynů</li> <li>• zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, popřípadě zprávy SMS</li> </ul>	<p><b>Části počítače</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• přídavná zařízení počítače - jejich funkce a obsluha</li> </ul> <p><b>Užívání a obsluha počítače</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• symboly a alternativní komunikace na počítači</li> <li>• možnosti vyhledávání informací pomocí internetu</li> <li>• základní způsoby elektronické komunikace, email, mobilní telefon</li> <li>• zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky</li> </ul> <p><b>Obsluha výukových programů</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• textový a grafický editor – základní funkce, ovládání</li> <li>• výukové a herní programy</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</li> <li>• různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</li> <li>• rozdíl mezi reklamou a zprávou</li> </ul>

### 6.2.6. Prvouka

**Vyučovací předmět Prvouka** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. Vyučuje se v 1. - 6. ročníku. V 1. - 3. ročníku po dvou, ve 4. – 5. ročníku po třech a v 6. ročníku po čtyřech vyučovacích hodinách týdně.

Učivo je rozděleno do 5 tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

**Předmět Prvouka** se snaží, aby žáci získali základní poznatky o okolním světě, o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a aby dokázali tyto znalosti uplatnit v běžném životě.

**Cílem** předmětu Prvouka je naučit žáky poznat své nejbližší okolí a vytvořit si k němu pozitivní citový vztah, rozvíjet jejich myšlení a samostatné vyjadřování, rozšiřovat slovní zásobu, osvojit si pravidla slušného chování a dodržovat zásady zdravého životního stylu.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou zařazena tato průřezová témata – **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

## **Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Prvouka**

### **Kompetence k učení**

- uplatňujeme u žáků individuální přístup
- využíváme různé učební pomůcky (učebnice, obrázky, přírodniny,...)
- vedeme žáky k tomu, aby své znalosti a dovednosti dokázali uplatnit v běžném životě

### **Kompetence k řešení problémů**

- učíme žáky řešit vzniklé problémy přiměřeně k jejich možnostem
- učíme žáky přijímat následky svých rozhodnutí
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním srozumitelných pokynů učíme žáky chápat jednoduchá sdělení
- učíme žáky naslouchat druhým
- dbáme na to, aby žáci dokázali vyjadřovat své pocity a názory přiměřeným způsobem

### **Kompetence sociální a personální**

- budujeme u žáků zásady slušného chování
- vedeme žáky k respektování druhých
- učíme žáky zakládat a udržovat pozitivní vztahy s vrstevníky

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k dodržování základních společenských norem
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních a k ochraně životního prostředí
- seznamujeme žáky s hodnotami a tradicemi společnosti

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k osvojení si základních hygienických návyků a dbáme na jejich dodržování
- vedeme žáky ke zvládnutí jednoduchých pracovních dovedností
- seznamujeme žáky s pomůckami pro běžné domácí použití, s jejich funkcí a názvoslovím

## Prvouka 1. – 3. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znát název své obce a adresu bydliště</li> <li>• orientovat se v budově školy a v jejím okolí</li> <li>• poznat a pojmenovat školní pomůcky</li>   <li>• znát své jméno a příjmení, jména rodičů a sourozenců</li>   <li>• umět vyjmenovat názvy ročních období</li>   <li>• poznat a pojmenovat nejznámější druhy domácích zvířat</li> <li>• poznat a pojmenovat nejznámější druhy ovoce a zeleniny</li>   <li>• dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu</li> <li>• uplatňovat zásady zdravé výživy</li> <li>• znát a dodržovat zásady bezpečnosti chodců v silničním provozu</li> </ul>	<p><b>Místo, kde žijeme</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientace v okolí bydliště, adresa bydliště</li> <li>• škola a její okolí, cesta do školy, základní návyky společenského chování ve škole (pozdrav, prosba, poděkování), jména dětí a pedagogů ve třídě</li> <li>• poznávání a pojmenovávání předmětů a činností, se kterými se žáci ve škole setkávají</li> </ul> <p><b>Lidé kolem nás</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vlastní jméno a příjmení, datum narození</li> <li>• rodiče a sourozenci, jejich jména</li> <li>• nejbližší příbuzní (babička, dědeček, teta, strýc)</li> </ul> <p><b>Lidé a čas</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní orientace v čase (ráno, poledne, večer, den, noc)</li> <li>• roční období (jaro, léto, podzim, zima)</li> </ul> <p><b>Rozmanitost přírody</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• počasí (teplo, zima, slunce, déšť, sníh, mráz)</li> <li>• charakteristické znaky v jednotlivých ročních obdobích</li> <li>• domácí zvířata (pes, kočka, prase, kráva, slepice, králík,..)</li> <li>• ovoce a zelenina (jablko, hruška, švestka, banán, pomeranč,..)</li> <li>• ochrana přírody</li> </ul> <p><b>Člověk a jeho zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• části lidského těla (hlava, krk, ruce, nohy,..)</li> <li>• zásady osobní hygieny (mytí rukou, mýdlo, šampon,..)</li> <li>• zdravý životní styl (zdravá strava, pitný režim)</li> <li>• nemoc (popis příznaků, chování při nemoci)</li> <li>• bezpečnost chodců (chodníky, přechody pro chodce,..)</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc</li> </ul>

## Prvouka 4. – 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• popsat cestu do školy</li> <li>• znát důležitá místa v okolí školy a obce</li>   <li>• udržovat kladný vztah k rodičům a sourozencům</li> <li>• z paměti znát telefonní čísla záchranných složek</li>   <li>• znát názvy všech měsíců a dnů a vyjmenovat je tak, jak jdou za sebou</li>   <li>• vyjmenovat základní znaky jednotlivých ročních období</li> <li>• vyjmenovat známé stromy a keře</li>   <li>• dodržovat zásady osobní hygieny</li>   <li>• vědět, na koho se v případě potřeby obrátit o pomoc</li> </ul>	<p><b>Místo, kde žijeme</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• významná místa v obci a jejím okolí, kulturní a historické zajímavosti v okolí bydliště</li> <li>• náš byt, dům (pojmenování jednotlivých místností, nábytku,..)</li> <li>• cesta do školy, bezpečnost při cestě do školy</li> </ul> <p><b>Lidé kolem nás</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• chování k rodičům, vztahy mezi sourozenci</li> <li>• stáří členů rodiny (starý, mladý, starší, mladší)</li> <li>• chování při situacích ohrožení (požár, autonehoda,..), důležitá telefonní čísla</li> </ul> <p><b>Lidé a čas</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• orientace v čase (včera, dnes, zítra)</li> <li>• roční období a měsíce, dny v týdnu</li> <li>• rozdílnost života v minulosti a v současnosti</li> </ul> <p><b>Rozmanitost přírody</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• příroda na podzim (počasí, odlet ptactva, zemědělské činnosti,..)</li> <li>• příroda v zimě (počasí, péče o lesní zvěř a ptáky, zimní sporty,..)</li> <li>• příroda na jaře (počasí, jarní květiny, stromy, keře, zvířata a jejich mláďata,..)</li> <li>• příroda v létě (počasí, sběr lesních plodů a hub, bezpečnost při hrách v přírodě,..)</li> <li>• ochrana přírody (chování v přírodě, znečišťování vody, ovzduší, odpady,..)</li> </ul> <p><b>Člověk a jeho zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prohlubování poznatků o lidském těle</li> <li>• osobní hygiena (péče o vlasy, nehty, pleť, úprava zevnějšku)</li> <li>• zdraví a nemoc (chování u lékaře, lékárna, nemocnice)</li> <li>• ochrana před obtěžováním a zneužíváním</li> <li>• chování při mimořádných situacích (ošetření drobných poranění, vědět, kam se obrátit o pomoc)</li> <li>• základní pravidla silničního provozu pro chodce</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• různé typy sdělení, rozlišování a jejich funkce</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana,</li> <li>• zajišťování ochrany životního prostředí v obci a okolí</li> </ul>

## 6.2.7. Učení o společnosti

**Předmět Učení o společnosti** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Vyučuje se v 7. – 10. ročníku po dvou hodinách týdně.

Učivo navazuje na učivo předmětu **Prvouka** a je rozděleno do 4 tématických okruhů:

- Historie našeho národa
- Člověk ve společnosti
- Poznatky o společnosti
- Péče o občana

**Cílem** předmětu je připravit žáky na život ve společnosti, naučit je základům společenského chování, pomoci jim nalézt svou roli ve společnosti, předat jim základní poznatky o minulosti i současnosti naší země, vést je k úctě ke svému národu i národům ostatním, seznámit je s jejich hlavními právy a povinnostmi.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou zařazena tato průřezová témata – **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova**.

### Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Učení o společnosti

#### Kompetence k učení

- při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup
- při výuce používáme názorné pomůcky (obrázky, encyklopedie, učebnice) a učíme žáky s nimi pracovat
- motivujeme žáky využíváním různých her a soutěží, souvisejících s probíraným učivem

#### Kompetence k řešení problémů

- dáváme žákům prostor pro vyslovení vlastního názoru
- dbáme na to, aby možnost účastnit se na řešení problému měli všichni žáci
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci

#### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému ústnímu projevu
- necháváme žáky samostatně se vyjádřit k danému tématu
- trpělivě nasloucháme vyprávění vlastních zážitků žáků

#### Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky v udržování pozitivních vztahů s vrstevníky
- seznamujeme žáky se základními pravidly společenského chování
- učíme žáky uvědomovat si vlastní nedostatky a pracovat na jejich nápravě

#### Kompetence občanské

- vedeme žáky k ochraně zdraví a dodržování zdravého životního stylu
- seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi
- učíme žáky rozpoznávat negativní jevy ve společnosti (šikana, rasismus,..) a jak se proti nim bránit

#### Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti a zvládnutí sebeobsluhy dle svých možností
- učíme žáky plnit jednoduché pracovní úkoly dle slovních instrukcí, učíme žáky vážit si vlastní práce i práce ostatních

## Učení o společnosti 7. – 10. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znát významné historické osobnosti naší země</li>   <li>• rozlišovat role rodinných příslušníků</li> <li>• vyjmenovat kulturní a přírodní památky v našem regionu</li> <li>• mít úctu ke starým lidem a být ohleduplný k postiženým spoluobčanům</li>   <li>• znát hlavní město naší republiky a jméno prezidenta</li> <li>• znát základní práva a povinnosti občanů</li> <li>• uvědomovat si možné postihy za protiprávní jednání</li>   <li>• dokázat vyřizovat své osobní záležitosti</li> <li>• v případě potřeby požádat vhodným způsobem o radu</li> </ul>	<p><b>Historie našeho národa</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• život v pravěku, rozdíly způsobu života v pravěku a v současnosti</li> <li>• významné osobnosti našich dějin (Karel IV., T.G. Masaryk, V. Havel,..)</li> <li>• vznik československého státu, T.G. Masaryk</li> <li>• vznik ČR, EU</li> </ul> <p><b>Člověk ve společnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rodina, funkce a struktura rodiny, vztahy mezi rodiči a dětmi, mezi sourozenci</li> <li>• škola, práva a povinnosti žáků, vztahy mezi učiteli a žáky, navazování přátelských vztahů s vrstevníky</li> <li>• naše vlast, významné osobnosti, státní svátky, Vánoce, Velikonoce</li> <li>• náš region, přírodní a kulturní památky, významné osobnosti, zvyky a tradice, služby, úřady, nádraží, pošta,..</li> <li>• základní pravidla společenského chování, úcta ke starým lidem, pomoc postiženým spoluobčanům</li> <li>• národnostní menšiny, rasismus, rovnoprávnost</li> </ul> <p><b>Poznatky o společnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hlavní město ČR, prezident, státní symboly (státní vlajka, hymna)</li> <li>• základní lidská práva, diskriminace, rasismus, šikana, ..</li> <li>• práva a povinnosti občana, policie, soudy, důsledky protiprávního jednání</li> <li>• ČR je členem EU</li> </ul> <p><b>Péče o občana</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• význam vzdělání, příprava na profesní uplatnění</li> <li>• pracovní uplatnění, odměna za práci</li> <li>• peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi (úspory, banka, bankomat,..)</li> <li>• systém zdravotní péče (lékař, nemocnice, lékárna,..)</li> <li>• instituce sociální péče</li> <li>• využití volného času, kulturní akce, sportovní aktivity, záliby, nevhodné využívání volného času, varování před užíváním návykových látek (drogy, kouření, alkohol)</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mezilidské vztahy (vztahy a naše třída – práce s přirozenou dynamikou třídy jako sociální skupiny)</li> </ul> <p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• řešení problémů, rozhodovací dovednosti – pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů v mezilidských vztazích</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• naše obec (příroda a kultura obce a její ochrana)</li> </ul> <p><b>Mediální výchova</b> Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vliv médií na každodenní život</li> <li>• vliv médií na kulturu</li> <li>• vliv médií na uspořádání dne</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne</li> </ul>

## 6.2.8. Učení o přírodě

**Předmět Učení o přírodě** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Vyučuje se v 7. – 10. ročníku po třech hodinách týdně.

Učivo navazuje na učivo předmětu **Prvouka**. Zahrnuje základní fyzické, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky.

Seznamuje žáky se základními poznatky o zákonitostech přírody a umožňuje jim lépe porozumět procesům v přírodě, se kterými se běžně setkávají.

**Cílem** předmětu Učení o přírodě je učít žáky vnímat vztahy mezi člověkem a přírodou, prakticky je seznámit s různými přírodními látkami a materiály, předat jim základní informace o planetách a Vesmíru a vést je k ochraně životního prostředí.

Do vzdělávacího obsahu tohoto předmětu jsou začleněny tématické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** a **Environmentální výchova**

### Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Učení o přírodě

#### Kompetence k učení

- při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup
- vedeme žáky k samostatné práci
- učíme žáka získávat nové informace z více zdrojů (vycházka, exkurze, DVD,..)

#### Kompetence k řešení problémů

- snažíme se každého žáka zapojit do řešení problému
- snažíme se, aby případný nezdar žáky neodradil, ale naopak motivoval k lepším výkonům
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do kolektivní práce

#### Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému vyjadřování
- vedeme žáky k samostatnému mluvenému projevu
- snažíme se žákům rozšiřovat slovní zásobu

#### Kompetence sociální a personální

- snažíme se o bezprostřední hodnocení žákova chování
- seznamujeme žáky s možnými důsledky jejich nežádoucího chování
- posilujeme sebeúctu žáka pochvalou a motivací

#### Kompetence občanské

- učíme žáky dodržovat zásady zdravého životního stylu
- vedeme žáky k dodržování základních pravidel soužití ve společnosti
- dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo školu

#### Kompetence pracovní

- učíme žáky základním pracovním dovednostem a návykům
- vedeme žáky k dodržování čistoty a pořádku na pracovním místě
- hodnotíme snahu a úsilí

Učení o přírodě 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznat jednotlivá skupenství látek</li> <li>dodržovat bezpečnost při práci s elektrickými spotřebiči</li> <li>rozpoznat chemické prostředky používané v domácnosti a umět s nimi bezpečně zacházet</li> <li>uvědomovat si význam kyslíku a vody pro život lidí, rostlin a živočichů</li> <li>rozpoznat nejznámější druhy rostlin a znát jejich význam</li> <li>znát významné zástupce živočišné říše</li> <li>popsat části lidského těla a znát základní funkce jednotlivých orgánových soustav</li> <li>orientovat se ve světových stranách</li> <li>vyjmenovat jednotlivé světadíly a vědět, ve kterém se nachází náš stát</li> <li>znát přírodní zajímavosti našeho regionu</li> </ul>	<p><b>Základní poznatky z fyziky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>fyzikální vlastnosti látek a jejich skupenství</li> <li>zdroje el. proudu a bezpečnost práce s el. spotřebiči</li> <li>zdroje zvuku, vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</li> <li>pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce</li> </ul> <p><b>Základní poznatky z chemie</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>látky a jejich vlastnosti (rozpuštěnost, hustota)</li> <li>bezpečnost práce s chemickými látkami (nebezpečné látky, jejich značení, uskladnění)</li> <li>ekologické katastrofy, únik nebezpečných látek, vliv na životní prostředí</li> <li>voda (význam vody pro život, výskyt v přírodě, pitná a užitková voda, ochrana vodních zdrojů)</li> <li>vzduch (význam kyslíku pro život, čistota ovzduší)</li> <li>paliva (čím topíme)</li> </ul> <p><b>Základní poznatky z přírodopisu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rostliny (základní poznatky o stavbě těla rostlin a jejich funkci, význam rostlin a jejich částí pro člověka, léčivé rostliny a jejich využití, jedovaté rostliny, pěstování rostlin, poznávání známých druhů rostlin)</li> <li>houby (jedlé, nejedlé, jedovaté, zásady bezpečného sběru hub, první pomoc při otravě, využití hub)</li> <li>živočiškové (hmyz, plazi, ptáci, savci, významní zástupci)</li> <li>stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla</li> <li>praktické poznávání přírody (výlety do přírody, praktické poznávání přírodnin)</li> </ul> <p><b>Základní poznatky ze zeměpisu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>orientace na mapě (světové strany, barevné označení vodstva a pevniny)</li> <li>světadíly (počet, názvy, poloha našeho státu)</li> <li>moře a oceány</li> <li>kraje, významná města v ČR</li> <li>přírodní zajímavosti našeho regionu</li> </ul>	<p><b>Environmentální výchova</b> Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda)</li> <li>ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší)</li> <li>vztah člověka k prostředí – přírodní zdroje, spotřeba energie</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>lidské tělo jako zdroj informací o sobě</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Sociální rozvoj</li> <li>poznávací schopnosti (vzájemné poznávání ve skupině)</li> </ul> <p><b>Mediální výchova</b> Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>vliv médií na každodenní život (role televize a filmu v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</li> </ul>

### 6.2.9. Hudební výchova

**Vyučovací předmět Hudební výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Vyučuje se v 1. – 10. ročníku, a to v rozsahu dvě hodiny týdně v 1. – 6. ročníku, přičemž ve 4. - 6. ročníku je čerpáno 6 hodin z disponibilní dotace a v rozsahu dvě hodiny týdně v 7. – 10. ročníku, zde jsou čerpány čtyři hodiny z disponibilní dotace.

Vzdělávací obsah je rozdělen do následujících okruhů:

- Vokální a instrumentální činnosti
- Poslechové činnosti
- Hudebně pohybové činnosti

**Cílem** je vytvářet, podporovat a prohlubovat pozitivní vztah k hudbě, která může mimo jiné sloužit jako prostředek k odreagování, relaxaci a navození kladných emocionálních prožitků. Směřuje tak k estetické kultivaci osobnosti žáka a podpoře jeho emocionality. Rozvíjet hudebnost žáka, jeho individuální hudební i hudebně pohybové dovednosti. Pozitivně ovlivňovat rozvoj řeči, ale i pozornosti, paměti a kreativity.

Využívá se různých písní, hudebních nástrojů, hry na tělo. Zařazují se návštěvy koncertů, poslech reprodukováné hudby. Nedílnou součástí je také nácvik besídek a vlastních vystoupení.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny okruhy průřezového tématu **Mediální výchova**.

## **Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Hudební výchova**

### **Kompetence k učení**

- v maximální možné míře je uplatňován individuální přístup odvislý od předpokladů a možností jednotlivých žáků
- vedeme žáky k základním rytmickým, intonačním, hudebně pohybovým dovednostem
- podporujeme u žáků schopnost koncentrace pozornosti na realizované aktivity
- podporujeme u žáků motivaci k seberealizaci v hudební oblasti, směřujeme k vytváření zájmu o hudbu

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ke kultivovanému projevu
- dáváme žákům prostor ke sdělení vlastních prožitků a problémů
- učíme žáky pracovat ve skupině, vedeme je ke společnému řešení problémů, jenž mohou při práci nastat
- směřujeme žáky k samostatnému rozhodování a vzájemnému respektu

### **Kompetence komunikativní**

- podporujeme rozvoj slovní zásoby a celkovou kultivaci projevu žáků
- poskytujeme možnosti k vyjádření vlastního názoru, pocitů a prožitků
- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky k efektivní komunikaci v rámci kolektivu
- podporujeme u žáků schopnost vést dialog

### **Kompetence sociální a personální**

- učíme žáky přijímat důsledky svého chování, vždy jasně vysvětlíme, proč jsou chváleni a proč je trestáni
- prostřednictvím umění seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- podporujeme vztahy ve skupině, vzájemný respekt a sebeúctu

## Kompetence občanské

- vedeme žáky k osvojení si základních pravidel chování ve společnosti
- prostřednictvím jasně vymezených hranic vedeme žáky k dodržování společenských norem a pravidel soužití

## Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s různými nástroji, jejich zvukovou stopou
- seznamujeme žáky s hrou na nástroje Orffova instrumentáře
- podporujeme úsilí a snahu žáků při plnění úkolů
- formujeme u žáků pozitivní vztah k výsledkům vlastní práce i práce ostatních (prostřednictvím přípravy besídek, vystoupení a přímé realizace sevcíčených kusů)
- vedeme žáky k respektování pravidel při práci v týmu
- vedeme žáky k přijetí hodnocení vlastní práce, podporujeme sebehodnocení žáka

Hudební výchova 1. – 3. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zpívat jednoduché písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem</li><li>• snažit se srozumitelně vyslovovat</li><li>• soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby</li><li>• rozlišovat různé hudební i nehudební zvuky</li><li>• reagovat pohybem na změnu tempa a rytmu hudby</li></ul>	<p><b>Vokální a instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu</li><li>• hra na tělo</li><li>• hra na jednoduché dětské nástroje</li><li>• hra na nástroje Orffova instrumentáře</li></ul> <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• rozlišování zvuků (hudebních nástrojů, běžných zvuků z okolí)</li><li>• poslech říkadel a dětských písní</li><li>• poslech krátkých skladeb různého charakteru</li><li>• výška, síla, délka tónu</li><li>• rozpoznávání tempa a rytmu</li></ul> <p><b>Hudebně pohybové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• pohybové hry s popěvkou a dětskými říkadly</li><li>• pochod podle hudebního doprovodu</li><li>• hudebně relaxační techniky, muzikoterapie</li><li>• pohybový projev dle hudby – improvizace</li></ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• vliv médií na každodenní život</li></ul>

## Hudební výchova 4. – 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zpívat jednoduché písně přiměřené hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem</li> <li>• správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se srozumitelně vyslovovat</li> <li>• hrát na jednoduché rytmické hudební nástroje přiměřeně svým možnostem</li> <li>• soustředit se na poslech jednoduchých skladeb</li> <li>• rozlišovat hudební i nehudební zvuky, mluvený a zpívaný hlas, krátké a dlouhé tóny</li> <li>• propojit pohyb s hudbou a zvládnout jednoduché taneční hry</li> </ul>	<p><b>Vokální a instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zpěv lidových i umělých písní</li> <li>• rytmická cvičení, rytmizace prostřednictvím hry na tělo, využití Orffova instrumentáře</li> </ul> <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• výška, síla, délka tónu</li> <li>• rozpoznávání tempa a rytmu</li> <li>• zvuk hudebních nástrojů</li> <li>• poslech melodií a skladeb určených dětem</li> <li>• poslech kratších skladeb různých žánrů</li> </ul> <p><b>Hudebně pohybové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pochod dle hudebního doprovodu</li> <li>• rytmické taneční prvky</li> <li>• pohybové hry s říkadly a popěvky</li> <li>• hudebně relaxační techniky, muzikoterapie</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• role médií v každodenním životě jednotlivce</li> </ul>

<b>Hudební výchova 7. – 10. Ročník</b>		
<b>Ročníkové výstupy</b>	<b>Učivo</b>	<b>Průřezová témata</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretovat vybrané lidové i umělé písně vzhledem k vlastním možnostem</li> <li>dle individuálních předpokladů zvládat správné dýchání a výslovnost</li> <li>doprovázet písně pomocí Orffových nástrojů</li> <li>soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu a různých hudebních žánrů</li> <li>rozpoznat vybrané hudební nástroje</li> <li>seznámit se s jednoduchými tanečními kroky a pohyby</li> </ul>	<p><b>Vokální a instrumentální činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>zpěv lidových i umělých písní, rozvíjení hudební paměti</li> <li>upevňování správného dýchání, zřetelné výslovnosti</li> <li>rytmická cvičení</li> <li>hra na tělo a rytmické nástroje Orffova instrumentáře</li> <li>seznámení se základními hudebními pojmy (nota, houslový klíč, notová osnova)</li> </ul> <p><b>Poslechové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů</li> <li>poslech známých skladeb vážné hudby</li> <li>seznámení s významnými hudebními skladateli</li> <li>poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů</li> </ul> <p><b>Hudebně pohybové činnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>hudebně pohybové hry</li> <li>improvizované pohybové vyjádření hudby</li> <li>základní taneční kroky</li> <li>relaxační techniky, muzikoterapie</li> </ul>	<p><b>Mediální výchova</b> Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>vliv médií na uspořádání dne</li> <li>vliv médií na kulturu (rodina, společnost)</li> </ul>

### 6.2.10. Výtvarná výchova

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Vyučuje se v 1. - 10. ročníku, na prvním stupni v 1.- 6. ročníku v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně, na druhém stupni v 7. - 10. ročníku v rozsahu jedné vyučovacích hodiny týdně.

Vzdělávací obsah se rozděluje na tyto okruhy:

#### 1. stupeň:

- rozlišování barev a jejich využití
- malba, kresba (vyjadřování zážitků, představ)
- práce s papírem (trhání, stříhání, lepení, koláž)
- využití textilního a přírodního materiálu
- modelování (modelovací hmota, hlína)

#### 2. stupeň:

- kresba, malba, grafika (vyjadřování pocitů, prožitků, konkrétních objektů)
- plastické práce z různých materiálů
- textilní materiál (jednoduché vyšívání)
- seznámení s tradiční lidovou i současnou tvorbou
- prezentace vlastní tvůrčí činnosti (mezi spolužáky, na výstavách)

**Předmět Výtvarná výchova** vede žáka k tomu, aby byl schopen rozlišovat a vnímat barvy, tvary, předměty a materiály. Aby se seznámil s různými technikami a možnostmi užití různorodého materiálu.

**Cílem** předmětu je rozvoj fantazie a tvořivosti na základě přijetí vlastní jedinečnosti. Žák postupně přijímá informace z okolí a je schopen spontánně se vyjádřit vlastním výtvarným projevem, čímž reaguje na podněty jak přírodního, tak technického rázu. K cílům předmětu dále patří osvojení si základních dovedností a rozvoj motorických schopností. V průběhu vyučování je žák seznámen s lidovými tradicemi, čímž získá vhled do kultury svého národa. Je veden k pozitivnímu přijímání odlišných světových kultur a etnik. Je seznamován s různými přírodními materiály a s jejich vhodným využitím. Je veden estetickému vnímání a k ochraně životního prostředí.

Návštěvami výstav, prezentací vlastních výtvarných děl, jejich hodnocením a porovnáváním je upevňován vztah k umění, třiben vkus a estetické cítění žáka. Žák se učí přijímat chválu i kritiku, čímž má možnost naučit se přiměřenému sebehodnocení.

**Výtvarná výchova** probíhá ve třídách školy, ve školním ateliéru, na školní zahradě i sběrem materiálu k výuce v přírodě.

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny tématické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** a **Environmentální výchova**.

## **Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Výtvarná výchova**

### **Kompetence k učení**

- při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup
- vedeme žáky k samostatné práci a využití vlastní fantazie
- pochvalou upevňujeme sebevědomí žáka

### **Kompetence sociální a personální**

- nastavujeme jasná pravidla jimiž se mají žáci řídit
- pokud je chování žáka nepřiměřené, vedeme ho k nápravě a přijetí důsledků
- učíme žáky pracovat jak samostatně, tak ve skupině
- dbáme na to, aby byl žák schopen vyhodnotit, jaký přístup má volit v komunikaci s dospělou osobou

### **Kompetence občanské**

- umožňujeme žákům možnost spontánního, samostatného projevu
- vedeme žáka, aby si uvědomoval spoluúčast na postoji společnosti k jeho osobě
- seznamujeme žáky s hodnotami a tradicemi naší společnosti i s hodnotami jiných kultur

### **Kompetence komunikační**

- vedeme žáky k dialogu mezi sebou navzájem i mezi žákem a učitelem, čímž postupně získávají obratnost v komunikaci
- zadáváme srozumitelné pokyny, které jsou žáci schopni jasně chápat
- učíme žáka komunikovat v různých situacích
- usměrňujeme a kultivujeme celkový projev žáka

## Kompetence pracovní

- vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků
- při tvorbě dbáme na bezpečnost, aby nebyl ohrožen ani žák ani jeho okolí
- pracovní postupy volíme individuálně dle možností každého jedince
- trváme na dokončení započaté činnosti
- při hodnocení vždy oceníme snahu a trpělivost, které je žák schopen

## Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky ke vzájemnému respektu a toleranci
- snažíme se uplatňovat zásady společenského chování
- učíme žáky rozpoznávat nebezpečí a předcházet mu
- pokud rozpoznáme tlak v žákově chování, dáme mu možnost vlastního vyjádření a nabídneme pomoc

Výtvarná výchova 1. - 3. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznávat barvy a tvary</li> <li>• osvojit si základní výtvarné dovednosti</li> <li>• uplatňovat při práci vlastní fantazii</li> <li>• správně uchopovat pracovních pomůcek</li> </ul>	<p><b>Kresba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišování použitých barev</li> <li>• uvolnění ruky (volné črty)</li> <li>• poznávání různých druhů výtvarných potřeb (voskové pastely, křídly, tužky, pastelky)</li> <li>• kresba na dané téma (dle prožitku)</li> </ul> <p><b>Malba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• správný úchop štětce, seznámení s barvami a jejich rozlišování</li> <li>• spontánní malba (hra s barvou)</li> <li>• míchání barev a nanášení na papír (dle ročního období)</li> <li>• otisk barev nanesených na houbu, zmačkaný papír....</li> </ul> <p><b>Práce s papírem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• trhání a lepení</li> <li>• stříhání a lepení – vytváření koláže</li> <li>• skládání a dobarvování (vějíř, čepice)</li> <li>• lepení barevných papírů</li> </ul> <p><b>Využití textilního a přírodního materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stříhání látky, polepování předkreslených předloh</li> <li>• sběr přírodního materiálu (kaštany, šípky, listy....), jeho využití k otiskům, výroba náhrdelníků...</li> </ul> <p><b>Modelování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• modelování jednoduchých tvarů pomocí modelovací hmoty (kuličky, válečky, žízaly)</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Rozvoj poznávacích schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poznávací schopnosti, vzájemné poznávání ve třídě</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• naše obec, příroda a kultura obce</li> </ul>

Výtvarná výchova 4. - 6. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozlišovat barvy a tvary</li> <li>uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu</li> <li>pracovat dle vlastní fantazie</li> <li>výtvarně vyjádřit zážitek, vycházet ze zrakových, sluchových, hmatových vjemů</li> </ul>	<p><b>Kresba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>využití tužky a tuše ke znázornění linií</li> <li>nanášení tuše do klovatiny</li> <li>kresba křídou a voskovými pastely</li> </ul> <p><b>Malba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>práce s barvami vodovými, temperovými</li> <li>spontánní rozztírání barev na velkou plochu</li> <li>tvoření vzorů válečkem, otisky (zmačkaný papír, houba, tiskátka z brambor)</li> <li>malba na dané téma</li> </ul> <p><b>Práce s papírem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>stříhání, vytváření koláže z pohlednic</li> <li>prostřihování papíru (např. vločky)</li> <li>skládání papíru do různých tvarů</li> <li>vytváření přání, jmenovek</li> </ul> <p><b>Využití textilního a přírodního materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>jednoduché výšivky bavlnkami na papír</li> <li>sběr a využití přírodního materiálu (např. navlékání jeřabin)</li> <li>sestavování panáčků z přírodnin pomocí tavné pistole</li> </ul> <p><b>Modelování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>modelování sněhuláka, jednoduchých zvířátek z modelovací hmoty</li> <li>seznámení s hlinou jako s pracovním materiálem pro tvorbu v ateliéru školy</li> <li>ukázka pracovního postupu při práci s hlinou</li> <li>modelování tvarů dle vlastní fantazie</li> <li>prezentace vlastních výtvarných děl na školní výstavě</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Rozvoj poznávacích schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozvoj schopnosti poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, zajišťování ochrany životního prostředí)</li> </ul>

Výtvarná výchova 7. - 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• užívat vědomě zvolené barvy</li> <li>• užívat správné pracovní postupy osvojené opakováním</li> <li>• uplatňovat při práci vlastní fantazii, vycházet ze svých zkušeností, představ</li> <li>• pracovat kreativně, uplatňovat získané dovednosti při realizaci tvůrčího záměru</li> <li>• prezentovat a objektivně hodnotit vlastní tvorbu i tvorbu ostatních</li> </ul>	<p><b>Kresba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• spontánní kresba, užití linií pro vlastní vyjádření</li> <li>• tematická kresba k období (Vánoce, Velikonoce, prázdniny, podzim...)</li> <li>• kresba lidské postavy, zvířat - „Jak je vidím já“</li> </ul> <p><b>Malba</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kombinace barev a jejich užití dle rozlišení na teplé a studené</li> <li>• spontánní malba</li> <li>• malba na určené téma</li> <li>• otisky nanesených barev</li> </ul> <p><b>Využití papíru, textilního a přírodního materiálu</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kombinování materiálů pro výtvarnou činnost</li> <li>• sběr přírodního materiálu a jeho užití při práci</li> <li>• stříhání, lepení, trhání, skládání</li> </ul> <p><b>Modelování</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• práce s hlinou v atelieru školy</li> <li>• osvojení si pracovního postupu</li> <li>• vlastní tvorba dle fantazie</li> <li>• výroba hrnku, tvarování jednoduché postavy</li> </ul>	<p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí, spotřeba věcí)</li> </ul>

## 6.2.11. Výchova ke zdraví

### Charakteristika vyučovacího předmětu

**Výchova ke zdraví** je vzdělávací obor navazující na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. Vyučuje se po jedné vyučovací hodině týdně v 9. a 10. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví je rozdělen na tyto okruhy:

- Zdravý způsob života, Péče o zdraví, Podpora zdraví
- Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe
- Osobnostní a sociální rozvoj

Předmět směřuje žáka ke zdravému způsobu života v rámci jeho možností. **Cílem** je naučit žáka, jak správně pečovat o své tělo, o své zdraví, upevňovat stravovací a pracovní návyky a čelit vlastnímu ohrožení zdraví a života.

Do vzdělávacího obsahu jsou začleněny okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** a **Environmentální výchova**

### Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Výchova ke zdraví

#### Kompetence k učení

- při práci uplatňujeme individuální přístup
- navozujeme vhodné prostředí k učení
- vedeme žáky k tomu, aby se vzájemně respektovali

- úměrně schopnostem a vědomostem žáka vysvětlujeme význam cizích slov a výrazů
- podněcujeme tvořivost žáka a umožňujeme vhodně realizovat jeho vlastní nápady
- při výuce využíváme hry související s probíraným učivem
- u žáků, kde je nutné zohlednění jejich postižení, vypracujeme individuální vzdělávací plán

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k upevňování kamarádství, soudržnosti a společnému řešení problémů
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem
- dáváme prostor k řešení problémů, prožitků apod.
- vedeme žáky k používání počítače, využití internetu k hledání odpovědí při řešení problému v závislosti na jeho schopnostech a dovednostech

### **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky ke srozumitelnému ústnímu, popř. písemnému projevu
- zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny a otázky
- žáky učíme naslouchat a snažíme se, aby co nejlépe porozuměli obsahu sdělení
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel, žák – žák
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáka dalším formám komunikace – internet, telefon
- odstraňujeme nežádoucí projevy v komunikaci v rámci každodenních situací a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo ni
- učíme žáky přijímat důsledky svého chování a jednání
- vždy konkrétně vysvětlíme, za co je žák chválen nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k ochraně zdraví svého i ostatních lidí
- učíme žáky rozpoznávat projevy negativního chování a jednání mezi jednotlivci i skupinou - v rámci jejich možností – jako je šikana, rasismus a učíme je, jak na ně reagovat
- učíme je zvládat běžné denní situace, praktické činnosti, které vyžadují kontakt s lidmi – nakupování, cestování městskou hromadnou dopravou atd.
- učíme je využívat služeb – pošta, úřady, bankovníctví apod.

### **Kompetence pracovní**

- vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- vedeme žáky k posouzení vlastních schopností a k sebehodnocení
- formou modelových situací a dramatizace seznamujeme žáka se základními pravidly chování na úřadech, na pracovišti, při komunikaci s nadřízenými v rámci jejich možností
- seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika
- vedeme žáky k pořádku, udržování osobní hygieny atd.

Výchova ke zdraví 9. - 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky</li> <li>• chápat význam dobrých vztahů mezi členy rodiny</li> <li>• projevovat zdravé sebevědomí, preferovat pozitivní životní hodnoty, cíle a zájmy</li> <li>• uplatňovat naučené osvojené sociální dovednosti</li> <li>• chápat fyziologické a duševní změny jedince v průběhu jeho života</li> <li>• znát základní teoretické znalosti v péči o dítě a dokázat je uplatnit v praxi v rámci svých možností</li> <li>• chápat vztah k sobě samému i k druhým lidem</li> <li>• uplatňovat sociální dovednosti</li> <li>• rozvíjet rozhodovací dovednosti</li> <li>• zaujímat odmítavý postoj ke všem formám brutality</li> <li>• znát relaxační a regenerační techniky</li> </ul>	<p><b>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vztahy ve dvojici</li> <li>• soužití v rodině</li> <li>• vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity</li> </ul> <p><b>Změny v životě člověka a jejich reflexe</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dětství, puberta a dospívání</li> <li>• sexuální dospívání</li> <li>• základy péče o dítě</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální rozvoj jedince</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sebepoznání a sebepojetí</li> <li>• seberegulace chování a sebeorganizace činností</li> <li>• psychohygiena</li> <li>• mezilidské vztahy a komunikace</li> <li>• morální rozvoj</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání, organizace vlastního času</li> <li>• psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, zvládání stresových situací a hledání pomoci při obtížích</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)</li> </ul>

### 6.2.12. Tělesná výchova

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Do výuky je zařazen od 1. – 10. ročníku po 5 vyučovacích hodinách týdně.

Vzdělávací obsah se vyučuje v následujících okruzích:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Vzhledem k tomu, že ve škole jsou vyučováni žáci s vícečetným postižením, jsou do výuky zařazovány i prvky ze Zdravotní tělesné výchovy. Další péče pak probíhá v Programu ucelené rehabilitace.

**Cílem** je umožnit žákům poznání vlastních pohybových možností i omezení, uvědomovat si je, sžít se s nimi a plně je respektovat. Znat význam tělesné zdatnosti pro zdraví a vytvořit pozitivní postoj k pohybovým aktivitám. Směřovat k všestrannému rozvoji, k eliminaci nedostatků v koordinaci a diferenciaci pohybů. Posilovat odolnost organismu, zlepšovat oběhovou a podpůrnou soustavu těla, respiraci a metabolismus. Osvojit si zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a základních hygienických návyků. Rozvoj osobnostních vlastností, které spadají jak do oblasti mravní, tak i emocionálně - volní a motivační (houževnatosti, vytrvalosti, cílevědomosti).

Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny tématické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** a **Environmentální výchova**.

### **Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v Tělesné výchově**

#### **Kompetence k učení**

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- v případě potřeby vypracováváme žákům Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- při výuce využíváme her a soutěží souvisejících s probíraným učivem
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- žákům umožňujeme realizovat vhodné vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků před spolužáky
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci, případně poradě s kolektivem
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

#### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vytváříme modelové situace a hry, kde vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- s použitím vhodných zdrojů (ukázka, dramatizace) vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- při řešení konkrétních problémů dáváme žákovi možnost zaujmout svůj vlastní postoj
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

## **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- při komunikaci se žáky dbáme na vyjadřování celou větou, upravujeme formální stránku řeči, kultivujeme celkový projev žáků
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- dáváme dostatečný prostor k dialogu žák – učitel a žák – žák
- dialog vedeme tak, aby se žák mohl k tématu samostatně vyjádřit, obhájit svůj názor, uměl argumentovat přiměřenou formou, ale i naslouchat názorům ostatních
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu

## **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen, nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

## **Kompetence občanské**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování ve škole i mimo školu
- dáváme žákům prostor k projevení vlastních názorů
- upevňujeme v žácích povědomí, že v demokratické společnosti mají svá osobní práva, ale také povinnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních lidí

## **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil

Tělesná výchova 1. – 3. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mít kladný postoj k pohybovým aktivitám</li> <li>• zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</li> <li>• reagovat na základní pokyny a povely</li> <li>• mít osvojeny základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</li> <li>• dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech</li> <li>• mít osvojeny základní hygienické návyky</li> <li>• zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním postižením</li> </ul>	<p><b>Činnosti ovlivňující zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry</li> <li>• osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv</li> <li>• příprava organismu před pohybovou činností, protahovací cvičení</li> </ul> <p><b>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pohybové hry s využitím tradičního náčiní (míče, obruče), bez náčiní (běh - tiché našlapování, výběh na daný signál, zvedání nohou, rytmická chůze)</li> <li>• základy gymnastiky, průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí</li> <li>• rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky</li> <li>• skoky, poskoky, skoky snožmo, přes čáru</li> <li>• motivační hry (zvířátka, různé činnosti)</li> <li>• lezení vpřed, podlézání a přelézání překážek, válení sudů, kolébka</li> <li>• házení a chytání míče, hod na terč a cíl, koulení, přenášení (soutěže)</li> <li>• pobyt ve vodním prostředí, hry ve vodě</li> <li>• jízdy na tříkolkách a kolech</li> <li>• pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu, jízdy na saních a bobech</li> </ul> <p><b>Činnosti podporující pohybové učení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• organizace při TV, základní organizační činnosti</li> <li>• komunikace v TV, smluvené povely a signály</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p> <p>Spolupráce a soutěživost</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.)</li> </ul>

Tělesná výchova 4. - 6. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla</li> <li>• podle pokynů uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením</li> <li>• rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</li> <li>• rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</li> <li>• zvládat podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti</li> <li>• využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích</li> <li>• uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</li> <li>• zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele</li> </ul>	<p><b>Činnosti ovlivňující zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity</li> <li>• pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry</li> <li>• osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv</li> <li>• příprava organismu před pohybovou činností, důraz je kladen na hravost, soutěživost a rytmizaci</li> <li>• bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí</li> </ul> <p><b>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pohybové hry s využitím tradičního náčiní (míče, obruče) a netradičního náčiní</li> <li>• běh s pravidelným dýcháním, bez náčiní (výběh na daný signál, rytmická chůze skoky, poskoky, skoky snožmo do dálky, přes překážky)</li> <li>• chůze po schodech, lavičkách, po čáře apod.</li> <li>• chůze po skluzavce a sjíždění, válení sudů, kolébka, vystupování a sestupování</li> <li>• házení a chytání míče - prudce, hod na terč a cíl, koulení, přenášení (soutěže), nadhazování</li> <li>• pobyt ve vodním prostředí, hry ve vodě</li> <li>• jízdy na tříkolkách a kolech</li> <li>• turistika a přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu</li> <li>• pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu, jízdy na saních a bobech</li> <li>• základy sportovních her, průpravné hry, hry s upravenými pravidly</li> <li>• rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, jednoduché tanečky</li> <li>• základy atletiky, průpravné atletické činnosti, varianty chůze, skok do dálky, hod míčkem, běhy na krátké vzdálenosti</li> </ul> <p><b>Činnosti podporující pohybové učení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• organizace při TV, základní organizační činnosti</li> <li>• smluvené povely a signály</li> <li>• pravidla osvojovaných pohybových činností a her</li> <li>• zásady sportovního jednání a chování, fair play</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Spolupráce a soutěživost</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ochrana přírody - význam</li> </ul>

Tělesná výchova 7. - 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností</li> <li>• cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení</li> <li>• využívat kompenzační a relaxační techniky</li> <li>• uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu a znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc</li> <li>• zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</li> <li>• snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách</li> <li>• sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony</li> </ul>	<p><b>Činnosti ovlivňující zdraví</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity (dechová a relaxační cvičení)</li> <li>• bezpečnost při pohybových činnostech (neznámé prostředí)</li> <li>• rozvoj rychlostních, vytrvalostních, koordinačních schopností (soutěže)</li> <li>• prevence a korekce svalových disbalancí, průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla aj.</li> <li>• pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry</li> <li>• osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv (sezónní činnosti)</li> <li>• příprava organismu před pohybovou činností (rozcvičení u žebřin, protahovací cviky)</li> </ul> <p><b>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stoupá náročnost cviků a požadavky na správnost provedení</li> <li>• pohybové hry s využitím tradičního náčiní (míče, obruče) a netradičního náčiní (posilovací kroužky, tyče, plné míče), hudební doprovod</li> <li>• gymnastika, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí</li> <li>• chůze: v rytmu, přes překážky, v zástupu, ve dvojicích (imobilní žák na invalidním vozíku) podle pohybových zvláštností žáka, po schodech, lavičkách, po čáře, dřevěném koberci, vystupování, sestupování, chůze po šikmé ploše a sjíždění, rychlý a pomalý krok vpřed i vzad</li> <li>• atletiky, starty, běhy na dráze, v terénu (skok do dálky, hod míčkem atd.)</li> <li>• sportovní hry s upravenými pravidly, házení a chytání míče - prudce, hod na terč a cíl, koulení, přenášení (soutěže), nadhazování, chytání míče odraženého o zem, zvedání, přitahování plného míče v kleku</li> <li>• pobyt ve vodním prostředí, hry ve vodě</li> <li>• jízdy na tříkolkách a kolech</li> <li>• turistika a pobyt v přírodě, základní poznatky z turistiky, chůze a orientace v terénu, táboření a základní turistické dovednosti, ochrana přírody</li> <li>• pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu, jízdy na saních a bobech</li> <li>• zařazovat netradiční sporty, např. stolní tenis, bowling</li> </ul> <p><b>Činnosti podporující pohybové učení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace v TV, smluvené povely a signály, základy odborné terminologie</li> <li>• pravidla osvojovaných pohybových činností a her</li> <li>• zásady sportovního jednání a chování</li> <li>• účast na sportovních hrách historie a současnost sportu, významní sportovci a soutěže</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spravedlivost, respektování atd.)</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zajišťování ochrany životního prostředí</li> </ul> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• význam ochrany přírody</li> <li>• ochrana přírody při masových sportovních akcích</li> </ul>

## 6.2.13. Pracovní výchova

### Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Pracovní výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Je vyučován v 1. – 6. ročníku v rozsahu čtyři hodiny týdně, tři hodiny jsou čerpány z disponibilní dotace a v 7. – 10. ročníku v rozsahu 6 hodin týdně, dvě hodiny jsou čerpány z disponibilní dotace.

### Obsah vyučovacího předmětu je rozčleněn:

#### Tématické okruhy na 1. stupni:

1. Sebeobsluha a práce v domácnosti
2. Práce montážní a demontážní
3. Práce s drobným materiálem
4. Práce s papírem

#### Tématické okruhy 2. stupni:

1. Práce s technickými materiály
2. Práce v domácnosti
3. Pěstitelské práce a chovatelství
4. Práce se dřevem

Vyjmenované okruhy jsou určeny všem žákům, chlapcům a dívkám. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět **Pracovní výchova** cíleně a systematicky ovlivňuje rozvoj komunikačních, motorických, a tvořivých schopností žáka. Stimuluje řeč a myšlení, zmírňuje motorické poruchy.

**Cílem** je vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispět tak k vytváření životní a profesní orientace. Učit žáky pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých lidí. Seznámit je s různými materiály, s jejich funkcí a užíváním vhodných pomůcek a náradí.

Do vzdělávacího obsahu předmětu **Pracovní výchova** jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova**, **Environmentální výchova** a **Mediální výchova**.

### Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Pracovní výchova

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňuje individuální přístup
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení ( klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- žákům umožňujeme realizovat vhodné vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- aktivitu žáků stimulujeme pochvalou a zveřejněním práce spolužákům, rodičům a veřejnosti
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci

#### Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky ke vzájemné toleranci, soudržnosti a kamarádství
- ukázkou činnosti vedeme žáka k rozpoznání nebezpečí a jeho předcházení
- sebevědomí žáků upevňujeme povzbuzováním a kladným hodnocením
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytvářením modelových situací vedeme žáky k rozhodování, jak se zachovat v dané situaci
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se, aby se podílel na řešení problémů

- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních dojmů, problémů a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváme jednoznačné a srozumitelné pokyny
- během činnosti v pracovním vyučování učíme žáka komunikovat v různých situacích a typech prostředí
- zadáváním společné práce či úkolu podněcujeme žáky ke komunikaci a spolupráci
- při výuce se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci žáků

### **Kompetence sociální a personální**

- stanovíme jednoznačná a srozumitelná pravidla, kterými se žáci budou řídit
- učíme žáky přijímat důsledky svého chování a jednání
- učíme žáky uvědomování si vlastních chyb a nedostatků a pracujeme se žáky na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáku pochvalou a vhodnou motivací
- žákům vždy konkrétně vysvětlíme proč jsou chváleni, nebo trestáni

### **Kompetence občanské**

- dbáme na důsledné dodržování stanovených pravidel chování
- žáky vedeme během práce k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních osob
- žákům dáváme dostatečný prostor k projevení vlastních názorů, postojů, postřehů
- upevňujeme v žácích povědomí, že mají svá osobní práva, ale i povinnosti

### **Kompetence pracovní**

- žáky vedeme k získání základních pracovních návyků, postupů, dovedností
- s přihlédnutím k rozumovým schopnostem žáky seznamujeme s pomůckami, nástroji a náradím pro běžné domácí použití
- vytváříme pozitivní vztah žáka k výsledkům vlastní práce i práce druhých
- manuální činnosti žáka rozlišujeme podle jeho individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení
- žáky vedeme vždy k dokončení započaté práce a pozitivnímu přístupu k práci
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu a tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- učíme žáka pracovat podle jednoduchých nápadů a plánků, vytvářet si vlastní postupy a řešení
- žáky seznamujeme s bezpečností práce a upozorňujeme na možná rizika spojená s danou činností a možnostmi jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a péči o pracovní místo
- hodnotíme snahu a vynaložené úsilí

Pracovní výchova 1. – 3. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti</li> <li>• zvládnout svlékání a oblékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání</li> <li>• udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poznat a třídít různé druhy materiálů podle velikosti, tvaru a barev</li> <li>• zvládnout základní manipulační dovednosti s různými druhy drobného materiálu a pomůckami</li> <li>• vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</li> <li>• pracovat podle slovního návodu</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích</li> <li>• pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě</li> <li>• používat lehké zahradní náčiní</li> <li>• upravit stůl pro jednoduché stolování</li> <li>• připravit jednoduchý pokrm</li> <li>• chovat se vhodně při stolování</li> <li>• orientovat se v základním vybavení kuchyně</li> <li>• zvládat drobné úklidové práce</li> </ul>	<p><b>Sebeobsluha</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní hygienické návyky, osobní hygiena – umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku a hřebenu, péče o svůj zevnějšek</li> <li>• svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvu</li> <li>• běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění</li> <li>• správné používání WC</li> <li>• péče o osobní věci a školní pomůcky, ukládání a uklízení osobních věcí</li> <li>• obouvání, zouvání obuvi</li> </ul> <p><b>Práce s drobným materiálem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poznávání a třídění různých druhů drobného materiálu (přírodniny, kamínky, korálky)</li> <li>• ukládání roztříděného materiálu do nádob, krabic</li> <li>• pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití</li> <li>• seznámení se s dalšími drobnými materiály (modelovací hmota, papír, karton, textil, folie)</li> <li>• mačkání papíru do kuliček</li> <li>• trhání papíru na stále drobnější kousky</li> <li>• lepení papíru</li> <li>• polepování předmětu (kuliček) papírem</li> <li>• překládání papíru, skládačky z papíru</li> <li>• lepení barevných papírů (mozaika)</li> <li>• navlékání korálků</li> </ul> <p><b>Práce montážní a demontážní</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• skládání kostek do krabic</li> <li>• stavění z kostek (komíny, mosty)</li> <li>• práce s jednoduchými druhy stavebnic (plastikové a dřevěné stavebnice)</li> <li>• podle předlohy sestavit jednoduchý model z vybrané stavebnice</li> <li>• rozebrání sestaveného modelu a uložení jednotlivých částí na původní místo</li> </ul> <p><b>Pěstitelské práce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní podmínky pro pěstování rostlin</li> <li>• půda a její zpracování</li> <li>• výživa rostlin</li> <li>• osivo</li> <li>• pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, koření, zelenina atd.)</li> </ul> <p><b>Práce v domácnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní vybavení kuchyně</li> <li>• potraviny, výběr, nákup a skladování potravin</li> <li>• stolování, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</li> </ul>	<p><b>Environmentální výchova</b> Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví, rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</li> </ul>

## Pracovní výchova 4. – 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci</li> <li>• zvládat běžnou údržbu oděvu a obuvi</li> <li>• dodržovat zásady účelného oblékání</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pracovat dle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z různých materiálů</li> <li>• využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic</li> <li>• volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</li> <li>• udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</li> <li>• pracovat podle slovního návodu, předlohy</li> <li>• spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty</li> <li>• udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin</li> <li>• ošetřovat a pěstovat nenáročnou pokojovou i venkovní rostliny</li> <li>• volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</li> <li>• vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě</li> </ul>	<p><b>Sebeobsluha</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opakování zásad osobní hygieny</li> <li>• rozepínání a zapínání knoflíků na modelu</li> <li>• běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění</li> <li>• odemykání a zamykání dveří</li> <li>• rozsvěcování a zhasínání světla</li> <li>• sbírání a vynášení odpadků, zachovávání čistoty</li> <li>• péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí</li> </ul> <p><b>Práce s drobným materiálem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce: navíjení vlny, provázků na cívku, využití vlny, provázků při vytváření prací zadaných učitelem, propichování a navlékání papírů na nit, nácvik stříhání provázků, slámy, vlny, textilu atd.</li> <li>• nácvik stříhání papíru</li> <li>• vystřihování bez předkreslené linie</li> <li>• obkreslování šablony</li> <li>• balení dárků, balíčků (s pomocí učitele)</li> <li>• využití různých materiálů při vytváření vlastních prací</li> <li>• lidové zvyky, tradice, řemesla, užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů</li> </ul> <p><b>Práce montážní a demontážní</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• manipulační činnosti se stavebnicemi (plošné, prostorové, sestavování jednoduchých modelů)</li> <li>• práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy</li> <li>• montáž a demontáž jednoduchých předmětů</li> </ul> <p><b>Pěstitelské práce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, koření, zelenina apod.)</li> <li>• pěstování pokojových rostlin, podmínky pro pěstování</li> <li>• zásady bezpečné práce s rostlinami</li> </ul>	<p><b>Environmentální výchova</b> Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• přírodní zdroje surovin</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• znát základní vybavení kuchyně</li> <li>• připravit jednoduché pohoštění</li> <li>• uplatňovat zásady správné výživy</li> <li>• dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</li> <li>• zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji</li> <li>• vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě</li> <li>• udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti</li> </ul>	<p><b>Práce v domácnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní vybavení kuchyně</li> <li>• výběr, nákup a skladování potravin</li> <li>• stolování, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</li> <li>• práce s drobným kuchyňským náčiním</li> <li>• bezpečnost zacházení s kuchyňskými pomůckami</li> <li>• drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí podlahy, mytí nádobí a vysávání prachu</li> </ul>	<p><b>Environmentální výchova</b></p> <p>Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření)</li> </ul> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zemědělství a životní prostředí</li> </ul> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• naše obec (přírodní zdroje a příroda)</li> </ul>
---	--	--

Pracovní výchova 7. – 10. ročník		
Ročníkové výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• umět rozlišit jednotlivé druhy materiálu</li> <li>• získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech</li> <li>• zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu</li> <li>• orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech</li> <li>• vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky</li> <li>• dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím</li> <li>• sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model</li> <li>• zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi</li> <li>• provádět údržbu jednoduchých předmětů</li> <li>• dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy</li> <li>• zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti</li> <li>• používat vhodné prostředky při práci v domácnosti</li> <li>• používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče</li> <li>• připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</li> <li>• dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu</li> <li>• dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky</li> </ul>	<p><b>Práce s technickými materiály</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• seznámení s jednotlivými technickými materiály (dřevo, kov, plasty)</li> <li>• poznávání pracovních pomůcek a náradí, které se používají při práci s těmito materiály</li> <li>• vlastnosti a využití technických materiálů</li> <li>• jednoduché pracovní operace a postupy</li> <li>• úloha techniky v životě (technika jako pomocník x zneužití techniky, vliv techniky na životní prostředí)</li> <li>• seznámení s dalšími materiály (plech, sklo)</li> <li>• výroba jednoduchého předmětu s využitím dosud známých materiálů</li> <li>• seznámení se starodávnými řemesly a tradicemi</li> <li>• základní dovednosti ručních prací</li> </ul> <p><b>Práce montážní a demontážní</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stavebnice – konstrukční, elektrotechnické sestavování modelu, montáž a demontáž</li> <li>• práce s návodem a předlohou</li> </ul> <p><b>Práce v domácnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• údržba a úklid domácnosti</li> <li>• úklidové prostředky, bezpečnost při styku s nimi</li> <li>• údržba oděvu a textilií – postupy</li> <li>• prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi</li> <li>• elektrické spotřebiče – funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem</li> <li>• kuchyně, základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnosti a hygiena provozu</li> <li>• potraviny, skupiny potravin, způsoby konzervace</li> <li>• příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy</li> <li>• úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, chování u stolu, zdobné prvky a květiny na stole, prostírání při slavnostních příležitostech</li> </ul>	<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• spolupráce a soutěživost (rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci)</li> </ul> <p><b>Osobnostní a sociální výchova</b> Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace v různých situacích (komunikace při výběru a nákupu potravin)</li> </ul> <p><b>Environmentální výchova</b> Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pole (způsoby hospodaření)</li> </ul> <p>Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• půda (zdroj výživy, ohrožení půdy)</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</li> <li>• pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě</li> <li>• znát hlavní zásady pěstování zeleniny</li> <li>• používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě</li> <li>• znát běžné druhy ovoce</li> <li>• seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin</li> <li>• vědět o způsobu chovu drobných zvířat</li> <li>• znát zásady bezpečného kontaktu se zvířaty</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě</li> </ul>	<p><b>Pěstitelské práce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• základní podmínky pro pěstování, základní zpracování půdy, výživa rostlin</li> <li>• zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny, skladování, koncentrování</li> <li>• okrasné rostliny, pokojové rostliny, pěstování vybraných okrasných květin a dřevin, využití květin v interiéru a exteriéru</li> </ul>	
--	---	--

## **Část B**

### **Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**

## 7. Učební plán

### 7.1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. - 10. ročník									
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Rehabilitační tělesná výchova	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Celková povinná týdenní časová dotace		190+20D=210									

### 7.2. Poznámky k učebnímu plánu

Vyučování neprobíhá v klasických vyučovacích hodinách, ale v blocích. Je členěno do dvou devadesátiminutových bloků rozdělených na činnosti podle daného rozvrhu hodin. Mezi bloky je půlhodinová přestávka na svačinu. Vyučování probíhá v kmenových učebnách, školní tělocvičně, cvičné kuchyňce a snoezelenu. Vyučování je doplňováno vycházkami, návštěvami kulturních představení a výlety.

V průběhu vyučování odcházejí žáci podle harmonogramu na jednotlivé terapie Programu ucelené rehabilitace.

Po skončení vyučování odcházejí někteří žáci do školní družiny, případně na internát školy.

Vzhledem ke zjištěným schopnostem, dovednostem a potřebám žáků se jeví jako optimální rozdělení vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů na tři části podle nároků, které jsou na žáky kladeny, s výjimkou Pohybové výchovy a Rehabilitační tělesné výchovy, kde je učivo členěno na dvě části.

#### **Smyslová výchova**

Předmět je realizován ve všech ročnících v rozsahu pět vyučovacích hodin týdně, přičemž jedna hodina týdně v každém ročníku je čerpána z disponibilní dotace.

#### **Rehabilitační tělesná výchova**

Předmět je realizován ve všech ročnících v rozsahu pět vyučovacích hodin týdně, přičemž jedna hodina týdně v každém ročníku je čerpána z disponibilní dotace.

## 8. Učební osnovy

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je ve shodě s RVP ZŠS díl II Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním, nebo více vzdělávacími obory – předměty. Jednotlivé vzdělávací oblasti respektují sníženou úroveň rozumových schopností žáků a jejich další postižení a svým vzdělávacím obsahem podporují především poznávací a komunikační schopnosti, zájmy a potřeby žáků. Pro všechny žáky vzdělávané podle takto koncipovaných osnov je vypracován individuální vzdělávací plán.

### 8.1. Začlenění vyučovacích předmětů do vzdělávacích oblastí

- **Člověk a komunikace** – Rozumová výchova, Řečová výchova
- **Člověk a jeho svět** – Smyslová výchova
- **Umění a kultura** – Hudební výchova, Výtvarná výchova
- **Člověk a zdraví** – Pohybová výchova, Rehabilitační tělesná výchova
- **Člověk a svět práce** – Pracovní výchova

### 8.2. Charakteristika a obsah vzdělávacího předmětu

#### 8.2.1. Rozumová výchova

Předmět **Rozumová výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace**, vyučuje se v 1. – 10. ročníku. Ve všech ročnících je tříhodinová týdenní dotace.

Předmět **Rozumová výchova** je rozdělen na tematické okruhy. Ve výuce se obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. Ve všech ročnících se Rozumová výchova skládá z těchto okruhů :

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení
- Rozvíjení grafických schopností

**Cílem** vyučování předmětu **Rozumová výchova** je rozvíjení rozumových schopností na co nejvyšší možnou úroveň. Důraz je kladen na uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech. K cílům **Rozumové výchovy** patří osvojení základů orientace a rozvoj poznávacích schopností.

#### Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Rozumová výchova

##### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme individuální vzdělávací plán, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáka k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným či slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků

- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen, nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- zadáním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní-komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností

- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

<b>Rozumová výchova 1</b>	
<b>Očekávané výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• seznámit se se základními částmi těla</li> <li>• reagovat na hlasové podněty</li> <li>• reagovat verbálně či neverbálně na povídání o rodičích a na jejich fotografie</li> <li>• seznamovat se se spolužáky navzájem, opakovat jejich jména</li> <li>• vnímat různé podněty a reagovat na ně</li> <li>• vnímat vztahy kolem, orientovat se v nejbližším prostředí</li> <li>• vnímat předměty znázorňující časový rozvrh</li> <li>• vnímat prostor kolem sebe</li> <li>• seznamovat se s předměty denní potřeby, pomáhat při základních hygienických a sebeobslužných činnostech</li> <li>• vnímat základní životní potřeby, sdělit verbálně či</li> </ul>	<p><b>Rozvíjení poznávacích schopností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>obeznámit se se základními částmi těla</b> - učitel ukáže a pojmenuje základní části těla na sobě; učitel ukáže a pojmenuje základní části těla na každém žákovi ve třídě; žáci se dle možností snaží ukázat na sobě hlavu, ruce, nohy...</li> <li>• <b>vnímat hlasové podněty a reagovat na ně</b> - cvičení verbální či neverbální reakce na své jméno; cvičení reakce na několik slov – stále stejná slova s citovým významem; rozšiřovat okruh slov - nacvičovat různé reakce</li> <li>• <b>reakce na rodiče</b> - cvičení pozitivní reakce na slova máma, táta; spojení pojmenování máma, táta s fotografií; slova máma, táta - časté používání v říkankách, písničkách...</li> <li>• <b>opakování jmen dětí a seznamování dětí navzájem</b> - časté opakování jmen všech žáků ve třídě (ukázat na dítě apod.); vkládání jmen dětí do říkanek, jednoduchých písniček, do vyprávění; zapojit děti do jednoduchých her - kdo je, kde je...</li> <li>• <b>vnímat podnětů a reakce na ně</b> - vytváření jednoduchých podnětů např. zrakové - velké obrázky, hračky (slovní doprovod); vytváření sluchových podnětů spojených s pohybem apod.; veškeré činnosti slovně komentovat, čekat na odezvu</li> <li>• <b>vnímání vztahů v nejbližším prostředí</b> - vztah k rodičům, spolužákům, (vyprávění, říkanky...); seznamování s nejbližšími lidmi ve škole; např. formou hry, odezva verbálně či neverbálně</li> <li>• <b>časový rozvrh</b> - denní seznamování dětí s režimem dne pomocí předmětů (v průběhu dne režim opakovat - názorně ukázat co jsme dělali, co bude následovat); seznamování žáků s ročním obdobím</li> <li>• <b>prostorová orientace</b> - vymezit každému dítěti prostor ve třídě (lavička, místo k odpočinku...); postupné seznámení s celou třídou (opakovat, ukazovat co je ve třídě, kde kdo sedí apod.)</li> <li>• <b>základní předměty denní potřeby a seznámení s nimi, pomoc při hygienických činnostech</b> - seznámení se se základními předměty denní potřeby a jejich použitím; poznávání dvou až tří předmětů (ukaz, podej apod.); zapojení dle možností do základních hygienických a sebeobslužných činnostech</li> <li>• <b>vnímání základní potřeby, sdělení pocitů</b> - nácvik verbálního či neverbálního dorozumění při uspokojení</li> </ul>

<p>neverbálně pocity a potřeby</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poznat a sdělit, co je na obrázku</li> <li>• učit se koncentrovat na určitou činnost</li> <li>• rozlišovat předměty, poznávat, co je na obrázku</li> <li>• koncentrovat se na vyprávění děje</li> <li>• orientovat se na stránce</li> <li>• opakovat slova a krátké říkanky, koncentrovat se na poslech krátkého příběhu</li> <li>• seznamovat se s pojmy všechno, nic, málo, mnoho apod.</li> <li>• procvičovat úchop a uvolňování ruky</li> <li>• nacvičovat úchop tužky, štětce apod.</li> <li>• nakreslit různé druhy čar - s dopomocí</li> <li>• seznamovat se se základními geometrickými tvary</li> </ul>	<p>základních potřeb a pocitů (pití, teplo, chlad...); hry, které nacvičují verbální či neverbální vyjádření - ano, ne, prosím; hry - pro nácvik vyjádření (bolí mě, chci, líbí se mi...)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>poznat a sdělit, co je na obrázku</b> (nácvik provádět s jednoduchými obrázky většího formátu, opakování menších skupin obrázků, postupné rozšiřování)</li> </ul> <p><b>Rozvíjení logického myšlení a paměti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>cvičení koncentrace a pozornosti</b> - nácvik koncentrace při vyprávění krátké pohádky, říkadla, básničky; prodlužování doby koncentrace při všech činnostech; cílené hry se spolužáky</li> <li>• <b>třídění předmětů, poznávání obrázků</b> - tvoření souboru předmětů, jejich rozpoznávání (předměty denní potřeby, plyšová zvířátka, oblečení...); rozšiřování souborů poznávaných předmětů pokud dobře zvládne původní skupinu; poznávání obrázků, tvoření souboru obrázků známých zvířat, zvuky zvířat</li> <li>• <b>vyprávění děje, orientace v čase</b> práce s jednoduchými dějovými obrázky, zapojení do skládání obrázků, reakce na otázky – užití názorných pomůcek, zapojení do děje návodními otázkami.</li> <li>• <b>orientace na stránce</b> - práce s většími lepopely (správná orientace na stránce, vytváření návyků); skládání obrázků zleva doprava</li> <li>• <b>rozvoj paměti</b> – seznamování se jmény spolužáků, učitelů, jejich pravidelné opakování, opakování jednoduchých říkanek o počasí, hygieně apod.; opakování stejné pohádky s vizuální podporou (O veliké řepě, Boudo budko apod.); seznámení s popisem jednoduchého obrázku</li> <li>• <b>představa základních pojmů</b> - pojmy málo - mnoho, všechno - nic; (kostky, panenky, autíčka...); využití manipulačních činností, kresby apod.</li> </ul> <p><b>Rozvíjení grafických schopností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>nácvik úchopu, jednoduché manipulační činnosti</b> - uvolňovací cvičení pro obě ruce souměrně; míčkování obou rukou až po ramena; nácvik úchopu měkkých předmětů přiměřené velikosti; nácvik udržení předmětu (provádět nácvik - uchopit a položit daný předmět); postupné zmenšování uchopovaných předmětů</li> <li>• <b>nácvik úchopu tužky, štětce, pastelky</b> - uvolňovací cvičení obou rukou; míčkování; masírování dlaní, prstů, tvoření špetky; nácvik úchopu tužky, štětce, pastelky (pracovat s dopomocí)</li> <li>• <b>grafická cvičení</b> - psaní do vzduchu - uvolnění zápěstí; psaní v pískovniče prstem; psaní na velký formát papíru (s dopomocí); vykreslování, čárání (s dopomocí); čáry - svislé, vodorovné, oblouky - horní, dolní (s dopomocí)</li> <li>• <b>seznámení s geometrickými tvary</b> - čtverec, kruh; nácvik třídění</li> </ul>
--	--

## Rozumová výchova 2

Očekávané výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojmenovat a ukázat základní části těla</li> <li>• znát své jméno a reagovat na ně verbálně či neverbálně</li> <li>• znát nejbližší členy své rodiny</li> <li>• poznat své spolužáky, znát jejich jména</li> <li>• vnímat podněty a reagovat na ně</li> <li>• vnímat okolní prostředí a reagovat na ně</li> <li>• seznamovat se s předměty a obrázky vyjadřujícími časový rozvrh</li> <li>• orientovat se ve třídě</li> <li>• poznat základní předměty denní potřeby, osvojit si základní hygienické a sebeobslužné činnosti</li> <li>• osvojovat si základní životní potřeby, sdělit verbálně či neverbálně své pocity či zdravotní obtíže</li> <li>• řadit obrázky podle jednoduchých kritérií</li> <li>• nacvičovat a upevňovat koncentraci na určitou činnost</li> <li>• rozlišovat velikost předmětů, dělit jednoduché obrázky</li> <li>• skládat jednoduché dějové obrázky s dopomocí</li> </ul>	<p><b>Rozvíjení poznávacích schopností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>pojmenování základních částí těla</b> - ukazování základních částí těla na sobě, případně na spolužákovi</li> <li>• <b>poznávání vlastního jména, reakce na ně</b> - verbálně i neverbálně; rozlišování spolužáků dle jména; procvičování reakce na své jméno hrou</li> <li>• <b>poznávání nejbližších členů rodiny</b> - poznávání hlavních členů rodiny na fotografii, reakce na jména členů rodiny; prohlubování pozitivní vazby ke členům rodiny, procvičování básniček, písniček se slovy - máma, táta apod.</li> <li>• <b>procvičování jmen spolužáků</b> - poznat spolužáky, znát je jménem</li> <li>• <b>navozování podnětů a reakce na ně</b> - vytváření modelových situací, nácvik reakcí</li> <li>• <b>vnímání vztahů mezi lidmi</b> – rodiče, spolužáci; dějové obrázky, rozlišení dobra a zla</li> <li>• <b>časová orientace</b> - režim dne - obrázky, předměty (denně děti seznamovat s rozvrhem, s tím co budou dělat); názvy dnů v týdnu, názvy ročních období (používat pomůcky k zapamatování - předměty, obrázky, přírodniny...)</li> <li>• <b>prostorová orientace</b> - orientace ve třídě, škole a blízkém okolí; nácvik vyhledávání místa či prostoru dle popisu – odnes kostku za dveře, do rohu...</li> <li>• <b>poznávání předmětů denní potřeby, uplatňování hygienických, sebeobslužných a stravovacích návyků</b> - poznávání předmětů denní potřeby; poznávání obrázků s předměty denní potřeby a jejich využití; zvyšování samostatnosti při hygienických, sebeobslužných a stravovacích činnostech</li> <li>• <b>sdělování základních potřeb a pocitů</b> - verbální či neverbální vyjádření určité potřeby, prosby; používání piktogramů pro dorozumění; seznámení se se základními běžně používanými symboly (sociální čtení); hry - nácvik vyjádření ( bolí mě, chci, líbí se mi...)</li> <li>• <b>řazení obrázků dle jednoduchých kritérií</b> – obsah obrázku, řazení zleva doprava, vyhledávání dle určitých kritérií, třídění na skupiny</li> </ul> <p><b>Rozvíjení logického myšlení a paměti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>nácvik koncentrace, pozornosti, rozvoj vytrvalosti</b> - poslech pohádky (prodlužování doby pozornosti); manipulační činnosti, zvyšování obtížnosti, prodlužování doby práce)</li> <li>• <b>třídění předmětů a obrázků</b> – třídění na 2 skupiny; určování velikosti a tvaru předmětu; procvičování poznávání základních geometrických tvarů; vyhledávání obrázků dle různých znaků (s dopomocí)</li> <li>• <b>procvičování orientace v čase</b> - opakování denního režimu, upevňování orientace v něm (pomocné obrázky, předměty); dny v týdnu, roční období (pomocné předměty, obrázky); skládání jednoduchých dějových obrázků</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• orientovat se na stránce</li> <li>• seznamovat se s vybranými písmeny</li> <li>• opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat jednoduchý text, vyprávět podle obrázku</li> <li>• naučit se pojmy všechno, nic, málo, mnoho</li> <li>• uchopit podaný předmět</li> <li>• uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní</li> <li>• nakreslit základní druhy čar</li> <li>• poznávat některá základní písmena</li> <li>• zkoušet obtahovat, případně psát s dopomocí několik vybraných tiskacích písmen</li> <li>• třídit základní geometrické tvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>orientace na stránce, na řádku</b> - řazení předmětů zleva doprava; obrázků zleva doprava; grafomotorická cvičení; orientace na stránce v knize (práce s dopomocí)</li> <li>• <b>nácvik čtení</b> - seznámení s piktogramy; vyvozování jednoduchých písmen; vyhledávání plastových písmen (jejich poznání - s dopomocí)</li> <li>• <b>rozvoj paměti</b> - nácvik říkane - tématické říkanky (o počasí, mytí rukou, roční období...); reprodukce jednoduchého textu; podpora obrázků (Pohádka o řepě apod.); popis obrázku</li> <li>• <b>upevňování porozumění pojmům</b> - málo, mnoho, všechno, nic při manipulačních činnostech; seznámení s číslicemi</li> </ul> <p><b>Rozvíjení grafických schopností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>uchopení předmětu, manipulační činnosti a cvičení</b>- uvolňovací cvičení; míčkování celé ruky až po rameno; nácvik úchopu od větších předmětů k menším předmětům - manipulační činnosti</li> <li>• <b>nácvik úchopu tužky, štětce, pastelky</b> - uvolňovací cvičení obou rukou; míčkování, masáže; cvičení dlaní, prstů, tvoření špetky; nácvik úchopu – trojhranná tužka</li> <li>• <b>grafická cvičení</b> - psaní do vzduchu - uvolnění zápěstí; psaní v pískovničce; psaní na velký formát papíru; nácvik vykreslování, čarání, oblouky - horní, dolní (doprovázet básničkou); čáry - svislé, vodorovné</li> <li>• <b>seznámení se s hůlkovými písmeny</b>- seznámení s jednoduchými písmeny</li> <li>• <b>pokus o psaní hůlkovým písmem</b> - nácvik psaní ve vzduchu, v pískovničce</li> <li>• <b>procvičování základních geometrických tvarů</b> - čtverec, kruh; třídění, pojmenování</li> </ul>
---	--

## Rozumová výchova 3

Očekávané výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojmenovat části těla, případně na ně ukázat</li> <li>• reagovat na oslovení jménem, znát své jméno</li> <li>• znát členy své rodiny</li> <li>• poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem</li> <li>• vnímat různé podněty a reagovat na ně</li> <li>• orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí</li>   <li>• orientovat se v časovém rozvrhu</li>   <li>• orientovat se v prostoru</li>   <li>• poznat a použít předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti</li> <li>• vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní obtíže</li> <li>• řadit obrázky podle základních kritérií</li>   <li>• koncentrovat se na určitou činnost</li> <li>• rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojice obrázků</li> <li>• zvládnout složení dějových obrázků</li>   <li>• orientovat se na stránce, na řádku</li>   <li>• číst vybraná písmena a krátká slova</li> <li>• opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázku</li> </ul>	<p><b>Rozvíjení poznávacích schopností</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>části těla</b> – pojmenování a rozpoznávání (na sobě, spolužákovi, figuríně)</li> <li>• <b>znalost vlastního jména, reakce na oslovení</b> (umět se představit, cvičit reakce na své jméno)</li> <li>• <b>znalost členů rodiny</b> - poznávání členů rodiny na fotografii; jména členů rodiny</li> <li>• <b>znalost učitelů a spolužáků</b> - pojmenovat spolužáky, učitele jménem</li> <li>• <b>vztahy mezi lidmi</b> - upevňování vztahu k rodičům, spolužákům, blízkým lidem (vyprávění, použití příkladu...); dějové obrázky - jednoduché příběhy (dobro - zlo); konkrétní situace – vysvětlení</li> <li>• <b>časová orientace</b> - režim dne - obrázky, předměty (denně děti seznamovat s rozvrhem); procvičovat vyjmenování dnů v týdnu (specifika pro každý den - orientace); roční období (obrázky, výrobky, předměty)</li> <li>• <b>prostorová orientace</b>- orientace ve třídě, škole a blízkém okolí (hry - najdi, doveď nás...); najít místo dle popisu - odnes kostku za dveře, do rohu...</li> <li>• <b>poznávání předmětů denní potřeby, uplatňování hygienických, sebeobslužných a stravovacích návyků</b> - předměty denní potřeby na obrázku, jejich použití, přiřazování obrázku k předmětu</li> <li>• <b>základní potřeby, pocity</b> - osvojování základních hygienických návyků; nácvik vyjádření pocitů (bolí mě, chci, líbí se mi...)</li> <li>• <b>třídění a řazení obrázků dle různých kritérií</b>- řazení zleva doprava dle pokynů; samostatný výběr obrázků (najdi ve skupině obrázky s daným znakem); třídění obrázků na 2 a více skupin</li> </ul> <p><b>Rozvíjení logického myšlení a paměti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• manipulační činnosti (postupné prodlužování koncentrace); cílená hra se spolužákem</li> <li>• <b>třídění předmětů, obrázků</b> - třídění předmětů na 2 a více skupin dle velikosti, dle tvaru; upevňování poznávání základních geometrických tvarů; vyhledávání předmětů, obrázků dle různých znaků</li> <li>• <b>orientace v čase</b> - základní časové údaje - nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra; denní režim (pomocné obrázky, předměty); názvy dnů v týdnu, roční období (pomocné předměty, obrázky, přírodniny...); skládání dějových obrázků, vyprávění děje</li> <li>• <b>orientace na stránce, na řádku</b> - <b>nácvik pohybu po řádku zleva doprava</b>- řazení předmětů zleva doprava; řazení obrázků dle instrukcí zleva doprava; orientovat se správně v knize, číst obrázky (leporelo apod.)</li> <li>• <b>nácvik čtení</b> - globální metoda; sociální čtení; práce s piktogramy; vyvozování jednoduchých písmen</li> <li>• <b>rozvoj paměti</b> - nácvik říkanek - tématické říkanky zařazovat pravidelně (o počasí, mytí rukou, ročním obdobím...); opakování jednoduchého textu ; vyprávění příběhu, podpora obrázků (Pohádka o řepě apod.); umět popsat obrázek</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• přiřazovat číslice k počtu prvků</li> <li>• uchopit a podržet podaný předmět</li> <li>• uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní</li> <li>• nakreslit různé druhy čar</li> <li>• poznat grafickou podobu písmen</li> <li>• napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic</li> <li>• poznat základní geometrické tvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>představy počtu, posloupnost číslic</b> - pojmy málo, mnoho, všechno, nic; představy počtu, vytváření představ, posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování číslic</li> <li><b>Rozvíjení grafických schopností</b></li> <li>• <b>uchopování předmětů, manipulační činnosti a cvičení</b>- uvolňovací cvičení; míčkování celé ruky; nácvik úchopu od větších předmětů k menším předmětům; manipulační činnosti</li> <li>• <b>nácvik úchopu tužky, štětce, pastelky</b> - uvolňovací cvičení obou rukou; míčkování, masáže; cvičení dlaní, prstů, tvoření špetky; nácvik úchopu – trojhranná tužka</li> <li>• <b>grafická cvičení</b> - psaní do vzduchu - uvolnění zápěstí; psaní v pískovničce; psaní na velký formát papíru; vykreslování, čárání; oblouky - horní, dolní (doprovázet básničkou); čáry - svislé, vodorovné, šikmé; vlnovky, smyčky</li> <li>• <b>rozpoznat tiskací písmena</b> - poznat jednoduchá písmena – vyhledávání začátku slova; rovnání písmen do řádků dle diktátu - plastová písmena</li> <li>• <b>psaní hůlkovým písmem</b> - nácvik ve vzduchu, pískovničce; obtahování a psaní písmen do sešitu; psaní číslic, přiřazování k počtu</li> <li>• <b>geometrické tvary</b> – čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník; poznat, pojmenovat a třídit základní geometrické tvary</li> </ul>
--	---

### 8.2.2. Řečová výchova

**Předmět Řečová výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace**, vyučuje se v 1. – 10. ročníku.

Ve všech ročnících je hodinová dotace dvě hodiny týdně. Na výuce se podílí školní logopedka.

Předmět Řečová výchova zahrnuje okruh **Rozvíjení komunikačních dovedností**.

**Cílem** vyučování předmětu Řečová výchova je rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, vnímání a chápání různých jazykových sdělení.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny augmentativní a alternativní komunikační systémy.

#### Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Řečová výchova

##### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáka k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- podněcujeme tvořivost žáků

- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným či slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací se snažíme zapojit žáka do práce ve skupinách
- snažíme se o spoluúčast žáka při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme, proč je chválen nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- zadáním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní-komunikační schopnosti

- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

<b>Řečová výchova 1</b>	
<b>Ročníkové výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• spolupracovat při provádění dechových cvičení</li> <li>• mít pozitivní prožitek z vlastního hlasového projevu</li> <li>• mít snahu užívat hlas jako komunikační prostředek</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• spolupracovat při stimulaci mluvidel</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• koncentrovat pozornost na poslech krátkých, jednoduchých útvarů</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• reagovat na hlas dospělé osoby a jeho intonaci</li> <li>• reagovat na oslovení a zavolání</li> <li>• znát své jméno</li> <li>• znát jména nejbližšího okruhu svých spolužáků</li> <li>• reagovat na základní pokyny a pobídky</li> <li>• mít na základě porozumění představu o prováděných činnostech</li> <li>• mít vzrůstající tendenci slovní zásoby</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mít na základě pozitivní zkušenosti chuť ke komunikaci s okolím</li> <li>• navazovat kontakt s okolím</li> <li>• umět vyjádřit libost, nelibost</li> <li>• umět vyjádřit souhlas a nesouhlas</li> <li>• umět pozdravit – hlasovým projevem, gesty, verbálně</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání</li> <li>• správný průběh dechové vlny</li> <li>• prohloubení dechového potenciálu</li> <li>• hry s hlasem</li> <li>• získání pozitivní zkušenosti s vlastním hlasovým projevem</li> <li>• obrácená nápodoba</li> <li>• snaha o cílenou fonaci</li> </ul> <p><b>Stimulace mluvidel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• masáž a stimulace mluvidel</li> <li>• regulace salivace</li> <li>• nácvik polykání</li> <li>• pozitivní prožitek</li> <li>• maximální možné zapojení dítěte do činností</li> </ul> <p><b>Poslech</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• četba, vyprávění učitele</li> <li>• poslech krátkých útvarů na CD</li> <li>• poslech dětských říkadel a písní</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči, rozvoj slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nácvik dovedností, získávání a rozšiřování vědomostí, rozvoj slovní zásoby a porozumění řeči v rámci každodenních činností a běžných sociálních situací ve třídě, škole</li> <li>• komentování činností a situací</li> <li>• opora o názor</li> <li>• využití fotografií, piktogramů</li> <li>• předmětová a obrázková stimulace</li> </ul> <p><b>Komunikace s okolím</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vytváření kladných emočních situací</li> <li>• vytváření pocitu bezpečí a jistoty</li> <li>• navozování situací příznivých ke komunikaci</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• snaha o konverzaci</li> <li>• vyjádření souhlasu, nesouhlasu, emočního ladění</li> <li>• nácvik pozdravu</li> <li>• využití metod alternativní komunikace</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>

## Řečová výchova 2

Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktivně spolupracovat při provádění dechových cvičení</li> <li>• snažit se sám o provádění jednoduchých dechových cvičení</li> <li>• mít pozitivní prožitek z vlastního hlasového projevu</li> <li>• snažit se pracovat s hlasem</li>   <li>• spolupracovat při stimulaci mluvidel</li> <li>• sám provádět základní, jednoduché cviky mluvidel</li>   <li>• koncentrovat pozornost na poslech literárních útvarů přiměřených obsahem i formou</li> <li>• zvládnout reprodukci jednoduchých říkadel, básní s dopomocí</li> <li>• koncentrovat pozornost na zhlédnutí krátké filmové či divadelní produkce</li>   <li>• reagovat na oslovení a zavolání</li> <li>• znát své jméno</li> <li>• používat zájmeno já</li> <li>• znát jména svých spolužáků a blízkých dospělých osob</li> <li>• umět je pojmenovat aktivně či pasivně</li> <li>• umět pojmenovat aktivně či pasivně základní předměty a činnosti</li> <li>• reagovat na jednoduché pokyny a pobídky</li> <li>• orientovat se v režimu dne</li> <li>• na základě porozumění mít jasnou představu o následujících činnostech</li> <li>• mít vzrůstající tendenci slovní zásoby</li>   <li>• mít snahu komunikovat a navazovat kontakt se svým okolím</li> <li>• zapojovat se do komunikace ostatních v rámci užší skupiny</li> <li>• pozdravit gestem, hlasovým projevem či verbálně</li> <li>• poděkovat gestem, hlasovým projevem či verbálně</li> <li>• vyjádřit verbálně či neverbálně souhlas a nesouhlas</li> <li>• sdělit verbálně či neverbálně svá přání</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání se zavřenými ústy</li> <li>• snaha o nádech nosem, výdech ústy</li> <li>• nácvik foukání</li> <li>• prohloubení dechového potenciálu</li> <li>• návyky správného dýchání</li> <li>• hlasová cvičení – napodobování hlasů zvířat, napodobování přírodních a umělých zvuků, prodloužená fonace vokálů, tichá a hlasitá řeč</li> </ul> <p><b>Stimulace a gymnastika mluvidel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• masáž a stimulace mluvidel</li> <li>• cvičení mluvidel před zrcadlem</li> <li>• cviky na posílení jazyka</li> <li>• orientace v dutině ústní</li> <li>• pozitivní prožitek</li> <li>• maximální zapojení žáka do činností</li> <li>• regulace a snaha o autokontrolu salivace</li> <li>• správné polykání</li> <li>• nácvik retoretného uzávěru</li> <li>• posilování patrohltanového uzávěru</li> </ul> <p><b>Poslech a reprodukce</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• četba, vyprávění učitele</li> <li>• poslech CD</li> <li>• poslech dětských písní a říkadel</li> <li>• jejich reprodukce</li> <li>• zhlédnutí krátkého filmového či divadelního představení</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči, rozvoj slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj slovní zásoby a porozumění, rozšiřování vědomostí, nácvik dovedností v rámci každodenních situací a činností ve třídě, ve škole</li> <li>• opora o názor</li> <li>• využití fotografií, obrázkového materiálu, piktogramů</li> <li>• předmětová a obrázková stimulace</li> <li>• komentování činností, situací, reakcí...</li> </ul> <p><b>Komunikace s okolím</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vytváření pocitu bezpečí a jistoty</li> <li>• navozování kladných emočních situací</li> <li>• stimulace a motivace ke komunikaci a samostatnému projevu</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• konverzace, nácvik pozdravu a poděkování</li> <li>• vyjádření souhlasu a nesouhlasu</li> <li>• sdělení přání</li> <li>• využití metod alternativní komunikace</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>

## Řečová výchova 3

Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktivně spolupracovat při provádění dechových cvičení</li> <li>• sám provádět jednoduchá dechová cvičení</li> <li>• umět pracovat s hlasem</li>   <li>• spolupracovat při stimulaci mluvidel</li> <li>• umět sám provádět jednoduché, základní cviky mluvidel</li>   <li>• koncentrovat pozornost na poslech útvarů přiměřených obsahem i formou</li> <li>• reprodukovat jednoduchá říkadla</li> <li>• koncentrovat pozornost na zhlédnutí filmové či divadelní produkce</li> <li>• s dopomocí zvládnout dramatizaci jednoduché pohádky, příběhu</li>   <li>• znát své jméno</li> <li>• znát jména spolužáků a dospělých osob ze svého okolí</li> <li>• umět je aktivně či pasivně pojmenovat</li> <li>• užívat základní zájmena</li> <li>• umět aktivně či pasivně pojmenovat předměty a činnosti</li> <li>• umět vyjádřit jednoduchý děj</li> <li>• reagovat na širší škálu pokynů a pobídek</li> <li>• orientovat se v režimu dne</li> <li>• mít vzrůstající tendenci slovní zásoby</li>   <li>• aktivně navazovat kontakt a komunikovat se svým okolím</li> <li>• zapojovat se do komunikace v rámci širší skupiny</li> <li>• podílet se na vytváření komunikačních situací</li> <li>• pozdravit, poděkovat</li> <li>• sdělit svá přání a potřeby</li> <li>• vyjádřit náladu</li> <li>• sdělit své prožitky</li> <li>• vyprávět krátký, jednoduchý příběh</li> <li>• vést přiměřený dialog</li> </ul>	<p><b>Dechová a hlasová cvičení</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• brániční dýchání</li> <li>• nosní dýchání se zavřenými ústy</li> <li>• nádech nosem, výdech ústy</li> <li>• usměrnění výdechového proudu</li> <li>• dodržování návyků správného dýchání</li> <li>• hlasová cvičení – napodobování přírodních a umělých zvuků, prodloužená fonace vokálů, vázání vokálů, tichá a hlasitá řeč, šeptaná řeč</li> </ul> <p><b>Stimulace a gymnastika mluvidel</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• masáž a stimulace mluvidel</li> <li>• cvičení mluvidel před zrcadlem</li> <li>• orientace v dutině ústní</li> <li>• správné polykání</li> <li>• regulace a autokontrola salivace</li> <li>• vytváření a posilování retoretného uzávěru</li> <li>• posilování patrohltanového uzávěru</li> </ul> <p><b>Poslech a reprodukce, dramatizace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• četba, vyprávění učitele nebo spolužáků</li> <li>• poslech CD</li> <li>• dětské básně a říkadla</li> <li>• jejich reprodukce</li> <li>• zhlédnutí filmového či divadelního představení</li> <li>• dramatizace</li> </ul> <p><b>Porozumění mluvené řeči, rozvoj slovní zásoby</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvoj slovní zásoby, porozumění řeči a rozšiřování vědomostí, nácvik dovedností v rámci každodenních činností a situací ve třídě, ve škole</li> <li>• komentování činností, dějů, situací...</li> <li>• opora o názor</li> <li>• využití obrázkového materiálu, fotografií, piktogramů</li> <li>• dějové karty</li> <li>• dějová a časová posloupnost</li> </ul> <p><b>Komunikace s okolím</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vytváření kladných emočních situací</li> <li>• navozování situací příhodných ke komunikaci, konverzaci</li> <li>• častá a bohatá komunikace se žákem</li> <li>• konverzace</li> <li>• dostatek prostoru k vlastnímu projevu žáka</li> <li>• pozdrav, poděkování</li> <li>• sdělení přání, potřeb, emočního ladění</li> <li>• sdělení prožitků</li> <li>• vyprávění</li> <li>• rolová zaměstnání</li> <li>• rolová komunikace</li> <li>• nácvik dialogu</li> <li>• správný řečový vzor</li> </ul>

### 8.2.3. Smyslová výchova

Předmět **Smyslová výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**, vyučuje se v 1. – 10. ročníku. Ve všech ročnících je dotace 5 hodin, přičemž vždy 1 hodina je čerpána z disponibilní dotace.

**Cílem** vyučování předmětu **Smyslová výchova** je rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání. Smyslová výchova rozvíjí a procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, prostorovou orientaci.

Vzdělávací obor je členěn do tématických okruhů:

- rozvíjení zrakového vnímání
- rozvíjení sluchového vnímání
- rozvíjené hmatového vnímání
- prostorová a směrová orientace
- rozvíjení čichového a chuťového vnímání

### Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Smyslová výchova

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

#### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- na základě konkrétních situací vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

#### Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření

- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáky dalším formám komunikace
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### Kompetence sociální a personální

- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen, nebo trestán

### Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a náradím pro běžné domácí použití a s jejich funkcí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

Smyslová výchova 1	
Ročníkové výstupy	Učivo
<b>Žák by měl:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• navázat oční kontakt</li> <li>• koncentrovat pozornost na osob a předměty ve svém okolí</li> <li>• reagovat na známé osoby</li> <li>• cílit po předmětech, uchopovat viděné předměty, snažit se o manipulaci s nimi</li> <li>• vyhledávat předměty zrakem</li> </ul>	<b>Rozvoj zrakového vnímání</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímání prostoru oběma očima, jedním okem</li> <li>• stimulace očního kontaktu, stimulace zrakové koncentrace na obličej dospělé osoby</li> <li>• nácvik zrakové koncentrace na výrazné lesklé a barevné předměty (na kontrastním pozadí)</li> <li>• cvičení pohybů očí a hlavy za podnětem</li> <li>• sledování pohybujících se osob a předmětů ve svém okolí, pozorování nabízených předmětů</li> <li>• cílení rukou po viděných a nabízených předmětech</li> <li>• nácvik uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi</li> <li>• nácvik koordinace oko-ruka</li> <li>• stimulace zrakové koncentrace na prováděnou činnost</li> <li>• sebezpozorování v zrcadle, reakce na vlastní obraz</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• reagovat na zvuky, otáčet se za zvukem</li> <li>• reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby</li> <li>• reagovat na oslovení, na vlastní jméno</li> <li>• koncentrovat sluchovou pozornost na zvuky</li> <li>• reagovat na jednoduchá a známá slova, na jednoduché výzvy</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uvědomovat si části vlastního těla</li> <li>• vědět, že rukama může cítit</li> <li>• projevovat libé a nelibé pocity při vnímání různých hmatových vjemů</li> <li>• cílit rukou po předmětech</li> <li>• snažit se uchopovat předměty</li> </ul>	<p>v zrcadle</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• reakce na známé x neznámé osoby</li> <li>• vyhledávání předmětů zrakem, vyhledávání „ztracených“ předmětů</li> <li>• poznávání osob ve svém okolí (vyhledávání osob na výzvu)</li> <li>• rozvoj vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětu</li> <li>• stimulace zrakového vnímání v prostředí snoezelenu</li> <li>• využití canisterapie – využití psa jako zajímavého a motivujícího objektu (otáčení hlavy za psem, koncentrace zrakové pozornosti na psa atd.)</li> </ul> <p><b>Rozvoj sluchového vnímání:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• reakce na zvukovou hračku</li> <li>• otáčení se za zvukem (vyhledávání akustických signálů)</li> <li>• reakce na hlas dospělé osoby</li> <li>• stimulace otáčení se za hlasem (k osobě, která na žáka mluví)</li> <li>• nácvik sluchového soustředění na zvuky (ozvučená hračka, chrastítka...)</li> <li>• nácvik sluchového soustředění na zvuky související s denním životem, přivykání na zvuky souvisejících s okolním světem, odbourávání strachu ze zvukových projevů svého okolí</li> <li>• reakce na hlas a intonaci dospělé osoby</li> <li>• reakce na vlastní jméno, na oslovení</li> <li>• reakce na jednoduchá známá slova, slovní hříčky, výzvy (pápá, paci, paci)</li> <li>• nácvik sluchového soustředění na zvuky + využití kontrastu – ticho)</li> <li>• opakování slyšených jednoduchých zvuků</li> <li>• reakce na „NE“</li> <li>• stimulace sluchového vnímání v prostředí snoezelenu (využití hudebních reproduktorů, zvukových hraček a předmětů, hlasu dospělé osoby)</li> </ul> <p><b>Rozvoj hmatového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení hmatové percepce (př. dětská masáž, hlazení, míčkování)</li> <li>• stimulace vnímání vlastního těla, uvědomování si jeho hranic, procítění jednotlivých částí (polohování, chování v náručí, hlazení, masáže, hry s teplou vodou, hlazení různými materiály)</li> <li>• vytváření pozitivní zkušenosti s vlastním tělem (hlazení, chování, houpání, navozování příjemných dotekových pocitů, hry na tělo s říkadly)</li> <li>• dotýkání se předmětů různých tvarů, velikostí, materiálů (od výraznějších povrchů po jemnější)</li> <li>• stimulace cílení rukou po předmětech</li> <li>• vkládání předmětů do dlaně</li> <li>• nácvik uchopování předmětů různých tvarů a velikostí</li> <li>• stimulace uchopování a manipulace s předměty (předměty různých materiálů, struktury, velikosti – měkké, tvrdé, hebké, teplé, chladivé atd.)</li> <li>• hry na různých podložkách (koberec, deka, tráva, postel atd.) - vnímání rozdílných povrchů</li> </ul>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat vůni jednotlivých pokrmů</li> <li>• vyjadřovat libé x nelibé pocity z jednotlivých vůní</li> <li>• vyjádřit subjektivně příjemné x nepříjemné pocity z jednotlivých chutí</li> <li>• učit se používat nos a ústa ke zkoumání vlastností</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat změnu polohy</li> <li>• přijímat změnu polohy, navyknout si na změnu polohy</li> <li>• orientovat se ve třídě – vnímat místo pro různé druhy činností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stimulace hmatového vnímání v prostředí snoezelenu – polohování, chování v náručí, hlazení, dětská masáž, hry na tělo, využití vodního lůžka, využití zvukových hraček a dalších pro žáka vjemově zajímavých předmětů</li> <li>• stimulace hmatového vnímání při canisterapii – polohování se psem, hlazení psa, vnímání povrchu jeho těla, navozování příjemných dotykových pocitů</li> <li>• stimulace hmatového vnímání při fyzioterapii - př. perličková koupel, polohování, masáže atd.(dle individuálních možností dítěte)</li> </ul> <p><b>Rozvoj čichového a chuťového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení čichové percepce, nácvik správného dýchání (nádech nosem, výdech ústy)</li> <li>• stimulace čichu při jídle – vnímání vůně jednotlivých pokrmů</li> <li>• vnímání vůně blízkých osob</li> <li>• stimulace čichu – nabízení různých vůní (vonné polštářky, mýdlo, běžné jídlo, flakonky s vůní, využití aromalampy – jemné vůně)</li> <li>• masáže vonnými oleji (s ohledem na případné alergie!!!)</li> <li>• stimulace čichového vnímání v prostředí snoezelenu (masáže vonnými oleji, použití aromalampy)</li> <li>• stimulace čichového vnímání při canisterapii (vnímání specifické vůně psa)</li> <li>• aktivace oblasti úst</li> <li>• rozvoj chuťové percepce (nácvik správného příjmu potravy)</li> <li>• nabízení potravin různých chutí (slané, sladké, kyselé) – snaha o vyjadřování subjektivně příjemných x méně příjemných chutí</li> <li>• nabízení škály potravin – tekutých, tuhých, tvrdých (dle individuálních možností žáka)</li> <li>• stimulace k ochutnávání potravin (stimulace ruka – ústa)</li> </ul> <p><b>Rozvíjení prostorové a směrové orientace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímání polohy těla v prostoru (polohování, houpání v náručí, v dece, na míči, kolébání podél osy, napříč osou těla)</li> <li>• vnímání změny polohy těla při relaxaci, příjmu potravy, cvičení atd.</li> <li>• odbourávání strachu ze změny polohy, postupné přivýkání na změnu polohy</li> <li>• orientace ve třídě (místo pro stravování, práci, hru, relaxaci, místo pro cvičení atd.) – vytváření pocitu jistoty a bezpečí</li> </ul>
--	---



- uvědomovat si vlastní tělo, jednotlivé části těla
- snažit se diferencovat jednotlivé části těla
- snažit se uchopovat a manipulovat s předměty různých tvarů a velikostí
- snažit se upouštět předměty
- vědět, že rukama může cítit
- vědět, že různé věci mají různý charakter na omak
- projevit libé a nelibé pocity při vnímání různých hmatových vjemů

- vnímat vůni jednotlivých pokrmů
- vyjadřovat libé x nelibé pocity z jednotlivých vůní
- rozlišovat subjektivně příjemné x nepříjemné vůně
- vyjádřit subjektivně příjemné x nepříjemné pocity z jednotlivých chutí potravin
- snažit se ochutnávat jednotlivé potraviny samostatným vkládáním do úst
- vědět, že nosem a ústy lze zkoumat vlastnosti předmětů
- koordinovat spolupráci ruka – ústa

### **Rozvoj hmatového vnímání**

- rozvíjení hmatové percepce (dětská masáž, míčkování, hlazení, stimulace dlaní, prstů, polohování)
- stimulace vnímání vlastního těla, uvědomování si hranic vlastního těla, procítění jednotlivých částí (polohování, chování v náručí, hlazení, masáže, hry s teplou vodou, hlazení různými materiály)
- vytváření pozitivní zkušenosti s vlastním tělem
- nácvik uchopování a manipulace s předměty různých tvarů a velikostí
- vnímání vlastností různých předmětů (teplé, studené, hřeje, chladí, měkké, tvrdé, suché, mokré, hladké, drsné) – od výraznějších povrchů po jemnější
- nácvik vědomého upouštění předmětů
- práce s přírodním materiálem (voda, luštěniny, písek, keramická hlína atd.)
- práce s prstovými barvami
- rozlišování předmětů podle velikosti, tvaru, povrchové úpravy
- stimulace vnímání a snaha o rozlišování předmětů hmatem s využitím zraku (teplé x studené, měkké x tvrdé, suché x mokré, hladké x drsné, ostré x tupé, kulaté x hranaté, těžké x lehké)
- stimulace hmatového vnímání v prostředí snoezelenu (využití vodního lůžka, polohování, hlazení, masáže atd.)
- stimulace hmatového vnímání při canisterapii (polohování se psem, hlazení psa, vnímání jeho těla, povrchu těla atd.)
- stimulace hmatového vnímání při Pracovní a výtvarné výchově (práce s různými materiály, prstovými barvami...)
- stimulace hmatového vnímání při fyzioterapii – dle individuálních možností žáka

### **Rozvoj čichového a chuťového vnímání**

- rozvíjení čichové percepce, nácvik správného dýchání (nádech nosem, výdech ústy)
- stimulace čichu při jídle – vnímání vůně jednotlivých pokrmů
- rozlišování subjektivně příjemných x nepříjemných vůní
- vnímání vůně blízkých osob
- stimulace čichu – nabízení různých vůní (vonné polštářky, mýdlo, běžné jídlo, flakonky s vůní, využití aromalampy, hrníčky s vůní – př. káva, skořice atd.)
- masáže vonnými oleji (s ohledem na případné alergie!!!)
- rozlišování jednotlivých vůní
- stimulace čichového vnímání v prostředí snoezelenu (masáže vonnými oleji, použití aromalampy)
- stimulace čichového vnímání při canisterapii (vnímání specifické vůně psa)
- aktivace oblasti úst
- rozvoj chuťové percepce (nácvik správného příjmu)

<ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat polohu těla v prostoru</li> <li>• vnímat změnu polohy</li> <li>• respektovat různé polohy</li> <li>• orientovat se ve třídě</li> <li>• orientovat se ve škole</li> <li>• plnit jednoduché pokyny – orientovat se v prostoru</li> </ul>	<p>potravy, nácvik a podpora správného žvýkání a polykání)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nabízení potravin různých chutí (slané, sladké, hořké, kyselé)</li> <li>• vnímání tekutých, tuhých a tvrdých potravin (dle individuálních možností dítěte)</li> <li>• rozlišování chuťových vlastností (subjektivně příjemných x nepříjemných)</li> <li>• stimulace k ochutnávání potravin (koordinace ruka – ústa)</li> </ul> <p><b>Rozvíjení prostorové a směrové orientace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímání polohy těla v prostoru (polohování, houpání v náručí, v dece, na míči, kolébání podél osy, napříč osou těla)</li> <li>• vnímání polohy těla (nahoru, dolů, dokola)</li> <li>• vnímání změny polohy těla při relaxaci, příjmu potravy, cvičení atd.</li> <li>• odbourávání strachu ze změny polohy, postupné přivikání na změnu polohy</li> <li>• orientace ve třídě (místo pro stravování, hygienu, práci, hru, relaxaci, místo pro cvičení atd.) – vytváření pocitu jistoty a bezpečí</li> <li>• základní orientace ve škole (seznámení se šatnou, chodbou, třídou, dalšími pracovny) – odbourávání strachu z neznámého prostředí</li> <li>• plnění jednoduchých pokynů (dej na stůl, dej na židli, běž ke dveřím, sedni si na postel, dej do krabice atd.)</li> </ul>
--	--

Smyslová výchova 3	
Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• navazovat oční kontakt, koncentrovat zrakovou pozornost</li> <li>• poznávat předměty a osoby ve svém okolí, poznat své spolužáky</li> <li>• uchopit a manipulovat s předměty</li> <li>• rozlišit tvary a barvy předmětů</li> <li>• poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti</li> <li>• poznat a ukázat části těla, obličeje, předměty</li> <li>• poznat základní činnosti, pojmenovat je</li> <li>• rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu</li> <li>• napodobit předvedené pohyby</li> <li>• třídít předměty podle obsahu</li> </ul>	<p><b>Rozvoj zrakového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• navazování a prohlubování očního kontaktu</li> <li>• stimulace zrakové koncentrace, její postupné prodlužování, nácvik zrakové koncentrace na prováděnou činnost</li> <li>• poznávání osob, předmětů ve svém okolí (pozná a ukáže)</li> <li>• sebeidentifikace (ukáže na sebe při otázce)</li> <li>• poznávání částí těla, obličeje, předmětů (ukázat na výzvu)</li> <li>• poznávání činností (v reále, na fotografii, na obrázku)</li> <li>• napodobování jednoduchých manipulačních činností</li> <li>• napodobování poloh a pohybů předvedených pedagogem</li> <li>• cvičení zaměřená na koordinaci pohybů ruky a oka</li> <li>• prohlížení obrázků, knížky</li> <li>• přiřazování správných dvojic obrázků</li> <li>• poznávání domácích zvířat</li> <li>• nácvik směrové orientace (do, nad, po)</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání</li> <li>• koncentrovat sluchovou pozornost</li> <li>• poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí</li> <li>• reagovat na jednoduché slovní výzvy, pokyny</li> <li>• poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky</li> <li>• vědět, že zvuk lze vyrobit a samostatně vyprodukovat</li> <li>• rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebat se nepříjemných zvuků I</li> <li>• poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky</li> <li>• reagovat na jednoduché otázky</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uchopovat předměty a manipulovat s nimi</li> <li>• vnímat vlastní tělo</li> <li>• zvládat základní sebeobslužné dovednosti</li> <li>• rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (např. tvrdost, teplota)</li> <li>• poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů</li> <li>• třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru</li> <li>• poznat známé předměty podle hmatu</li> <li>• rozlišovat vlastnosti předmětů hmatem s využitím zraku i bez něj</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• třídění předmětů podle velikosti</li> <li>• rozlišování pojmů malý x velký</li> <li>• třídění předmětů podle obsahu (př. jídlo, oblečení...)</li> <li>• rozlišování plošných tvarů (kolo, čtverec, trojúhelník), ukládání do příslušných otvorů</li> <li>• třídění 2 základních barev</li> <li>• poznávání a pojmenování 2 základních barev</li> <li>• poznání a pojmenování činností na obrázku</li> <li>• stimulace zrakového vnímání v prostředí snoezelenu (využití světelných projektorů, lamp, předmětů, luminiscenčních barev, kontrast světlo x tma, využití předmětů pro žáka nevědných a zajímavých tak, aby jej motivovaly ke koncentraci zrakové pozornosti)</li> <li>• využití canisterapie – pes jako objekt zájmu – vnímání jeho pohybu v prostoru, jeho barvy velikosti, důležitých znaků atd.</li> </ul> <p><b>Rozvoj sluchového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• reakce na oslovení</li> <li>• nácvik sluchové koncentrace na mluvené slovo, pohádku, zpěv, hudbu, melodii (+ využití kontrastu – ticho)</li> <li>• vnímání různé hudby (relaxační, pomalá tichá – zklidnění, dynamická – aktivizace)</li> <li>• rytmická cvičení, hry na tělo s říkadly a popěvky, hry na jednoduché hudební nástroje</li> <li>• reakce na výzvy, slovní pokyny</li> <li>• poznávání různých zdrojů zvuku</li> <li>• rozpoznávání zvuků svého okolí</li> <li>• vytváření vlastních zvuků</li> <li>• rozpoznávání a napodobování zvuků zvířat</li> <li>• rozlišování a určování původu, směru, délky a intenzity zvuku</li> <li>• reakce na jednoduché otázky</li> <li>• stimulace sluchového vnímání v prostředí snoezelenu</li> </ul> <p><b>Rozvoj hmatového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení hmatové percepce (stimulace rukou, dlaní, konečků prstů)</li> <li>• stimulace vnímání vlastního těla, uvědomování si hranic vlastního těla, procítění jednotlivých částí těla (polohování, hlazení, dětská masáž, koupel, atd.)</li> <li>• vytváření pozitivní zkušenosti s vlastním tělem</li> <li>• rozlišování a projevování příjemných a nepříjemných dotekových vjemů</li> <li>• úchop a manipulace s předměty různých tvarů, velikostí, materiálů, povrchové úpravy (výraznější i jemnější povrchy)</li> <li>• hry na podlaze, koberci, posteli, trávě – vnímání různého povrchu</li> <li>• práce s přírodním materiálem, vodou, keramickou hlinou, prstovými barvami</li> <li>• rozlišování vlastností předmětů hmatem s využitím zraku i bez něj (hra na slepou bábu, pytlíčky s předměty atd.)</li> <li>• pojmenování vlastností předmětů</li> <li>• třídění předmětů podle tvaru a velikosti</li> </ul>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat vůni jednotlivých pokrmů</li> <li>• vyjadřovat libé x nelibé pocity z jednotlivých vůní</li> <li>• poznat předměty čichem podle vůně</li> <li>• rozlišit vůně a pachy</li> <li>• vyjádřit subjektivně příjemné x nepříjemné pocity z jednotlivých chutí potravin</li> <li>• vědět, že nosem a ústy lze zkoumat vlastnosti potravin</li> <li>• rozlišit a určit jednotlivé potraviny podle chutí</li> <li>• rozlišit jednotlivé chutě</li> <li>• poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat polohu těla v prostoru</li> <li>• vnímat změnu polohy těla v prostoru</li> <li>• vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru</li> <li>• orientovat se ve třídě, ve škole a ve svém nejbližším okolí</li> <li>• osvojit si a rozlišovat pojmy (vpravo, vlevo, na, ve, do, nahore, dole, vpředu, vzadu, nad, pod atd.)</li> <li>• správně řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• třídění přírodnin (sypké, oblé...)</li> <li>• stimulace hmatového vnímání v prostředí snoezelenu (polohování, pobyt na vodním lůžku, dětská masáž, manipulace s nabízenými předměty atd.)</li> <li>• stimulace hmatového vnímání při canisterapii (polohování se psem, mazlení se se psem, hlazení psa, vnímání tvaru a povrchu jeho těla...)</li> <li>• stimulace hmatového vnímání při Pracovní a výtvarné výchově (práce s různými materiály)</li> <li>• stimulace hmatového vnímání při fyzioterapii – masáže, vodoléčba, polohování – dle individuálních možností žáka</li> </ul> <p><b>Rozvoj čichového a chuťového vnímání</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení čichové percepce, nácvik správného dýchání (nádech nosem, výdech ústy)</li> <li>• stimulace čichu při jídle – vnímání vůně jednotlivých pokrmů</li> <li>• rozlišování subjektivně příjemných x nepříjemných vůní</li> <li>• vnímání vůně blízkých osob</li> <li>• stimulace čichu – nabízení různých vůní (vonné polštářky, mýdlo, běžné jídlo, flakonky s vůní, využití aromalampy, hrníčky s vůní – př. káva, skořice atd.)</li> <li>• masáže vonnými oleji (s ohledem na případné alergie!!!)</li> <li>• rozlišování a snaha o určování jednotlivých vůní</li> <li>• výcvik ochranné čichové funkce</li> <li>• stimulace čichového vnímání v prostředí snoezelenu (masáže vonnými oleji, použití aromalampy)</li> <li>• stimulace čichového vnímání při canisterapii (vnímání specifické vůně psa)</li> <li>• aktivace oblasti úst</li> <li>• rozvoj chuťové percepce (nácvik správného příjmu potravy, nácvik a podpora správného žvýkání a polykání)</li> <li>• nabízení potravin různých chutí (slané, sladké, hořké, kyselé)</li> <li>• vnímání tekutých, tuhých a tvrdých potravin (dle individuálních možností dítěte)</li> <li>• rozlišování chuťových vlastností (subjektivně příjemných x nepříjemných)</li> <li>• stimulace k ochutnávání potravin (koordinace ruka – ústa)</li> <li>• rozlišování a určování jednotlivých potravin podle chutí, rozlišování a určování chuťových vlastností</li> <li>• lízání lízátko, nácvik sání brčkem</li> </ul> <p><b>Rozvíjení prostorové a směrové orientace</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímání polohy těla v prostoru</li> <li>• vnímání změny polohy těla orientace ve třídě (místo pro stravování, hygienu, práci, hru, relaxaci, místo pro cvičení atd.) – vytváření pocitu jistoty a bezpečí</li> <li>• orientace ve škole (seznámení se šatnou, chodbou, třídou, dalšími pracovny)</li> <li>• orientace v blízkém okolí</li> <li>• plnění pokynů (běž ke dveřím, dej do krabice, posaď se na židli, běž na toaletu...)</li> </ul>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznat roční období podle základních znaků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>napodobování polohy těla v prostoru</li> <li>nácvik pojmů na – ve – do</li> <li>nácvik pojmů nahoře – dole, vpředu – vzadu</li> <li>nácvik pojmů nad, pod, na začátku, na konci</li> <li>třídění předmětů zleva doprava</li> <li>řazení předmětů podle předlohy</li> </ul>
---	---

#### 8.2.4. Hudební výchova

**Předmět Hudební výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, vyučuje se v 1. – 10. ročníku. Ve všech ročnících je hodinová dotace jedna hodina týdně.

Předmět Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě. Přispívá k tvorbě osobnosti žáků, působí na jejich chování, umožňuje uplatnění tvořivých schopností, dává prostor pro přirozenou potřebu projevit se.

**Cílem** vyučování předmětu Hudební výchova je rozvíjení hudebnosti žáků, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudební výchovy dochází k rozvoji sluchu a motoriky žáků, také se podporuje rozvoj řečových dovedností. Hudební výchova pomáhá žákům zlepšovat koncentraci pozornosti, uvolňuje napětí.

#### Výchovně vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Hudební výchova

##### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáka k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- na konkrétních situacích učíme žáky rozlišovat podstatné věci od nepodstatných
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným či slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

##### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky

- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen, nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posílujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- zadáním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní-komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

<b>Hudební výchova 1</b>	
<b>Očekávané výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• učit se správnému dýchání, učit se a navozovat správnou intonaci a melodii</li> <li>• seznamovat se se zvuky hudebních nástrojů</li> <li>• vnímat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje, reagovat na zpěv</li> <li>• seznamovat se s jednoduchými rytmickými hudebními nástroji</li> <li>• zapojovat se s dopomocí do činnosti při jednoduchých rytmických cvičeních, reagovat na pohyb podle rytmického doprovodu</li> <li>• vnímat relaxační hudbu a jednoduché krátké skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• jednoduchá dechová cvičení</li> <li>• fonační cvičení</li> <li>• intonační a melodická cvičení</li> <li>• seznamování se zvuky hudebních nástrojů</li> <li>• poznávání hudebních nástrojů</li> <li>• seznámení s názvem, tvarem, zvukem nástroje</li> <li>• cvičení na vnímání rytmu, posilování rytmu</li> <li>• vnímání rytmizace při říkankách,</li> <li>• nácvik rytmizace s dopomocí</li> <li>• vnímání zpěvu jednoduchých písní</li> <li>• podpora reakce na jednoduchou melodii</li> <li>• zapojování do zpěvu, podněcování k reakci (na zpěv jména, zvířecí zvuky, zapojení obrázku apd.)</li> <li>• podpora reakce na doprovod hudebního nástroje (rozlišit hudební nástroje – kytara, klavír apd.)</li> <li>• seznámení s jednoduchými hudebními nástroji: Orffův instrumentář – seznámení s názvem a zvukem, nácvik hry na jednoduché rytmické nástroje -bubínek, tamburína, triangel s dopomocí</li> <li>• zapojování do jednoduchých rytmických cvičení</li> <li>• podpora vnímání pohybu podle rytmického doprovodu</li> <li>• zapojování do pohybových her s říkadly s dopomocí</li> <li>• podpora reakce na jednoduché tanečky prováděné s dopomocí</li> <li>• podpora vnímání hudby a jednoduchých skladeb, poslech říkadel, dětských a lidových písní, poslech relaxační hudby</li> </ul>

<b>Hudební výchova 2</b>	
<b>Očekávané výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• procvičovat správné dýchání, upevňovat správnou intonaci a melodii</li> <li>• zvládat určit nejznámější zvuky hudebních nástrojů</li> <li>• zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje</li> <li>• zkoušet doprovod zpěvu na jednoduché rytmické hudební nástroje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• procvičování správného dýchání, upevňování správné intonace a melodie, dechová cvičení, cílené cvičení výslovnosti</li> <li>• jednoduchá fonační cvičení, intonační a melodická cvičení</li> <li>• procvičování poznávání zvuků známých hudebních nástrojů</li> <li>• poznávání jednoduchých hudebních nástrojů podle tvaru</li> <li>• procvičování rytmizace - říkadla</li> <li>• zpěv jednoduchých písní</li> <li>• napodobování jednoduché melodie</li> <li>• podněcování reakce, zapojování do činnosti (taneček, zpěv jmen apod.)</li> <li>• zpěv s doprovodem hudebního nástroje</li> <li>• nácvik doprovodu na jednoduché rytmické hudební nástroje</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• zapojovat se do jednoduchých rytmických cvičení, snažit se o pohyb podle rytmického doprovodu</li> <li>• procvičovat soustředění na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• poznávání Orffova instrumentáře</li> <li>• nácvik hry na jednoduché hudební nástroje (bubínek, tamburína, triangl)</li> <li>• rytmická cvičení, snažit se o pohyb dle doprovodu, nácvik pohybu podle rytmického doprovodu, pohybové hry s říkadly</li> <li>• nácvik jednoduchých tanečků s říkadly</li> <li>• upevňování soustředění na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby</li> <li>• poslech říkadel, dětských a lidových písní, jednoduchých skladeb,</li> <li>• relaxační hudby, nácvik uvolnění při relaxační hudbě</li> </ul>
---	--

<b>Hudební výchova 3</b>	
<b>Očekávané výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládnout správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii</li> <li>• rozlišovat zvuky hudebních nástrojů</li> <li>• zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje</li> <li>• doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje</li> <li>• zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu</li> <li>• soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dechová cvičení, fonační, intonační a melodická cvičení</li> <li>• rozlišování zvuků hudebních nástrojů</li> <li>• názvy hudebních nástrojů</li> <li>• poznávání nástrojů po zvuku</li> <li>• napodobování jednoduchého rytmu</li> <li>• nácvik rytmizace, rytmizace říkanek</li> <li>• zpěv jednoduchých písní, zpěv jednoduché melodie, zpěv jednoduché písně</li> <li>• zpěv s doprovodem hudebního nástroje</li> <li>• nácvik doprovodu sebe i spolužáků na jednoduché hudební nástroje</li> <li>• hudební nástroje z Orffova instrumentáře, názvy hudebních nástrojů, rozlišování zvuků známých nástrojů</li> <li>• hra na jednoduchý hudební nástroj z Orffova instrumentáře</li> <li>• jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle doprovodu</li> <li>• pohybové hry s říkadly, nácvik jednoduchých tanečků s říkadly</li> <li>• nácvik soustředění na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby</li> <li>• poslech říkadel, dětských a lidových písní, nácvik soustředění na poslech jednoduchých skladeb a uvolnění při relaxační hudbě</li> </ul>

### 8.2.5. Výtvarná výchova

Předmět **Výtvarná výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, vyučuje se v 1. – 10. ročníku po 1 hodině týdně.

Předmět **Výtvarná výchova** je zaměřen na rozvíjení tvořivé schopnosti a dovednosti, k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k rozvoji vnímavosti žáka. Výtvarná výchova rozvíjí tvořivost, aktivitu, fantazii. Pomáhá žákovi zažít pocit úspěchu.

**Cílem** vyučování předmětu **Výtvarná výchova** je rozvíjení individuálních schopností, vnímání, komunikace, rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření, vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy.

### **Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Výtvarná výchova**

#### **Kompetence k učení**

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejněním jeho výsledků
- práce žáků vystavujeme ve škole i na veřejnosti (obrázky, keramika, apod.)
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

#### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

#### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v rámci každodenní komunikace učíme žáky rozumět slovnímu projevu, ale i obrazovým materiálům
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu

### Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen, nebo trestán
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly chování na veřejnosti
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil

Výtvarná výchova 1	
Očekávané výstupy	Učivo
<b>Žák by měl:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• používat na elementární úrovni prostředky a postupy</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• seznámení se všemi dostupnými technikami a materiály výtvarné výchovy</li><li>• nabídnutí kresebného materiálu s vhodným úchopem pro dané postižení</li><li>• nabídnutí barev a speciálních štětců s kulovitým a s trojúhelníkovým úchopem</li><li>• používání speciálního štětce ve tvaru bambulky a pevným ukotvením v dlani</li><li>• používání prstových barev</li><li>• použití papíru připevněného ke stolu, na podkladovou desku do klína, na speciální výtvarný stojan s možností nájezdu vozíku</li><li>• využití plasticky tvarovaného papíru pro jiné vnímání povrchu</li><li>• použití mačkaného papíru</li><li>• použití plastelíny, inteligentní plastelíny, keramické hlíny</li><li>• použití různých druhů látek a jejich mačkání a hlazení</li><li>• použití vody na tácku se zapuštěnými barvami</li><li>• přebírání přírodnin, těstovin a kamínků na tácku</li><li>• čmárání a hraní si v pískovnici</li></ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• malování na vlastní tělo a vlastním tělem</li> <li>• trhání listů papíru</li> <li>• rozvoj vnímání nabízené barevné plochy</li> <li>• rozlišení obrázků, vyjádření mimikou</li> <li>• nabízení možnosti výběru barvy při tvoření např. ze dvou nabízených barev</li> <li>• přebírání a rozdělování kostek a jiných předmětů</li> <li>• úchopy předmětů a jejich pouštění do misky</li> <li>• hmatové vnímání různých nabízených předmětů a hraček</li> </ul>
---	---

Výtvarná výchova 2	
Očekávané výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu</li> <li>• používat na elementární úrovni prostředky a postupy</li> <li>• vnímat základní vztahy mezi barvami a tvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení spolupráce ruky a oka</li> <li>• sledování barevné stopy</li> <li>• nácvik koncentrace na prováděnou činnost</li> <li>• nácvik správného úchopu kresebného materiálu</li> <li>• nácvik správného úchopu štětce</li> <li>• tvoření špetky</li> <li>• tvoření klešťového úchopu</li> <li>• podpoření snahy o nápodobu</li> <li>• používání celé paže, lokte i zápěstí</li> <li>• roztírání celou dlaní, prsty</li> <li>• roztírání barvy malířským válečkem, houbičkou, kartáčem, hadrem</li> <li>• otiskování tiskátek, zmačkaného papíru</li> <li>• lepení přichystaných tvarů</li> <li>• zpracování modelovací hmoty oběma rukama</li> <li>• trhání modelovací hmoty</li> <li>• tvoření válečků z modelovací hmoty</li> <li>• hra s malbou</li> <li>• navlékání korálků s velkým otvorem</li> <li>• třídění různých materiálů do misek</li> <li>• výcvik práce s linií, čarou</li> <li>• kresba oběma rukama</li> <li>• zvládnutí základních pracovních návyků a postupů</li> <li>• pokus o úklid</li> <li>• pokus o vymývání štětců</li> <li>• rozdělení barevných a bílých papírů</li> <li>• roztřídění kostek podle barev do misek</li> <li>• zapouštění dvou barev do sebe, umožnění tak vzniku nové barvy</li> </ul>



## 8.2.6. Pohybová výchova

**Předmět Pohybová výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Vyučuje se v 1. – 10. ročníku. Ve všech ročnících je hodinová dotace 2 hodiny týdně.

**Předmět Pohybová výchova** je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti.

**Cílem Pohybové výchovy** je dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzické a psychické uvolnění. Dále pak rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností. K dalším cílům patří poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a omezení, odstraňování mimovolných pohybů a stimulace jednotlivých svalových skupin.

### Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Pohybová výchova

#### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí – klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem
- podněcujeme tvořivost žáků

#### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů

### **Kompetence komunikativní**

- zadávání jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v běžných každodenních situacích učíme žáky komunikovat v různých tipech prostředí, učíme je vyrovnávat se v komunikaci se situacemi z toho plynoucími
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu
- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme, zač je chválen nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací
- učíme žáky vzájemné spolupráci ve skupině a zaujímat odlišné role
- v rámci možností seznamujeme žáky s kulturními tradicemi

### **Kompetence pracovní**

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a náradím pro běžné domácí použití a s jejich funkcí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

Pohybová výchova 1	
Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám</li> <li>• rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh</li> <li>• zkoušet zvládnout uvolnění a zklidnění organismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní s asistencí pedagoga</li> <li>• pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání s asistencí pedagoga</li> <li>• pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky</li> <li>• základní manipulace s míčem a drobným náčiním</li> <li>• rytmická cvičení s asistencí pedagoga</li> <li>• relaxační cvičení</li> <li>• plavání – adaptace na vodní prostředí</li> <li>• turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pobyt v terénu</li> </ul>

Pohybová výchova 2, 3	
Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám</li> <li>• zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost</li> <li>• reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti</li> <li>• mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</li> <li>• rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh</li> <li>• zvládnout uvolnění a zklidnění organismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry</li> <li>• pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání</li> <li>• pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami</li> <li>• pohyb podle rytmických doprovodů</li> <li>• hudebně pohybové činnosti - tanečky, jednoduchá rytmická cvičení</li> <li>• základní manipulace s míčem a drobným náčiním</li> <li>• rytmická cvičení</li> <li>• relaxační cvičení, prvky jógových cvičení</li> <li>• plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek, základní plavecké dovednosti</li> <li>• turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pobyt v terénu</li> </ul>

### 8.2.7. Rehabilitační tělesná výchova

**Předmět rehabilitační tělesná výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Vyučuje se v 1. – 10. ročníku. Ve všech ročnících je hodinová dotace 5 hodin týdně, přičemž vždy 1 hodina je čerpána z disponibilní dotace.

Úkolem vyučovacího předmětu **Rehabilitační tělesná výchova** je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Předmět je určen žákům s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost. Zaměření musí odpovídat psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifiku postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somatopedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

**Cílem** předmětu je zvýšení koncentrace, pozornosti, rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností. Dále také odstraňování mimovolních pohybů a stimulace jednotlivých svalových skupin.

## **Výchovně-vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Rehabilitační tělesná výchova**

### **Kompetence k učení**

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí – klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou
- při výuce používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci
- vedeme žáky k tomu, aby se respektovali navzájem

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vedeme žáky k rozhodování, případně k tomu, jak se zachovat v dané situaci
- na základě konkrétních situací vedeme žáka k rozpoznání a předcházení nebezpečí
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vedeme žáky k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### **Kompetence komunikativní**

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v běžných každodenních situacích učíme žáky komunikovat v různých typech prostředí, učíme je vyrovnávat se v komunikaci se situacemi z toho plynoucími
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu

- v rámci každodenních situací se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy v komunikaci mezi žáky a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi

### Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- snažíme se o bezprostřední hodnocení chování žáka
- vždy konkrétně vysvětlíme, za čeho je chválen nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

### Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a nářadím pro běžné domácí použití a s jejich funkcí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

<b>Rehabilitační tělesná výchova 1</b>	
<b>Ročníkové výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• získat kladný vztah k motorickému cvičení</li> <li>• rozvíjet motoriku a koordinaci poloh</li> <li>• kladně reagovat na přípravu na pohybovou činnost</li> <li>• reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti</li> <li>• snažit se o samostatný pohyb</li> </ul>	<p><b>Rozvíjení hybnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ležení a otáčení se na vhodné podložce – na zíněnce, vodním lůžku</li> <li>• polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy</li> <li>• uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu</li> <li>• lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami</li> <li>• stimulace pohybu v prostoru a změny polohy</li> <li>• nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek</li> <li>• procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správné držení těla</li> <li>• nácvik chůze za ruku, s oporou, s dopomocí, kolem nábytku s jeho oporou, nácvik několika samostatných kroků</li> <li>• nácvik chůze po nakloněné rovině</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce</li> <li>• procvičování koordinace pohybů</li> <li>• rozvíjení aktivního pohybu</li> <li>• samostatný pohyb</li> <li>• pohybové hry</li> <li>• úkony zaměřené na stimulaci jednotlivých svalových skupin</li> <li>• úchop a manipulace s předměty, pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami</li> <li>• manipulace s drobným náčiním</li> <li>• koordinace pohybů, rovnovážná cvičení</li> <li>• pohybové činnosti v rytmu hudby</li> <li>• hry s míči – kutálení, hod horním obloukem, chytání míče</li> <li>• činnosti zaměřené na uvolnění a zklidnění organismu, masáže, relaxace, jógové prvky</li> </ul> <p><b>Rozvíjení jemné motoriky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení</li> <li>• procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků</li> <li>• rozvoj cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu</li> <li>• odstraňování mimovolních pohybů koncentrací pozornosti</li> <li>• úchop drobných předmětů</li> <li>• práce s modelovacími hmotami</li> </ul> <p><b>Rehabilitační cvičení – dle doporučení a pod supervizí odborného lékaře</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě</li> <li>• cvičení dle Bobatha, cvičení orofaciální oblasti</li> <li>• zcitlivění dlaňové části ruky pro pozdější úchop</li> <li>• nácvik klíšťkového a špetkového úchopu</li> <li>• masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla, prevence tvorby proleženin</li> <li>• reflexní masáže plosek nohou</li> <li>• stabilizace sedu, posilování zádových svalů</li> <li>• uvolňování kontraktur na dolních končetinách</li> <li>• využívání speciální židle, stolu s náklonnou deskou</li> <li>• cvičení v kuličkovém bazénu</li> <li>• cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</li> <li>• rehabilitační cvičení, alternativní formy terapie podle možností školy i žáků</li> <li>• relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla</li> </ul>
--	---

## Rehabilitační tělesná výchova 2, 3

Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• získat kladný vztah k motorickému cvičení</li> <li>• rozvíjet motoriku a koordinaci poloh</li> <li>• zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost</li> <li>• reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti</li> <li>• snažit se o samostatný pohyb</li> </ul>	<p><b>Rozvíjení hybnosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ležení a otáčení se na vhodné podložce – na žíněnce, vodním lůžku</li> <li>• polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy</li> <li>• uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu</li> <li>• lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami</li> <li>• stimulace pohybu v prostoru a změny polohy</li> <li>• nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek</li> <li>• procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správné držení těla</li> <li>• nácvik chůze za ruku, s oporou, s dopomocí, kolem nábytku s jeho oporou, nácvik několika samostatných kroků</li> <li>• nácvik chůze po nakloněné rovině</li> <li>• chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce</li> <li>• procvičování koordinace pohybů, běh na krátké vzdálenosti, střídání s chůzí, poskoky, skoky snožmo, stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky</li> <li>• rozvíjení aktivního pohybu</li> <li>• samostatný pohyb</li> <li>• pohybové hry</li> <li>• úkony zaměřené na stimulaci jednotlivých svalových skupin</li> <li>• úchop a manipulace s předměty, pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami</li> <li>• manipulace s drobným náčiním</li> <li>• koordinace pohybů, rovnovážná cvičení</li> <li>• pohybové činnosti v rytmu hudby</li> <li>• hry s míči – kutálení, kopání do míče, hod na cíl, hod horním obloukem, chytání míče</li> <li>• činnosti zaměřené na uvolnění a zklidnění organismu, masáže, relaxace, jógové prvky</li> </ul> <p><b>Rozvíjení jemné motoriky</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení</li> <li>• procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků</li> <li>• rozvoj cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu</li> <li>• odstraňování mimovolních pohybů koncentrací pozornosti</li> <li>• tvoření špetky, přebírání, trhání, úchop drobných předmětů</li> <li>• manipulace s předměty, vkládání, navlékání, stavebnice, puzzle, kostky, mozaiky, míčky</li> <li>• práce s modelovacími hmotami</li> </ul>

	<p><b>Rehabilitační cvičení – dle doporučení a pod supervizi odborného lékaře</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek</li> <li>• cvičení dle Bobatha, cvičení orofaciální oblasti</li> <li>• zcitlivění dlaňové části ruky pro pozdější úchop</li> <li>• nácvik klíškového a špetkového úchopu</li> <li>• masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla, prevence tvorby proleženin</li> <li>• reflexní masáže plosek nohou</li> <li>• stabilizace sedu, posilování zádových svalů</li> <li>• uvolňování kontraktur na dolních končetinách</li> <li>• využívání speciální židle, stolu s náklonnou deskou, speciálního psacího náčiní</li> <li>• cvičení v kuličkovém bazénu</li> <li>• cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami</li> <li>• rehabilitační cvičení, alternativní formy terapie podle možností školy i žáků</li> <li>• relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla</li> </ul>
--	--

### 8.2.8. Pracovní výchova

Vyučovací předmět **Pracovní výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Je vyučován v 1. - 10. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně.

**Obsah** vzdělávacího oboru je rozčleněn na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

**Způsob realizace** jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.

Předmět **Pracovní výchova** cíleně a systematicky ovlivňuje rozvoj komunikačních, motorických a tvořivých schopností žáka. Stimuluje řeč a myšlení, zmírňuje motorické poruchy a zdokonaluje kognitivní funkce.

**Cílem** je vést žáky k získávání základních hygienických a sebeobslužných návyků, rozvíjet jejich motoriku a získávat základní manuální zručnost a pracovní dovednost. Vnímat radostné prožitky z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci. Osvojovat si dovednosti při používání a zacházení s pomůckami a drobným náradím. Získávat schopnosti obsluhovat základní domácí spotřebiče, porozumět jednoduchým pracovním postupům. Poznat pracovní činnosti, které napomáhají vytváření možných zálib. Dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla při práci.

## Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v předmětu Pracovní výchova

### Kompetence k učení

- při práci se žákem uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme Individuální vzdělávací plán, kde zohledňujeme jeho postižení
- vedeme žáky k samostatné práci
- navozujeme vhodné prostředí k učení (klidné prostředí bez rušivých elementů, také dostatečně motivující)
- během výuky dbáme na to, aby žák správně pochopil zadaný úkol, používáme názorné ukázky
- podněcujeme tvořivost žáků
- motivujeme žáky k dalšímu učení verbální pochvalou, písemným slovním hodnocením a zveřejňováním jeho výsledků
- práce žáků vystavujeme ve škole i na veřejnosti (obrázky, keramika apod.)
- zadáváme žákům úkoly vedoucí ke spolupráci

### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ve třídě k soudržnosti, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- vedeme žáky ke vzájemné toleranci
- vhodnou motivací zapojujeme žáka do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- povzbuzováním a kladným hodnocením upevňujeme sebevědomí žáků
- podle úrovně rozumových schopností žáka postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme žáka k uvědomění si vlastních kvalit, možností a limitů
- při výuce seznámíme žáky s jejich právy a povinnostmi, v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky
- vytváříme vztah důvěry mezi žákem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních problémů, prožitků a podobně

### Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme žáky ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- vhodnými podněty rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- žákům poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- v běžných každodenních situacích učíme žáky komunikovat v různých typech prostředí, učíme je vyrovnávat se v komunikaci se situacemi z toho plynoucími
- začleňováním forem skupinové práce do vyučování podněcujeme žáky ke spolupráci a komunikaci v kolektivu

### Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo školu
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání
- vždy konkrétně vysvětlíme, zač je chválen nebo trestán
- učíme žáky uvědomovat si vlastní chyby a nedostatky a pracovat na jejich nápravě
- posilujeme sebeúctu žáků pochvalou a motivací

## Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a náradím pro běžné domácí použití a s jejich funkcí
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry postižení, podporou dílčích splněných částí úkolů vedeme žáka k dokončení úkolu, na práci žáka se vždy snažíme najít pozitiva
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu, tím rozšiřujeme jeho pracovní – komunikační schopnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáka k sebehodnocení a reálnému posouzení vlastních možností a schopností
- na konkrétních případech seznamujeme žáka se základními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika a na možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k pořádku, k udržování osobní čistoty a čistoty pracovního místa
- hodnotíme snahu a úsilí, které žák při plnění úkolů vynaložil
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost žáka, vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

<b>Pracovní výchova 1</b>	
<b>Ročníkové výstupy</b>	<b>Učivo</b>
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti</li> <li>• dodržovat klid a čistotu při stravování</li> <li>• umět používat lžiči</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami</li> </ul>	<p><b>Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• svlékání a oblékání oděvu</li> <li>• obouvání a zouvání bot</li> <li>• hygienické návyky</li> <li>• osobní hygiena, spolupráce při hygieně</li> <li>• funkce a používání hygienických pomůcek</li> <li>• mytí rukou, používání mýdla, ručníku</li> <li>• používání kapesníku</li> <li>• nácvik používání WC</li> <li>• čištění zubů, česání vlasů</li> <li>• stolování a stravování, nácvik samostatného stolování</li> <li>• nácvik správného sezení u jídla</li> <li>• používání lžice, čistota při stravování</li> </ul> <p><b>Práce s drobným materiálem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jednoduché pracovní postupy a techniky</li> <li>• užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů</li> <li>• práce s barvami – prstové barvy, temperové barvy, zapouštění barvy do klovatiny, otisk tiskátka, kresba voskovými pastely, pastelkami, uhlím, rudkou, křídou</li> </ul> <p><b>Práce montážní a demontážní</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky)</li> <li>• stavebnice, různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních</li> <li>• montáž a demontáž, manipulace s jednoduchými předměty</li> </ul>



<ul style="list-style-type: none"> <li>• provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích</li> <li>• pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě</li>   <li>• provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí podlahy</li> <li>• prostírat stůl pro běžné stolování</li> <li>• připravit s dopomocí učitele jednoduchý pokrm</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Pěstitelské práce</b></li> <li>• rostliny v bytě, na zahradě, pěstování ve skleníku</li> <li>• pěstování a zalévání rostlin</li> <li>• sklizení ovoce a zeleniny</li> <li>• pomůcky a náčiní pro práci na zahradě</li>   <li>• <b>Práce v domácnosti</b></li> <li>• základní úklid, nácvik zametání a mytí podlahy, utírání prachu, mytí nádobí</li> <li>• stolování, prostírání stolu, úklid stolu</li> <li>• chování při stolování</li> <li>• příprava jednoduchých pokrmů</li> <li>• příprava studených a teplých nápojů</li> <li>• zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti</li> </ul>
---	---

### Pracovní výchova 3

Ročníkové výstupy	Učivo
<p><b>Žák by měl:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)</li> <li>• dodržovat klid a čistotu při stravování</li> <li>• umět používat příbor</li> <li>• udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami</li> <li>• vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</li> <li>• pracovat podle slovního návodu</li> <li>• udržovat pracovní místo v čistotě</li> </ul>	<p><b>Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• svlékání a oblékání oděvu, oblékání jednotlivých částí oděvu</li> <li>• skládání a ukládání</li> <li>• odkládání oděvů na věšák a obuvi na určené místo</li> <li>• obouvání, zouvání a šněrování bot</li> <li>• rozepínání a zapínání knoflíků</li> <li>• rozepínání a zapínání zipů</li> <li>• hygienické návyky</li> <li>• osobní hygiena, spolupráce při hygieně</li> <li>• funkce a používání hygienických pomůcek</li> <li>• mytí rukou, používání mýdla, ručníku</li> <li>• používání kapesníku</li> <li>• nácvik používání WC</li> <li>• čištění zubů</li> <li>• česání vlasů</li> <li>• stolování a stravování, nácvik samostatného stolování</li> <li>• nácvik správného sezení u jídla</li> <li>• prostírání stolu</li> <li>• používání příboru a lžice</li> <li>• čistota při stravování, úklid stolu po jídle</li> <li>• udržování pořádku v osobních věcech</li> </ul> <p><b>Práce s drobným materiálem</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vlastností materiálu a jeho užití (přírodniny, model. hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)</li> <li>• jednoduché pracovní postupy a techniky</li> <li>• lidové zvyky, tradice, řemesla</li> <li>• výzdoba třídy na Vánoce, Velikonoce a další svátky</li> <li>• užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů</li> <li>• modelování – zpracování modelovací hmoty oběma rukama, tvarování kuliček různých velikostí v dlaních, vykrajování z placky rozválené válečkem, tvoření válečků</li> <li>• práce s barvami – prstové barvy, temperové barvy, zapouštění barvy do klovatiny, otisk tiskátka, kresba voskovými pastely, pastelkami, uhlem, rudkou, křídou</li> <li>• práce s papírem – mačkání kuliček, trhání papíru na malé kousky, lepení papíru na vymezenou plochu, trhání papíru na tenké proužky, stříhání</li> <li>• práce s textilními materiály – navíjení vlny na cívku, do klubka, navlékání korálů na šňůrku, nalepování látky</li> <li>• práce s přírodními materiály – sbírání kaštanů, žaludů, jejich třídění, figurky z přírodnin (s dopomocí učitele), lisování listů, jejich obtiskování, navlékání, navlékání jeřabin, třídění semen fazole, čočky a kukuřice</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami</li> <li>• provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích</li> <li>• pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny</li> <li>• používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě</li> <li>• provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy</li> <li>• prostřít stůl pro běžné stolování</li> <li>• zvládnout nákup a uložení základních potravin</li> <li>• připravit jednoduchý pokrm dle pokynů</li> <li>• dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Práce montážní a demontážní</b></li> <li>• konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky)</li> <li>• stavebnice, různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních</li> <li>• montáž a demontáž, manipulace s jednoduchými předměty</li> <li>• <b>Pěstitelské práce</b></li> <li>• základní podmínky pro pěstování rostlin</li> <li>• pěstování rostlin v bytě i na zahradě</li> <li>• nenáročné rostliny</li> <li>• rostliny v bytě, na zahradě, pěstování ve skleníku</li> <li>• zalévání rostlin</li> <li>• hrabání posekané trávy</li> <li>• sklizení ovoce a zeleniny</li> <li>• pomůcky a náčiní pro práci na zahradě</li> <li>• <b>Práce v domácnosti</b></li> <li>• drobné domácí práce</li> <li>• základní úklid, nácvik zametání a mytí podlahy, utírání prachu, mytí nádobí</li> <li>• praní drobného prádla</li> <li>• stolování, prostírání stolu, úklid stolu</li> <li>• chování při stolování</li> <li>• nákup a skladování základních potravin</li> <li>• příprava pokrmů, příprava jednoduchých pokrmů</li> <li>• příprava studených a teplých nápojů</li> <li>• zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti</li> </ul>
---	--

## 9. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

### 9.1. Pravidla hodnocení žáků

- Prospěch žáka základní školy speciální vzdělávaného podle příslušných vzdělávacích programů se v jednotlivých předmětech hodnotí **formou širšího slovního hodnocení**, přičemž se hodnotí pravdivý stav zvládnutí vzdělávacího programu. Formou širšího slovního hodnocení se hodnotí celkový prospěch žáka vždy v pololetí a na konci daného ročníku.
- **Chování žáků základní školy speciální se nehodnotí.**
- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu (vyhodnotit a shrnout výsledky práce žáků).
- Předmětem hodnocení jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky příslušného vzdělávacího programu a individuálních vzdělávacích plánů.
- Slovní hodnocení prospěchu žáka převážně pochvalou a povzbuzením může být doplněno využitím všech dostupných prostředků, které budou žákům srozumitelné (obrázky, razítka, bonbón apod.), a které je budou pozitivně motivovat k další činnosti. Hodnocení musí vyzníti povzbudivě pro žáka i při sdělení negativ.
- Třídní učitel převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

- Třídní učitel převede slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- Hodnocení je vždy adresné a osobně se obrací k tomu, komu je určeno
- Hodnotíme výsledky vzdělávání žáka ve vztahu k očekávaným výstupům v daném předmětu, ale vždy v souladu s jeho individuálními možnostmi. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka.
- Žáci, kteří jsou vyučováni podle schválených individuálních vzdělávacích plánů, se hodnotí podle dané skutečnosti, která vychází z příslušného individuálního vzdělávacího plánu.
- Při hodnocení uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- Při veškerém hodnocení se přihlíží ke zdravotnímu stavu žáka a bere v úvahu jeho zdravotní postižení a určité omezení s tím spojené.

## 9.2. Hodnocení žáků vzdělávaných podle vzdělávacího programu pomocné školy a ŠVP ZŠS, část A

- Celkový prospěch žáka na vysvědčení se hodnotí: **prospěl - neprospěl**
- Do následujícího ročníku postupuje žák na základě zvládnutí učiva, které je předepsáno pro příslušný vzdělávací program předepsaného vzdělávacím programem nebo individuálním vzdělávacím plánem.
- Jestliže žák nezvládá ani učivo stanovené individuálním vzdělávacím plánem nebo jestliže škola přestane odpovídat stupni postižení žáka, je ředitelka školy, do které je žák zařazen, povinna podat návrh na změnu formy vzdělávání.

### Kriteria hodnocení pro žáky základní školy speciální

Hodnocení žáka a převod do klasifikace, sledujeme zejména uvedené oblasti:

známka	myšlenková úroveň,	Samostatnost, sebeobsluha	snaha, zájem
<b>1</b>	splnil požadovanou úroveň v celém rozsahu zadání, s drobnými chybami	skoro samostatný	aktivní, tvořivý, má soustavný zájem o činnost
<b>2</b>	splnil požadovanou úroveň, rozsah splnil s drobnými nedostatky nebo drobnými chybami	samostatný s menší pomocí	aktivní, tvořivý, s mírnými výkyvy v zájmu, v aktivitě
<b>3</b>	splnil požadovanou úroveň, rozsah splnil ve zásadních obrysech, s chybami a nedostatky	málo samostatný, s častou pomocí	aktivní, tvořivý pouze se systematickým pobízením, má občasný zájem o činnost
<b>4</b>	ještě splnil požadovanou úroveň, rozsah však v omezené úrovni, závažné chyby a nedostatky	nesamostatný, se systematickou pomocí	aktivní, tvořivý v minimálním rozsahu a soustavným pobízením, s minimálním zájmem o činnost
<b>5</b>	nesplnil požadovanou úroveň	nereaguje na pomoc, přímé fyzické vedení	pasivní, nemá zájem o činnost

### 9.3. Hodnocení žáků vzdělávaných podle rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy a ŠVP ZŠS, část B

- Pro každého žáka je vytvořen individuální vzdělávací plán, který je nastaven tak, aby odpovídal charakteru, míře a typu postižení, vlastnostem, schopnostem a potřebám žáka a který mu umožňuje úspěšně zvládat a plnit příslušný vzdělávací program.
- Do následujícího ročníku postupuje žák na základě zvládnutí učiva předepsaného vzdělávacím programem upraveného individuálním vzdělávacím plánem.
- Prospěch žáka se v jednotlivých předmětech hodnotí formou širšího slovního hodnocení, přičemž se hodnotí pravdivý stav zvládnutí učiva předepsaného vzdělávacím programem upraveného individuálním vzdělávacím plánem.
- Širší slovní hodnocení žáků se do standardní klasifikace nepřevádí.
- Jestliže žák nezvládá ani učivo stanovené individuálním vzdělávacím plánem nebo jestliže škola přestane odpovídat stupni postižení žáka, je ředitel školy, do které je žák zařazen, povinen podat návrh na změnu formy vzdělávání.

### 9.4. Autoevaluace školy

Mimo pravidelné autoevaluační činnosti proběhne jednou za tři roky celkové hodnocení školy formou SWOT analýzy.

#### 9.4.1. Vyučovací a školní klima

Vyučovací a školní klima			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<ul style="list-style-type: none"> <li>• analýza klimatu školy na úrovni škola – žáci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• motivující, přátelské a bezpečné klima školy, důvěra žáků k učitelům, vstřícné a respektující chování učitelů k žákům</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozbor rozhovorů s žáky, jejich chování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• průběžně ve školním roce</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• analýza klimatu školy na úrovni škola – rodiče</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spokojenost rodičů s klimatem školy</li> <li>• ochota ke spolupráci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dotazník a jeho rozbor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1x ročně</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• analýza klimatu školy na úrovni učitel – učitel</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vstřícné a respektující chování učitelů k sobě navzájem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dotazník a jeho rozbor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1x ročně</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• analýza klimatu školy na úrovni vedení - učitelé</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vstřícné a respektující chování vedení školy k učitelům</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dotazník a jeho rozbor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1x ročně</li> </ul>

### 9.4.2. Hodnocení žáků

Hodnocení žáků			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<ul style="list-style-type: none"> <li>analýza hodnocení žáků – kritéria</li> <li>analýza hodnocení žáků – motivační složka</li> <li>analýza hodnocení žáků – rozmanitost nástrojů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>jasnost a srozumitelnost kritérií hodnocení</li> <li>podpora sebehodnocení žáků</li> <li>práce žáků na zlepšení svých výsledků</li> <li>rozmanitost nástrojů hodnocení, umožňujících vyniknout žákům s různými schopnostmi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>seznámení rodičů a žáků s kritérii hodnocení</li> <li>žakovské portfolio a jeho rozbor</li> <li>kritické, pravdivé, ale povzbuzující hodnocení žáků</li> <li>nástroje hodnocení nastavené individuálně na každého žáka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>začátek školního roku a průběžně během školního roku</li> <li>1x ročně – na závěr školního roku</li> <li>průběžně ve školním roce</li> <li>4x ročně – pedagogická rada</li> </ul>

### 9.4.3. Práce učitelů

Práce učitelů			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<ul style="list-style-type: none"> <li>analýza metod používaných ve výuce</li> <li>analýza kvality práce jednotlivých učitelů</li> <li>analýza organizace školního roku</li> <li>analýza pomoci školy žákům</li> <li>spolupráce školy s rodiči</li> <li>spolupráce učitelů navzájem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>pestrost a vhodnost používaných metod výuky vzhledem ke specifikům žáků a vyučovacího procesu</li> <li>udržení stávající kvality práce učitelů</li> <li>akce školy přínosné pro žáky, rodiče, školu</li> <li>plné využití IVP</li> <li>zvýšení zájmu rodičů o akce školy, jejich spolupráci se školou</li> <li>komunikace mezi učiteli</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozbor hospitačních činností – provádí vedení školy</li> <li>rozbor hospitačních činností</li> <li>rozbor akcí pořádaných školou</li> <li>rozbor využívání IVP – provede vedení školy</li> <li>informační a nabídkové materiály pro rodiče</li> <li>skupinové diskuse</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1x ročně</li> <li>1x ročně</li> <li>4x ročně – pedagogická rada</li> <li>1x ročně</li> <li>průběžně ve školním roce</li> <li>průběžně ve školním roce</li> </ul>

#### 9.4.4. Vedení školy

Vedení školy			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<ul style="list-style-type: none"> <li>analýza účinnosti řídicího systému</li> <li>analýza personální situace</li> <li>analýza profesního a odborného růstu pedagogů</li> <li>analýza spolupráce školy s okolím</li> <li>analýza systému odměňování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>spokojenost personálu a rodičů</li> <li>požadavky školy na kvalifikaci zaměstnanců na daný školní rok</li> <li>zvyšování odborné kvalifikace ped. pracovníků</li> <li>výsledky spolupráce s ostatními institucemi</li> <li>dosahované pracovní výsledky a výsledky práce nad rámec pracovních povinností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>dotazník</li> <li>rozbor požadavků vedení školy na daný školní rok</li> <li>odborné kurzy, další vzdělávání PP</li> <li>hodnocení výsledků spolupráce</li> <li>rozbor hospitací, hodnocení podílu práce na akcích pořádaných školou apod.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1 x ročně</li> <li>1 x ročně – pedagogická porada</li> <li>průběžně – dle možností školy a zájmu PP</li> <li>4x ročně – pedagogická rada</li> <li>průběžně</li> </ul>

#### 9.4.5. Výsledky vzdělávání

Výsledky vzdělávání			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<ul style="list-style-type: none"> <li>posouzení výsledků vzdělávacího procesu v oblasti vědomostí a dovedností žáků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>míra zvládnutí očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>klasifikace</li> <li>hodnotící zprávy třídních učitelů</li> <li>konzultace pedagogů s therapy, pracovníky SPC a rodiči</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>4x ročně - pedagogická rada</li> <li>během celého školního roku</li> </ul>

#### 9.4.6. Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky

Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky			
Cíle	Kritéria	Nástroje	Čas
<p><b>Ověření funkčnosti základního vybavení školy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>vybavení tříd pomůckami</li> <li>vybavení odborných učeben pomůckami</li> <li>vybavení školy výpočetní technikou</li> <li>vybavení školy sportovním nářadím a náčiním</li> </ul> <p><b>Prověření ekonomických podmínek školy</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>nakládání s rozpočtem (investice, příjmy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>kvalitní a pestrá výuka</li> <li>kvalitní a pestrá výuka</li> <li>zajištění aktuálnosti</li> <li>kvalitní a pestrá výuka</li> <li>porovnat dlouhodobý záměr zřizovatele s postupem školy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>konzultace s učiteli a vychovateli</li> <li>konzultace s učiteli a vychovateli</li> <li>konzultace s vedením školy a pedagogy</li> <li>konzultace s učiteli a vychovateli</li> <li>rozbor zprávy o hospodaření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>průběžně během roku</li> <li>průběžně během roku</li> <li>průběžně během roku</li> <li>průběžně během roku</li> <li>2x ročně pedagogická rada</li> </ul>

## 10. Příloha č. 1

### Charakteristika výchovně-vzdělávací činnosti internátu školy

**Internát** je součástí budovy školy. Provoz je týdenní – od pondělí 7:00 do pátku 15:00. Kapacita internátu je jedenáct lůžek rozmístěných do pěti pokojů. Je zajištěna celodenní výchova, ubytování a stravování. Její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

#### Organizace internátu

Rodiče předávají žáky v pondělí v době od 7:00 – 8:00 hod., v pátek je vyzvedávají v době od 12:00 do 15:00 hod..

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje celkem osm pedagogických pracovníků, z toho dva asistenti pedagoga. Žáci jsou rozděleni do tří výchovných skupin, přičemž za každou zodpovídá jeden pedagogický pracovník. Pedagogičtí pracovníci se střídají ve směnném provozu. V odpoledních hodinách se na výchovném procesu podílí také asistent pedagoga. Druhý asistent pedagoga provádí dohled nad dětmi během nočních hodin.

#### Denní režim internátu školy

Denní režim je přizpůsoben individuálním potřebám každého žáka. Jednotlivé činnosti vycházejí z aktuálního zdravotního stavu a možností žáka, mohou být ovlivněny a doplněny aktuální nabídkou kulturních a sportovních akcí.

6:30 – 7:30 hod.	Budíček, osobní hygiena
7:30 – 8:00 hod.	Snídaně
8:00 – 9:30 hod.	Vyučování
9:30 – 10:00 hod.	Svačina
10:00 – 11:30 hod.	Vyučování
11:00 – 12:00 hod.	Oběd
12:00 – 14:00 hod.	Polední klid
14:00 – 15:00 hod.	Zájmová činnost
15:00 – 15:30 hod.	Svačina
15:30 – 16:00 hod.	Příprava na vyučování
16:00 – 17:00 hod.	Rekreační činnost
17:00 – 17:30 hod.	Sebeobslužná činnost
17:30 – 18:00 hod.	Večeře
18:00 – 19:00 hod.	Osobní hygiena
19:00 – 19:15 hod.	Druhá večeře
19:30 hod.	Večerka

#### Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci internátu uplatňujeme výchovné a vzdělávací postupy, jimiž jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

##### Kompetence k učení

- při práci s jednotlivými žáky uplatňujeme individuální přístup
- pro každého žáka vypracováváme individuální vzdělávací plány, v nichž jsou zohledněny jejich individuální možnosti a předpoklady
- vedeme žáky k co největší samostatnosti v praktickém životě
- vytváříme vhodné prostředí k učení (klidné a motivující)

- využíváme her, soutěží a nejrůznějších činností, které navazují a podporují výchovně-vzdělávací proces
- motivujeme děti pochvalou a snažíme se jim dát příležitost prožít úspěch

### **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky ke kamarádství a soudržnosti, vzájemné toleranci a respektu, společně řešíme vzniklé problémy
- praktickými příklady učíme žáky rozhodování a jak se v dané situaci zachovat
- v případě negativních projevů je učíme přijímat jejich důsledky

### **Kompetence komunikativní**

- snažíme se umožnit komunikaci jakoukoli formou, ať už se jedná o užití některého z komunikačních systémů augmentativní a alternativní komunikace nebo o komunikaci v nejzákladnější formě prostřednictvím doteků
- zadáváme jednoznačné, srozumitelné pokyny a otázky, učíme je co nejlépe naslouchat a porozumět obsahu sdělení
- adekvátními podněty rozvíjíme slovní zásobu
- kultivujeme celkový projev žáků a dbáme na praktické využití komunikačních kompetencí

### **Kompetence sociální a personální**

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se žáci budou řídit ve škole i mimo ni
- učíme žáka přijímat důsledky jeho chování a jednání, vždy konkrétně vysvětlíme proč je chválen a trestán
- rozvíjíme klima pozitivních vztahů mezi žáky navzájem, mezi žáky a pedagogy
- vedeme žáky k ohleduplnosti a vzájemnému respektu
- seznamujeme je s kulturními tradicemi a zvyky
- vedeme žáky k uvědomění si možného nebezpečí fyzického i psychického zneužívání vlastní osoby

### **Kompetence pracovní**

- vedeme k zvládnutí sebeobsluhy a hygieny dle svých předpokladů a možností
- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- manuální činnosti pro jednotlivé žáky volíme dle individuálních schopností a možností a úrovně motoriky
- pravidelně seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly při všech činnostech, upozorňujeme na možná rizika
- vedeme žáky k udržování pořádku a čistoty
- při veškerých činnostech navazujeme na praktickou zkušenost a vycházíme z přímé souvislosti teorie a praxe

### **Kompetence občanské (netýká se dětí s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami – vzdělávaných v rehabilitačních třídách)**

- důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel chování
- vedeme žáky k odmítání fyzického násilí a vulgárního vyjadřování
- netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé chování žáků
- upevňujeme u žáků povědomí, že mají svá osobní práva, ale také povinnosti
- seznamujeme je s hodnotami společnosti, vytváříme smysl pro kulturu a umění

## 11. Příloha č. 2

### Charakteristika výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině

Školní družina je součástí školy. Je rozdělena na tři oddělení, z nichž dvě jsou v provozu od 12.00 do 15.00 hod. a jedno oddělení je v provozu od 12.00 do 16.00 hod.. Vychovatelky ŠD si přebírají žáky ve 12.00 hod. v jídelně.

Ze ŠD odcházejí žáci v doprovodu rodičů nebo pověřených rodinných příslušníků.

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje v každém oddělení jedna vychovatelka.

Školní družinu mají možnost navštěvovat všichni žáci naší školy, s výjimkou dětí ubytovaných na internátě. Výchovně-vzdělávací činnosti probíhají ve třídách, jelikož ŠD nedisponuje vlastními prostorami. Kapacita školní družiny je 18 žáků.

Ve školní družině probíhají tyto činnosti:

- odpočinková
- zájmová
- rekreační
- sebeobslužná

Žáci ve školní družině jsou zařazeni do Programu ucelené rehabilitace.

### Výchovně-vzdělávací strategie

#### Kompetence k učení

- uplatňujeme individuální přístup k žákovi podle jeho schopností a zdravotního stavu
- vedeme žáky k využití teoretických znalostí v praktickém životě
- snažíme se vytvářet u žáka kladný vztah k učení navozením příjemného a pozitivního prostředí
- ve spolupráci se školou využíváme vhodné učebnice a učební pomůcky

#### Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vytváření vlastních strategií při řešení problémů
- v případě potíží se zadaným úkolem je žák veden k tomu, aby věděl kam se obrátit o pomoc
- vedeme žáky ke vnímání známých i nových problémových situací

#### Kompetence komunikativní

- vhodnou formou rozvíjíme u žáků slovní zásobu
- učíme žáky porozumět sdělení, naslouchat a ptát se
- žákovi dáváme možnost k samostatnému vyjádření svých pozitivních nebo negativních názorů

#### Kompetence sociální a personální

- dbáme na to, aby žáci dodržovali společně dohodnutá pravidla chování a soužití ve škole
- volíme vhodnou pochvalu při jakémkoliv pozitivním jednání žáka, abychom upevňovali jeho zdravé sebevědomí
- vedeme žáky k respektování dospělé osoby, ohleduplnosti a slušnosti vůči ostatním lidem

#### Kompetence občanské

- netolerujeme agresivní chování a vulgární vyjadřování
- vedeme žáky k dodržování základních společenských norem a pravidel soužití
- upevňujeme u žáků hlavní zásady zdravého životního stylu, ochrany zdraví a prevence úrazů

### **Kompetence pracovní**

- žáci pracují podle naučeného pracovního postupu dle svých schopností a dovedností
- učíme žáky dodržovat pravidla bezpečnosti práce
- žák zvládá podle svých možností základy osobní hygieny a sebeobsluhy
- žák se učí přijmout hodnocení své práce

## 12. Obsah

<b>1. Identifikační údaje</b> .....	2
1.1. Název ŠVP .....	2
1.2. Předkladatel .....	2
1.3. Zřizovatel .....	2
1.4. Platnost dokumentu .....	2
<b>2. Charakteristika školy</b> .....	3
2.1. Úplnost a velikost školy .....	3
2.2. Vybavení a možnosti školy .....	4
2.3. Charakteristika pedagogického sboru .....	5
2.4. Dlouhodobé spolupráce a mezinárodní aktivity .....	5
2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty .....	5
<b>3. Charakteristika Školního vzdělávacího programu</b> „Počítejte s námi!“ II .....	6
3.1. Zaměření školy .....	6
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie .....	6
3.2.1. Část A – Kompetence při vzdělávání žáků vyučovaných dle ŠVP vycházejícího z RVP ZŠS – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením .....	7
3.2.1.1. Kompetence k učení .....	7
3.2.1.2. Kompetence k řešení problémů .....	8
3.2.1.3. Kompetence komunikativní .....	8
3.2.1.4. Kompetence sociální a personální .....	9
3.2.1.5. Kompetence občanské .....	9
3.2.1.6. Kompetence pracovní .....	9
3.2.2. Část B – Kompetence při vzdělávání žáků vyučovaných dle ŠVP vycházejícího z RVP ZŠS – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami .....	10
3.2.2.1. Kompetence k učení .....	10
3.2.2.2. Kompetence k řešení problémů .....	10
3.2.2.3. Kompetence komunikativní .....	11
3.2.2.4. Kompetence sociální a personální .....	11
3.2.2.5. Kompetence pracovní .....	11
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami .....	12
3.3.1. Zařazování žáků do systému ucelené rehabilitace .....	12
3.3.2. Vzdělávání žáků podle Individuálního vzdělávacího plánu .....	12
3.3.3. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných .....	13
 <b>Část A Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením</b>	
<b>4. Vymezení průřezových témat</b> .....	14
<b>4.1. Tematické oblasti a učivo</b> .....	14
4.1.1. Osobnostní a sociální výchova .....	14
4.1.2. Environmentální výchova .....	15
4.1.3. Mediální výchova .....	15

4.2. Integrace průřezových témat do vyučovacích předmětů .....	16
<b>5. Učební plán .....</b>	<b>18</b>
<b>5.1. Tabulace učebního plánu .....</b>	<b>18</b>
<b>5.2. Poznámky k učebnímu plánu .....</b>	<b>20</b>
<b>6. Učební osnovy .....</b>	<b>20</b>
<b>6.1. Začlenění vyučovacích předmětů do vzdělávacích oblastí .....</b>	<b>20</b>
<b>6.2. Charakteristika a vzdělávací obsah vyučovacímho předmětu .....</b>	<b>21</b>
6.2.1. Čtení .....	21
6.2.2. Psaní .....	25
6.2.3. Řečová výchova .....	29
6.2.4. Matematika .....	35
6.2.5. Informatika .....	40
6.2.6. Prvouka .....	43
6.2.7. Učení o společnosti .....	47
6.2.8. Učení o přírodě .....	49
6.2.9. Hudební výchova .....	50
6.2.10. Výtvarná výchova .....	54
6.2.11. Výchova ke zdraví .....	58
6.2.12. Tělesná výchova .....	60
6.2.13. Pracovní výchova .....	66
 <b>Část B Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami</b>	
<b>7. Učební plán .....</b>	<b>74</b>
<b>7.1. Tabulace učebního plánu .....</b>	<b>74</b>
<b>7.2. Poznámky k učebnímu plánu .....</b>	<b>74</b>
<b>8. Učební osnovy .....</b>	<b>75</b>
<b>8.1. Začlenění vyučovacích předmětů do vzdělávacích oblastí .....</b>	<b>75</b>
<b>8.2. Charakteristika a obsah vzdělávacímho předmětu .....</b>	<b>75</b>
8.2.1. Rozumová výchova .....	75
8.2.2. Řečová výchova .....	82
8.2.3. Smyslová výchova .....	87
8.2.4. Hudební výchova .....	96
8.2.5. Výtvarná výchova .....	99
8.2.6. Pohybová výchova .....	104
8.2.7. Rehabilitační tělesná výchova .....	106
8.2.8. Pracovní výchova .....	111
<b>9. Hodnocení žáků a autoevaluace školy .....</b>	<b>117</b>
<b>9.1 Pravidla pro hodnocení žáků .....</b>	<b>117</b>
<b>9.2. Hodnocení žáků vzdělávaných podle vzdělávacímho programu         pomocné školy a ŠVP ZŠ S, část A .....</b>	<b>118</b>

<b>9.3. Hodnocení žáků vzdělávaných podle rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy a ŠVP ZŠ S, část B</b> .....	119
<b>9.4. Autoevaluace školy</b> .....	119
9.4.1. Vyučovací a školní klima .....	119
9.4.2. Hodnocení žáků .....	120
9.4.3. Práce učitelů .....	120
9.4.4. Vedení školy .....	121
9.4.5. Výsledky vzdělávání .....	121
9.4.6. Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky .....	121
<b>10. Příloha č. 1</b> .....	122
<b>11. Příloha č. 2</b> .....	124
<b>12. Obsah</b> .....	126